

SENAT RP

ZAPIS STENOGRAFICZNY

Posiedzenie
Komisji Nauki, Edukacji i Sportu (59.)
w dniu 16 stycznia 2018 r.

IX kadencja

Porządek obrad:

1. Rozpatrzenie ustawy budżetowej na rok 2018 w częściach właściwych przedmiotowemu zakresowi działania komisji: 30 – Oświata i wychowanie; 82 – Subwencje ogólne dla jednostek samorządu terytorialnego; 83 – Rezerwy celowe; 85 – Budżety wojewodów ogółem; 28 – Nauka; 38 – Szkolnictwo wyższe; 67 – Polska Akademia Nauk; 25 – Kultura fizyczna; 27 – Informatyzacja; 61 – Urząd Patentowy Rzeczypospolitej Polskiej, a także planów finansowych: Narodowego Centrum Badań i Rozwoju; Narodowego Centrum Nauki; Centralnego Ośrodka Sportu; Funduszu Rozwoju Kultury Fizycznej; Funduszu Zajęć Sportowych dla Uczniów; Polskiej Agencji Antydopingowej (druk senacki nr 700, druki sejmowe nr 1876 i 2073).

(Początek posiedzenia o godzinie 11 minut 01)

(Posiedzeniu przewodniczy przewodniczący Kazimierz Wiatr)

Przewodniczący Kazimierz Wiatr:

Szanowni Państwo!

Otwieram pięćdziesiąte dziewiąte posiedzenie Komisji Nauki, Edukacji i Sportu.

Będzie ono poświęcone rozpatrzeniu ustawy budżetowej na rok 2018 w częściach właściwych przedmiotowemu zakresowi działania Komisji Nauki, Edukacji i Sportu Senatu Rzeczypospolitej Polskiej.

Numeru druku senackiego na zaproszeniu nie było, za co przepraszam. To jest druk nr 700.

Proszę państwa, posiedzenie zostało zaplanowane tak, jak państwo zostali już poinformowani. O godzinie 11.00 zajmiemy się częścią „Oświata i wychowanie” oraz pozostałymi częściami, które są z tym związane, z kolei o godzinie 12.00 – częścią „Szkolnictwo wyższe”, „Nauka”, „Polska Akademia Nauk”, a także NCN i NCBiR. Potem będzie krótka przerwa i o godzinie 14.00 przejdziemy do części „Kultura fizyczna” z innymi planami finansowymi, o 14.45 – „Informatyzacja”, o 15.00 – „Urząd Patentowy”. Pod koniec posiedzenia odbędzie się głosowanie w sprawie przyjęcia tych części budżetu. Ponieważ równolegle odbywa się wiele posiedzeń, bardzo proszę o obecność o godzinie 15.00, żebyśmy mogli formalnie przegłosować te zmiany, które o godzinie 17.00 będą przedstawiane Komisji Budżetu i Finansów Publicznych.

Bardzo serdecznie witam panów senatorów i panią senator. Witam naszych gości. Są z nami pan Konrad Hodzyński, dyrektor Departamentu Ekonomicznego w Ministerstwie Edukacji Narodowej; pan Jerzy Jakubczuk, zastępca dyrektora Departamentu Współpracy z Samorządem Terytorialnym w Ministerstwie Edukacji Narodowej; pani Renata Karnas, naczelnik w Departamencie Współpracy z Samorządem Terytorialnym w Ministerstwie Edukacji Narodowej; pani Agnieszka Wawrzaszek-Łoś, naczelnik w Departamencie Ekonomicznym w Ministerstwie Edukacji Narodowej; pan Tomasz Rabiej, naczelnik w Departamencie Finansowania Sfery Budżetowej w Ministerstwie Finansów; pani Diana Sędzińska, główny specjalista w Departamencie Finansowania Sfery Budżetowej w Ministerstwie Finansów, a także pani Katarzyna Majewska, ekspert do spraw oceny skutków regulacji w Biurze Legislacyjnym Kancelarii Senatu; pan Marian Fałfa, również z Biura Legislacyjnego Kancelarii

Senatu; pan Mirosław Stańczyk, zastępca dyrektora w Ministerstwie Finansów... No i tutaj jest nazwisko trudne do odczytania. Pan Krzysztof Feliński...

(Główny Specjalista w Departamencie Finansów Samorządu Terytorialnego w Ministerstwie Finansów Krzysztof Faliński: Faliński.)

...Faliński. Przepraszam, niewyraźnie napisane było. Pan jest głównym specjalistą w Ministerstwie Finansów. I jeszcze pani Renata Siedlec, radca ministra w Ministerstwie Finansów.

Szanowni Państwo, rozpoczynamy od rozpatrzenia części 30 „Oświata i wychowanie”, części 82 „Subwencja ogólna dla jednostek samorządu terytorialnego”, części 83 „Rezerwy celowe” i części 85 „Budżety wojewodów”.

Chciałbym jeszcze zapoznać państwa z pismem, jakie skierowała do nas minister edukacji narodowej Anna Zalewska, która informuje o przyczynach swojej nieobecności i upoważnia pana Konrada Hodzyńskiego, dyrektora Departamentu Ekonomicznego w Ministerstwie Edukacji Narodowej, oraz pana Jerzego Jakubczuka, zastępcę dyrektora Departamentu Współpracy z Samorządem Terytorialnym, do reprezentowania ministerstwa na naszym dzisiejszym posiedzeniu komisji.

Bardzo proszę pana dyrektora o przedstawienie tych części dotyczących oświaty.

Dyrektor Departamentu Ekonomicznego w Ministerstwie Edukacji Narodowej Konrad Hodzyński:

Konrad Hodzyński, Ministerstwo Edukacji Narodowej.

Jeśli pan przewodniczący pozwoli, to ja przedstawię część 30, 83 oraz 95, a później poproszę pana dyrektora Jerzego Jakubczuka o przedstawienie części 82 dotyczącej subwencji.

(Przewodniczący Kazimierz Wiatr: Bardzo proszę.)

Dziękuję.

Szanowny Panie Przewodniczący! Szanowni Państwo Senatorowie!

Jeśli chodzi o dochody budżetu państwa, jakie w części 30 zostały zaplanowane na rok 2018, to jest to kwota 5 milionów 975 tysięcy zł, z czego w dziale 750 „Administracja publiczna” zaplanowano 83 tysiące zł, w dziale 801 „Oświata i wychowanie” – 5 milionów 890 tysięcy zł, a w dziale 854 „Edukacyjna opieka wychowawcza” – 2 tysiące zł. Zaplanowane dochody na rok 2018 są wyższe o 7,6% w stosunku do planu dochodów ujętych w ustawie

budżetowej na rok 2017, gdzie zaplanowano 5 milionów 552 tysiące zł. Wyższy poziom planowanych dochodów na rok 2018 wynika ze zwiększonej prognozy dochodów w dziale 801 „Oświata i wychowanie”, co związane jest z uzyskaniem dodatkowych środków przez okręgowe komisje egzaminacyjne z tytułu opłat za ponowne przystąpienie do egzaminu maturalnego. Opłaty te wnoszone są od roku 2016 przez absolwentów, którzy po raz trzeci i kolejny przystępują do egzaminu maturalnego z tego samego przedmiotu obowiązkowego lub z tego samego przedmiotu dodatkowego, oraz opłat wnoszonych przez absolwentów, którzy przystępują do egzaminu maturalnego z tego samego przedmiotu dodatkowego, który w poprzednim roku lub w latach poprzednich zgłaszali w deklaracji maturalnej, jednak nie przystąpili do tego egzaminu.

Jeśli chodzi o wydatki budżetu państwa w części 30, to w projekcie ustawy budżetowej na 2018 r. zaplanowano je w łącznej kwocie 451 milionów 586 tysięcy zł, co oznacza wzrost o 4,4% w stosunku do roku 2017. Ten wzrost wydatków w roku 2017 wynika przede wszystkim ze zwiększenia wydatków przeznaczonych na współfinansowanie projektów realizowanych z udziałem środków Unii Europejskiej – to jest wzrost aż o 46,6%; ze zwiększenia dotacji przedmiotowej z budżetu państwa dla wspólnej instytucji kultury Centrum Nauki Kopernik – wzrost o 1 milion zł; ze zwiększenia środków na refundację kosztów kształcenia dzieci pracowników agencji Frontex – wzrost o 4 miliony zł, a także z zaplanowania środków na realizację projektu edukacyjnego pod nazwą „Godność, wolność, niepodległość” w ramach programu wieloletniego „Niepodległa” na lata 2017–2021, na który zaplanowano w tej części 2 miliony 800 tysięcy zł.

Wydatki w części 30 realizowane będą w 7 działach klasyfikacji budżetowej. Najwięcej wydatków zaplanowano w dziale 801 „Oświata i wychowanie”. Jest to kwota 391 milionów 596 tysięcy zł, co stanowi 86,7% wydatków zaplanowanych w całej części 30 „Oświata i wychowanie”. W ramach działu 801 wydatki rozdysponowano pomiędzy 6 rozdziałów klasyfikacji budżetowej. I tak w rozdziale 80135 „Szkolnictwo polskie za granicą” zaplanowano kwotę wydatków w wysokości 43 milionów 775 tysięcy zł, co oznacza wzrost wydatków o 5% w stosunku do roku 2017. Wydatki te przeznaczone będą przede wszystkim na funkcjonowanie szkół polskich za granicą, na finansowanie wyjazdów nauczycieli polskich do środowisk polonijnych w celu nauczania języka polskiego, geografii oraz historii Polski, jak również na zakup podręczników i innych pomocy dydaktycznych dla oświaty polonijnej. Wzrost wydatków planowanych na 2018 r. wynika ze zwiększenia środków na realizację zadania związanego z organizacją współpracy szkół funkcjonujących w systemach oświaty innych państw i szkół organizacji społecznych Polaków ze szkołami w Polsce oraz z zabezpieczenia dodatkowych środków na wynagrodzenia osobowe, w tym wynagrodzenia dla nauczycieli, oraz pochodne od wynagrodzeń.

W rozdziale 80143 „Jednostki pomocnicze szkolnictwa” zaplanowano kwotę wydatków w wysokości 13 milionów 233 tysięcy zł, tj. o 15,2% mniejszą niż na rok 2017. Są to środki przeznaczone na zadania realizowane przez

Centrum Informatyczne Edukacji oraz na funkcjonowanie Ośrodka Rozwoju Polskiej Edukacji za Granicą, który prowadzi działalność polegającą na obsługiwaniu zespołów szkół, szkolnych punktów konsultacyjnych i ich filii za granicą. Spadek wydatków planowanych na 2018 r. w porównaniu z rokiem 2017 wynika ze zmniejszenia środków finansowych na wynagrodzenia osobowe i pochodne, co związane jest z tym, że Centrum Informatyczne Edukacji zakończyło realizację zadań związanych z opracowaniem bezpłatnych podręczników przeznaczonych do nauczania w szkole podstawowej.

W rozdziale 80145 „Komisje egzaminacyjne” przewidziano kwotę wydatków w wysokości 202 milionów 280 tysięcy zł, tj. o 0,1% mniejszą niż w roku 2017. Środki te przeznaczone są na statutową działalność Centralnej Komisji Egzaminacyjnej oraz 8 okręgowych komisji egzaminacyjnych podległych CKE, które realizują zadania związane z organizacją i przeprowadzaniem egzaminów zewnętrznych. Nieznaczne zmniejszenie planu wydatków na rok 2018, zmniejszenie o 0,1%, związane jest z planowanymi niższymi wydatkami na realizację projektów współfinansowanych ze środków Unii Europejskiej, co wynika z harmonogramu realizacji tych projektów.

W rozdziale 80146 „Dokształcanie i doskonalenie nauczycieli” zaplanowano wydatki w wysokości 47 milionów 263 tysięcy zł. To jest kwota o 7,7% większa od wydatków zaplanowanych na rok 2017. Wspomniane środki planuje się przeznaczyć na zadania realizowane przez 2 jednostki podległe MEN, tj. Ośrodek Rozwoju Edukacji oraz Ośrodek Rozwoju Polskiej Edukacji za Granicą, na realizację projektów współfinansowanych ze środków Unii Europejskiej, na zadania związane ze zleceniem ogólnokrajowych zadań z zakresu doskonalenia zawodowego nauczycieli, jak również na realizację projektu Komisji Europejskiej „Eurodoradztwo Polska”, który wspiera edukację zawodową, mobilność oraz rozwój poradnictwa zawodowego. Wzrost wydatków planowanych na rok 2018 w rozdziale 80146 wynika przede wszystkim z uruchomienia projektów w ramach Programu Operacyjnego „Wiedza, edukacja, rozwój” na lata 2014–2020.

W rozdziale 80180 „Działalność badawczo-rozwojowa” zaplanowano środki w wysokości 4 milionów 233 tysięcy zł, tj. o 31,6% większe niż w roku 2017. Są to środki na współfinansowanie projektów z udziałem środków Unii Europejskiej w ramach Programu Operacyjnego „Wiedza, edukacja, rozwój”.

W rozdziale 80195 „Pozostała działalność” zaplanowano kwotę 80 milionów 812 tysięcy zł, co oznacza wzrost wydatków o 21,1% w stosunku do roku 2017. W ramach tych środków finansowane będą zadania realizowane bezpośrednio przez Ministerstwo Edukacji Narodowej. Zaplanowane środki przeznaczone zostaną m.in. na opłacenie składek do organizacji międzynarodowych, nagrody ministra edukacji narodowej dla nauczycieli za osiągnięcia dydaktyczno-wychowawcze, dofinansowanie realizacji olimpiad, konkursów i turniejów, zarządzanie programem Erasmus+, wsparcie organizacji ogólnopolskiego programu pomocy wybitnie uzdolnionym uczniom, refundację kosztów kształcenia dzieci pracowników agencji Frontex, dofinansowanie zakupu podręczników szkolnych i książek

pomocniczych dla uczniów niewidomych i słabowidzących oraz przeprowadzenie postępowań o dopuszczenie podręczników do użytku szkolnego i do kształcenia ogólnego, w tym podręczników dla mniejszości narodowych. Zwiększenie planu w tym rozdziale wynika z rozpoczęcia realizacji projektów w ramach Programu Operacyjnego „Wiedza, edukacja, rozwój”, ze zwiększenia środków na refundację kosztów kształcenia dzieci pracowników agencji Frontex oraz z przystąpienia do realizacji projektu edukacyjnego „Godność, wolność, niepodległość” w ramach programu wieloletniego „Niepodległa” na lata 2017–2021.

Wydatki w części 30 „Oświata i wychowanie” zaplanowano również w następujących działach klasyfikacji budżetowej. W dziale 150 „Przetwórstwo przemysłowe” zaplanowano kwotę 1 miliona 166 tysięcy zł, tj. o 55,5% większą niż w roku 2017, z przeznaczeniem na dotację przedmiotową do podręczników szkolnych do kształcenia zawodowego. Zwiększenie kwoty wydatków planowanych na 2018 r. wynika z większej liczby wniosków o dotację. Wnioski złożone zostały przez wydawców przygotowujących podręczniki do kształcenia zawodowego w związku z nową podstawą programową kształcenia w zawodach. Podstawa ta obowiązuje od 1 września 2017 r. w szkołach prowadzących kształcenie zawodowe.

W dziale 750 „Administracja publiczna” zaplanowano wydatki w kwocie 46 milionów 829 tysięcy zł, tj. o 1,1% mniejsze niż wydatki planowane w tym rozdziale na rok 2017. Są to wydatki na zadania realizowane bezpośrednio przez Ministerstwo Edukacji Narodowej, a zmniejszenie planowanych środków związane jest z ograniczeniem wydatków na usługi remontowe i konserwatorskie dotyczące budynku Ministerstwa Edukacji Narodowej.

W dziale 752 „Obrona narodowa” zaplanowano wydatki w wysokości 4 tysięcy zł. W rozdziale 75212 „Pozostałe wydatki obronne” w ramach wydatków bieżących zaplanowano środki przeznaczone na realizację programu pozamilitarnych przygotowań obronnych Rzeczypospolitej Polskiej w latach 2017–2026.

W dziale 754 „Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa” zaplanowano wydatki w wysokości 6 tysięcy zł i przeznaczono je na realizację zadań wynikających z ustawy z dnia 26 kwietnia 2007 r. o zarządzaniu kryzysowym.

W dziale 854 „Edukacyjna opieka wychowawcza” zaplanowano środki w wysokości 2 milionów 985 tysięcy zł, co oznacza wzrost wydatków o 1% w stosunku do roku 2017. Powyższe wydatki przeznaczone będą na wspieranie działań skierowanych do dzieci i młodzieży w obszarze edukacji pozaformalnej oraz na promowanie współpracy wśród uczniów z Polski, współpracy pomiędzy szkołami i organizacjami pozarządowymi z innymi państwami świata – na ten cel planuje się przeznaczyć kwotę 1 miliona 85 tysięcy zł. Kolejnym zadaniem będzie dofinansowanie kolonii i obozów polonijnych, organizowanych przez organizacje i stowarzyszenia dla dzieci pochodzenia polskiego zamieszkałych poza granicami kraju. Jest to kwota 700 tysięcy zł, czyli kwota na poziomie roku 2017. Ostatnim zadaniem są stypendia ministra właściwego do spraw oświaty i wychowania dla uczniów wybitnie uzdolnionych, pobierających naukę w szkołach ponadpodstawowych. Jest to kwota

w wysokości 1 miliona 200 tysięcy zł, co oznacza zwiększenie planowanych wydatków o 240 tysięcy zł w porównaniu do planu na 2017 r.

I w ostatnim dziale ujętym w części 30 „Oświata i wychowanie”, w dziale 921 „Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego”, zaplanowano środki w wysokości 9 milionów zł – o 1 milion większe w porównaniu z rokiem 2017 – z przeznaczeniem na dotację podmiotową z budżetu państwa dla wspólnej instytucji kultury Centrum Nauki Kopernik. Jest to instytucja finansowana wspólnie przez Ministerstwo Edukacji Narodowej, ministra nauki i szkolnictwa wyższego oraz miasto stołeczne Warszawa.

Jeśli chodzi o wydatki budżetu środków europejskich zaplanowane w części 30 „Oświata i wychowanie”, to na rok 2018 w dziale 801 „Oświata i wychowanie” zaplanowano 148 milionów 334 tysiące zł, tj. o 70,5% więcej niż na rok 2017. Wspomniane środki w całości zaplanowano na realizację projektów systemowych i konkursowych w ramach Programu Operacyjnego „Wiedza, edukacja, rozwój” na lata 2014–2020. Tak znaczący wzrost planowanych wydatków wynika z rozpoczęcia realizacji nowych projektów w perspektywie finansowej na lata 2014–2020. Tak że to tyle, jeśli chodzi o część 30.

Teraz przejdę do rezerw celowych zaplanowanych w części 83, które są przeznaczone na finansowanie i dofinansowanie zadań z zakresu oświaty i wychowania oraz edukacyjnej opieki wychowawczej. W projekcie ustawy budżetowej na rok 2018 w ramach 9 rezerw celowych budżetu państwa w poz. 10, 11, 26, 36, 37, 49, 52, 68 oraz 82 zaplanowano łącznie 2 miliardy 329 milionów 871 tysięcy zł, z czego w rezerwie celowej w poz. 10 „Środki na awans zawodowy nauczycieli” – 24 miliony zł. W ramach tej rezerwy planuje się sfinansowanie całorocznych, przechodzących na 2018 r., skutków awansu zawodowego uzyskanego w 2017 r. przez nauczycieli zatrudnionych w szkołach i placówkach prowadzonych przez właściwych ministrów, sfinansowanie skutków awansu zawodowego uzyskanego w 2018 r. przez nauczycieli zatrudnionych w szkołach i placówkach prowadzonych przez właściwych ministrów, a także realizację prac komisji kwalifikacyjnych i egzaminacyjnych do spraw awansu zawodowego nauczycieli, powołanych przez właściwe ministerstwa, oraz prac komisji kwalifikacyjnych do spraw awansu zawodowego nauczycieli, powołanych przez kuratorów oświaty.

W rezerwie celowej w poz. 11 „Stypendia Prezesa Rady Ministrów dla uczniów szczególnie uzdolnionych” zaplanowano 11 milionów zł. Środki te przeznaczone zostaną na wypłatę stypendiów przyznanych na rok szkolny 2017/2018, a wypłacanych w okresie styczeń – czerwiec 2018 r., oraz stypendiów, które zostaną przyznane na rok szkolny 2018/2019 i wypłacane będą w okresie wrzesień – grudzień 2018 r. Te środki będą wypłacane zgodnie z zatwierdzonymi przez prezesa Rady Ministrów listami stypendystów na dany rok szkolny.

W rezerwie celowej w poz. 26 „Środki na wyrównywanie szans edukacyjnych dzieci i młodzieży, zapewnienie uczniom objętym obowiązkiem szkolnym dostępu do bezpłatnych podręczników, materiałów edukacyjnych i materiałów ćwiczeniowych oraz realizację programu rządowego «Aktywna Tablica»” zaplanowano 848 milionów 200 tysię-

cy zł. Środki zaplanowane w ramach tej rezerwy zostaną przeznaczone na realizację zadań związanych z zapewnieniem uczniom objętym obowiązkiem szkolnym dostępu do bezpłatnych podręczników, materiałów edukacyjnych i materiałów ćwiczeniowych, na realizację zadań związanych z pomocą materialną dla uczniów w formie stypendiów i zasiłków szkolnych, na zakup podręczników szkolnych dla uczniów znajdujących się w trudnej sytuacji materialnej i życiowej, na tzw. wyprawkę szkolną, na realizację zadań o charakterze interwencyjnym związanych z pomocą dla dzieci i uczniów, np. w formie zasiłku losowego na cele edukacyjne czy w formie wyjazdów terapeutyczno-edukacyjnych lub zajęć opiekuńczo-terapeutyczno-edukacyjnych, które mają na celu niwelowanie barier w dostępie do edukacji. I ostatnia kwestia, która będzie finansowana w ramach tej rezerwy, to realizacja zadań określonych w rządowym programie rozwijania szkolnej infrastruktury oraz kompetencji uczniów i nauczycieli w zakresie technologii informacyjno-komunikacyjnych „Aktywna tablica” na lata 2017–2019. Zmniejszenie wydatków w rezerwie celowej w poz. 26 w stosunku do roku 2017 wynika z niższych wydatków, jakie planuje się ponieść w 2018 r. na zapewnienie uczniom szkół podstawowych i dotychczasowych gimnazjów prawa do bezpłatnych podręczników oraz materiałów edukacyjnych i ćwiczeniowych w związku z reformą ustroju szkolnego oraz ze zmniejszeniem środków finansowych związanych z opracowaniem bezpłatnego podręcznika „Nasz elementarz”, przeznaczonego do nauczania w szkole podstawowej.

W rezerwie celowej w poz. 36 „Środki na realizację zadań w ramach Programu Bezpieczna+” zaplanowano 18 milionów zł. W ramach tej rezerwy celowej zaplanowano środki na realizację zadań określonych w rządowym programie wspomagania w latach 2015–2018 organów prowadzących szkoły w zapewnieniu bezpiecznych warunków nauki, wychowania i opieki w szkołach „Bezpieczna +”. Program adresowany jest do uczniów, rodziców, nauczycieli i innych pracowników szkół, a jego celem jest poprawa bezpieczeństwa uczniów zarówno w szkole, jak i poza nią, oraz podniesienie jakości procedur postępowania w sytuacjach kryzysowych.

W rezerwie celowej w poz. 37 „Narodowy Program Rozwoju Czytelnictwa – Priorytet 3” zaplanowano 30 milionów zł. Środki te zostaną przeznaczone na realizację priorytetu 3 określonego w programie wieloletnim „Narodowy Program Rozwoju Czytelnictwa”. Minister właściwy do spraw oświaty i wychowania realizuje priorytet 3 „Rozwijanie zainteresowań uczniów przez promowanie i wspieranie rozwoju czytelnictwa wśród dzieci i młodzieży, w tym zakup nowości wydawniczych”, który ma na celu wspieranie w latach 2016–2020 organów prowadzących szkoły podstawowe, gimnazja i szkoły ponadgimnazjalne dla dzieci i młodzieży, szkoły artystyczne realizujące kształcenie ogólne, a także szkoły, zespoły szkół i szkolne punkty konsultacyjne przy przedstawicielstwach dyplomatycznych, urzędach konsularnych i przedstawicielstwach wojskowych Rzeczypospolitej Polskiej działające w ramach Ośrodka Rozwoju Polskiej Edukacji za Granicą oraz biblioteki pedagogiczne – w zakresie rozwijania zainteresowań uczniów poprzez promowanie i wspieranie rozwoju czytelnictwa wśród dzieci i młodzieży.

W rezerwie celowej w poz. 49 „Utrzymanie rezultatów niektórych projektów realizowanych przy udziale środków z UE, w tym systemy informatyczne” zaplanowano 310 tysięcy zł na zadania związane z funkcjonowaniem Zintegrowanego Systemu Kwalifikacji.

W rezerwie celowej w poz. 52 „Zwiększenie dostępności wychowania przedszkolnego” zaplanowano 1 miliard 361 milionów zł. Środki w ramach tej rezerwy zostaną przekazane gminom w formie dotacji celowej za pośrednictwem budżetu wojewodów i zostaną przeznaczone na systematyczne zwiększanie dostępności wychowania przedszkolnego przy jednoczesnym obniżaniu kosztów finansowych ponoszonych przez rodziców z tytułu uczestnictwa ich dzieci w wychowaniu przedszkolnym.

W rezerwie celowej w poz. 68 „Przygotowanie i przeprowadzenie egzaminów potwierdzających kwalifikacje w zawodzie” zaplanowano 4 miliony 361 tysięcy zł. Środki z tej rezerwy celowej zostaną przeznaczone na realizowane przez Centralną Komisję Egzaminacyjną oraz okręgowe komisje egzaminacyjne zadania związane z przeprowadzeniem egzaminów potwierdzających kwalifikacje w zawodzie, które wynikają z reformy kształcenia zawodowego.

W ostatniej rezerwie, w poz. 82 „Podwyższenie wynagrodzeń nauczycieli zatrudnionych w szkołach i placówkach oświatowych prowadzonych przez organy administracji rządowej”, zaplanowano 33 miliony zł. W ramach tej rezerwy zaplanowano środki na sfinansowanie kosztów związanych z podwyższeniem w dniu 1 kwietnia 2018 r. wynagrodzeń nauczycieli zatrudnionych w szkołach i placówkach oświatowych prowadzonych przez organy administracji rządowej.

Teraz przejdę do części 85.

(Przewodniczący Kazimierz Wiatr: Proszę krócej, bo nie zdążymy zadać ani jednego pytania.)

Dobrze, dobrze.

(Przewodniczący Kazimierz Wiatr: 26 minut minęło.)

Okej, dobrze.

Część 85 „Budżety wojewodów”. W ramach działu 801 „Oświata i wychowanie” oraz 854 „Edukacyjna opieka wychowawcza” dochody budżetowe w części 85 zaplanowano w wysokości 884 tysięcy zł, co oznacza wzrost planowanych dochodów w stosunku do dochodów z roku 2017 o 1,5%.

Jeśli chodzi o wydatki budżetowe w części 85, to w budżetach 16 wojewodów w dziale 801 oraz w dziale 854 na rok 2018 zaplanowano łącznie wydatki w wysokości 218 milionów 630 tysięcy zł, co oznacza wzrost planowanych wydatków o 1,2% w porównaniu do kwoty ujętej w ustawie budżetowej na 2017 r. Wzrost wydatków wynika ze zwiększenia środków na wynagrodzenia osobowe i pochodne oraz na wyposażenie stanowisk pracy w związku z przyznaniem dodatkowych 26 etatów w kuratorium oświaty.

Jeśli chodzi o wydatki bieżące, to łączna kwota wydatków bieżących zaplanowanych w budżetach wojewodów wynosi 217 milionów 845 tysięcy zł, z czego w dziale 801 „Oświata i wychowanie” zaplanowano 190 milionów 37 tysięcy, a w dziale 854 „Edukacyjna opieka wychowawcza” – 27 milionów 808 tysięcy. W ramach tych środków finansowane będą zadania związane ze statutową działalnością kuratoriów oświaty i delegatur, wypłaty nagród

wraz z pochodnymi dla kuratorów oświaty i nauczycieli za osiągnięcia dydaktyczno-wychowawcze, zadania związane z organizacją olimpiad, konkursów i innych form współzawodnictwa dzieci i młodzieży szkolnej z terenów danego województwa, doskonalenie zawodowe nauczycieli, kolonie i obozy organizowane przez organy administracji rządowej we współpracy z określonymi stowarzyszeniami oraz wypoczynek dzieci z terenów wiejskich.

Na wydatki majątkowe zaplanowano 785 tysięcy zł. W dziale 801 „Oświata i wychowanie” w ramach tych wydatków planuje się zakupy inwestycyjne w kwocie 585 tysięcy zł oraz wykonanie robót budowlanych w nowej siedzibie Kuratorium Oświaty w Łodzi za kwotę 200 tysięcy zł. Dziękuję.

Przewodniczący Kazimierz Wiatr:

Bardzo dziękuję.

Jeszcze pan, tak? Pana też proszę o krótką wypowiedź.

Zastępca Dyrektora Departamentu Współpracy z Samorządem Terytorialnym w Ministerstwie Edukacji Narodowej Jerzy Jakubczuk:

Szanowny Panie Przewodniczący! Państwo Senatorowie! Szanowni Państwo!

Przedstawię państwu krótką informację w zakresie części oświatowej subwencji ogólnej. W części 82 budżetu państwa w dziale 758 „Różne rozliczenia” zaplanowano w części oświatowej subwencji ogólnej kwotę 43 miliardów 75 milionów 129 tysięcy zł. W porównaniu do roku 2017 kwota subwencji oświatowej wzrasta o 1 miliard 165 milionów 593 tysiące zł, tj. o 2,8%.

W trakcie prac sejmowych nad ustawą budżetową kwota subwencji została zmniejszona o 4 miliony 206 tysięcy zł w stosunku do przedłożenia rządowego. Miało to związek z przesunięciem tej właśnie kwoty do części 21 „Gospodarka morska” w związku z podpisaniem przez ministra gospodarki morskiej i żeglugi śródlądowej porozumienia z miastem Świnoujście o przekazaniu Zespołu Szkół Morskich w Świnoujściu. Od 1 stycznia 2018 r. prowadzi go właśnie minister gospodarki morskiej.

Kwota subwencji oświatowej została skalkulowana zgodnie z przepisem art. 28 ust. 1 ustawy o dochodach jednostek samorządu terytorialnego. Kwotę tę ustalono w wysokości nie niższej niż kwota subwencji z roku bazowego, czyli z roku 2017, i skorygowano ją z tytułu zmiany zadań oświatowych. W kwocie subwencji na 2018 r. uwzględniono m.in. skutki podwyższenia wynagrodzeń dla nauczycieli – 1 kwietnia 2018 r. wzrosną one o 5% – skutki zmian wynikających z nowelizacji ustawy o finansowaniu zadań oświatowych i ustawy – Prawo oświatowe oraz z przepisów wprowadzających prawo oświatowe, no i oczywiście skutki zmian w strukturze zatrudnienia nauczycieli z podziałem na poszczególne stopnie awansu zawodowego, a także skutki przekazania kilku szkół ministrowi rolnictwa i rozwoju wsi.

Kwota subwencji oświatowej zostanie podzielona na podstawie przepisów rozporządzenia ministra edukacji narodowej. Szacujemy, że do gmin trafi kwota 27 miliardów

910 milionów zł, co stanowi ok. 65% łącznej kwoty subwencji oświatowej. Do powiatów przekazana zostanie kwota 14 miliardów 10 milionów zł, co stanowi ok. 33,6% łącznej kwoty subwencji oświatowej. Z kolei do województw prześlemy ok. 1,4% łącznej kwoty, czyli niecałe 0,6 miliarda zł.

Planowana wysokość finansowego standardu A, czyli kwota subwencji oświatowej przypadającej na ucznia przeciętnego, wynosi ok. 5 tysięcy 393 zł i w stosunku do wysokości tego standardu z roku 2017 uległa zwiększeniu o ok. 1,9%.

Z kwoty subwencji zostanie wydzielona rezerwa, która będzie dzielona na podstawie kryteriów podziału rezerwy ustalonych wspólnie z Komisją Wspólną Rządu i Samorządu Terytorialnego oraz ministrem właściwym do spraw finansów publicznych, który jest dysponentem części 82 budżetu państwa, w tym części oświatowej subwencji ogólnej. Dziękuję bardzo.

Przewodniczący Kazimierz Wiatr:

Bardzo dziękuję panom dyrektorom.

Większość tych danych mamy w tych przesłanych materiałach, ale bardziej by nas interesował komentarz. W związku z tym mam parę pytań.

Pierwsza sprawa. No, wiemy, że reforma jest rozpędzona. Czy te środki finansowe dobrze zaspokajają potrzeby związane z tymi przekształceniami?

Druga sprawa jest taka, że budowany jest ten system OSE. Prawda? Chodzi o dostęp do internetu w szkołach. I o tym chcielibyśmy usłyszeć.

Trzecia sprawa jest taka: wiemy, że trwa niż demograficzny, no a jednocześnie subwencja na finansowanie oświaty rośnie. Prosiłibyśmy o jakiś komentarz.

Kolejna sprawa. Powstają te szkoły branżowe i to się wiąże z tym, że trzeba jednak odbudować specjalistyczne wyposażenie tych szkół, ponieważ, jak wiemy, w przeszłości to wszystko zostało tak jakby unicestwione. I to też pociąga za sobą pewne koszty. Jak to się ma do projektu budżetu?

I już ostatnia sprawa, związana z tą ostatnią uwagą pana dyrektora. No, widzimy, że subwencja oświatowa dla samorządów wzrosła o 2,8%, ale subwencja na ucznia wzrosła tylko o 1,9%, co przy spadającej liczbie uczniów jest dość zagadkowe. Prosiłbym o komentarz.

Nie wiem, czy od razu pan odpowie, czy będziemy o kolejne pytania prosić. No, proszę odpowiedzieć, a kolejne pytania będziemy zadawać potem.

Zastępca Dyrektora Departamentu Współpracy z Samorządem Terytorialnym w Ministerstwie Edukacji Narodowej Jerzy Jakubczuk:

Bardzo dziękuję za te pytania.

Może zacznę od tych zmian, o których pan przewodniczący wspominał na końcu, zmian dotyczących demografii, malejącej liczby uczniów. Rzeczywiście mamy do czynienia z niżem demograficznym. Liczba uczniów maleje. Jeśli chodzi o liczbę uczniów, którą przyjęliśmy do podziału

subwencji oświatowej na rok 2018, to odnotowujemy spadek o 1,1% względem roku poprzedniego, z tym że te zmiany demograficzne w różnym stopniu oddziałują na różne typy jednostek samorządu. Największa dynamika spadku liczby uczniów objętych subwencją oświatową dotyczy samorządów województw – to jest spadek o ponad 6%. W przypadku powiatów ziemskich liczba uczniów maleje o prawie 4,6%, a w przypadku powiatów grodzkich mamy akurat do czynienia ze wzrostem o 2%. W przypadku gmin liczba uczniów maleje o ok. 0,92%.

Ten wskaźnik, który pozwoliłem sobie na końcu swojej wypowiedzi przytoczyć, wskaźnik dotyczący wysokości finansowego standardu A i zmiany tego standardu względem roku poprzedniego, rzeczywiście jest niższy od nominalnego wzrostu subwencji oświatowej, jednak w zakresie łącznej kwoty odzwierciedla on kwotę przypadającą na ucznia przeliczeniowego. Pomiędzy jednym i drugim rokiem nastąpiły też zmiany w zakresie sposobu ustalania liczby uczniów przeliczeniowych, a więc ma to związek z samym algorytmem podziału subwencji oświatowej i przy analizie tych wskaźników należy mieć ten czynnik na uwadze. Popatrzmy na to, że nastąpił spadek liczby uczniów średnio o ok. 1% w skali kraju i wzrost subwencji oświatowej. Jeżeli weźmiemy pod uwagę te 2 elementy, to zobaczymy, że akurat kwota na ucznia istotnie wzrasta. Poza tym w kwocie subwencji oświatowej uwzględnione zostały, tak jak wcześniej wspominałem, skutki wynikające z wdrażanej reformy przepisów prawa oświatowego.

Jeśli chodzi o kwestię dotyczącą rozwoju szkolnictwa branżowego, to w ramach rezerwy subwencji oświatowej staramy się wspierać jednostki samorządu prowadzące szkolnictwo zawodowe w zakresie tych szkół, w których powstają nowe kierunki zawodowe, kierunki, w których szkoły te dotychczas nie prowadziły kształcenia. To zadanie jest wspierane ze środków unijnych, które są planowane w budżecie właśnie na poziomie samorządów województw.

Dodatkowo w algorytmie podziału subwencji na 2018 r. zaproponowaliśmy pewne zmiany, które różnicują wysokość subwencji oświatowej w zależności od kosztochłonności kształcenia w poszczególnych zawodach. Te zawody, w których koszty kształcenia przypadające na 1 ucznia są wyższe, począwszy od roku bieżącego, będą finansowane na wyższym poziomie. Wzięliśmy 4 różne parametry i wykorzystaliśmy je w postaci wag decydujących o podziale subwencji oświatowej. Najwyższa kwota dotyczy takich zawodów, jak np. technik mechatronik, zawód bardzo istotny z punktu widzenia rozwoju gospodarki, ale i bardzo kosztochłonny, bo samo wyposażenie pracowni jest bardzo kosztowne.

Planujemy też na przyszłość uwzględnienie kwestii podaży i popytu na poszczególne zawody w poszczególnych województwach. Takie pilotażowe badanie rozpoczęliśmy wspólnie z GUS już w roku bieżącym. Chcielibyśmy uwzględnić te elementy przy podziale subwencji od 2019 r.

Oczywiście zmiana nastąpiła też w naliczaniu dotacji dla jednostek samorządu na szkolnictwo dla dorosłych, co miało związek z ustawą o finansowaniu zadań oświatowych. W ślad za tym nastąpiły zmiany przy podziale subwencji oświatowej. Wprowadziliśmy takie podwójne finansowanie, zarówno w oparciu o kwotę na ucznia, jak

i w oparciu o ten dodatkowy element dotyczący efektywności nauczania. Dodatkowa kwota subwencji przypada na uczniów, którzy zdali egzamin – egzamin maturalny w przypadku liceów ogólnokształcących dla dorosłych, a w przypadku szkół policealnych egzamin potwierdzający kwalifikacje zawodowe. A więc poprawiamy też efektywność podziału subwencji oświatowej. Dziękuję bardzo.

Przewodniczący Kazimierz Wiatr:

Dziękuję bardzo.

Zostało nam jeszcze OSE, ale może później do tego wrócimy.

Kto z panów senatorów chciałby zadać pytanie?

(*Senator Jan Żaryn: Jeśli można...*)

Pan senator Żaryn i pan senator Mikołajczyk.

Proszę, Panie Profesorze.

Senator Jan Żaryn:

Mam pytania związane z takimi być może drobnymi, ale dla mnie ważnymi wydatkami. Mianowicie pierwszy z nich dotyczy tego programu „Godność, wolność, niepodległość”. Czy istnieje jakaś formuła podziału tychże środków? Czy jest to podział terytorialny, czy rzeczowy? W jaki sposób zostało to zaplanowane – o ile w ogóle zostało – z punktu widzenia dystrybucji tych środków?

Druga kwestia. Mianowicie rozumiem, że ten wzrost środków na szkolnictwo polskie za granicą o 5% w stosunku do wydatków z 2017 r. jest związany ze świadomością, iż coraz więcej dzieci będzie się rodziło i chodziło do szkół poza granicami kraju. Czy istnieje jakiś plan związany z dystrybucją tych środków? Z jednej strony jest to związane z punktami konsultacyjnymi, a z drugiej strony – z tymi społecznymi ośrodkami edukacyjnymi, które prawdopodobnie będą wyrastać dużo szybciej, także ze względów biznesowych. Czy została podjęta próba oszacowania, dokąd te środki powinny być przenoszone, czy też ORPEG jako jedyny podmiot będzie tymi środkami dysponował?

Mam także pytanie dotyczące... Bo nie do końca zrozumiałem, dlaczego ten program bezpłatnych podręczników dla szkół podstawowych został tak jakby wygaszony finansowo, skoro będzie przygotowywana, jak rozumiem, cała pula nowych podręczników związanych z wchodzeniem kolejnych podstaw programowych zgodnych z reformą. Idę z tym pytaniem w ślad za pytaniem pana przewodniczącego: czy w jakiejś mierze realizacja reformy oświaty nie kłóci się z pewnymi wydatkami – drobnymi, jak w tym przypadku – które są tak jakby sprzeczne z zasadą generalną?

I mam też pytanie dotyczące de facto ewaluacji tego, co można nazwać doksztalcaniem i doskonaleniem nauczycieli. Czy forma dotacji, subwencji, która była do tej pory stosowana, będzie w większym stopniu nadzorowana przez Ministerstwo Edukacji Narodowej, czy też będzie to realizowane w formie konkursów i szukania podwykonawców, którzy następnie będą wydatkowali te pieniądze? Czy jest już jakaś głębsza struktura wydatkowania tych środków, czy tylko podawane są sumy? Bo mam wrażenie, że to jest jedna z naszych pięt achillesowych, i to od wielu, wielu lat. Mam na myśli doksztalcenie i doskonalenie nauczycieli. To tyle.

Aha, przepraszam. Jeszcze jedna sprawa, ostatnia już, przyrzekam. Dla mnie to jest nowość. Mianowicie nie rozumiem, jaki ma związek Ministerstwo Edukacji Narodowej z kształceniem dzieci pracowników agencji Frontex. To jest, jak rozumiem, skutek umowy z 1 listopada 2017 r. zawartej między agencją Frontex a państwem polskim. Proszę coś więcej o tym powiedzieć. Bo rozumiem, że to jest konsekwencja tej właśnie umowy. Jeśli nie, to czego to jest konsekwencja?

Przewodniczący Kazimierz Wiatr:

Bardzo proszę, pan senator Mikołajczyk.

Senator Łukasz Mikołajczyk:

Dziękuję bardzo.

Panie Przewodniczący! Szanowni Państwo!

Rozpocznę od tego, że bardzo się cieszę, że następuje zwiększenie środków na stypendia motywacyjne dla uczniów. To jest niezwykle istotne, ważne, i za to serdecznie dziękuję.

Niemniej jednak mam kilka pytań. Rozpocznę od tego, że w dziale 854 w rozdziale 85412 „Kolonie i obozy oraz inne formy wypoczynku” doszło do zmniejszenia kwoty wydatków w stosunku do ustawy budżetowej na rok 2017. Zauważyłem, że w budżetach wojewodów na to samo zadanie są zapisane środki w wysokości 100% kwoty z roku ubiegłego. Rozumiem więc, że w budżetach wojewodów nic się nie zmienia i będą oni dysponować takimi samymi środkami na to konkretne, jakże ważne zadanie, czyli na organizację kolonii i obozów. Zmienia się to tylko tutaj, w tym rozdziale? To jest pierwsze pytanie.

Drugie pytanie. Proszę powiedzieć, czy w tym budżecie przewidziano środki na zwiększanie wynagrodzeń dla wizytatorów.

I trzecie pytanie dotyczy nagród ministra edukacji narodowej dla nauczycieli. Jak to wygląda ilościowo i finansowo w stosunku do roku 2017? Dziękuję pięknie.

Przewodniczący Kazimierz Wiatr:

Bardzo prosimy o odpowiedź na te 2 grupy pytań.

Dyrektor Departamentu Ekonomicznego w Ministerstwie Edukacji Narodowej Konrad Hodzyński:

Dziękuję.

Panie Przewodniczący! Państwo Senatorowie!

Jeśli chodzi o pierwsze pytanie pana senatora, to środki w wysokości 2 milionów 800 tysięcy zł na realizację projektu „Wolność, godność, niepodległość” zostały zaplanowane w części 30. W tej chwili trwają prace nad koncepcją rozdysponowania tych środków. Planuje się tutaj 3 moduły. Pierwszy to współpraca z wojewodami i szkołami, drugi to moduł wspierania szkół za granicą, który realizowany będzie przez Ośrodek Rozwoju Polskiej Edukacji za Granicą, a trzeci, realizowany bezpośrednio

przez Ministerstwo Edukacji Narodowej, to działania związane z organizowaniem różnych konkursów czy też jakichś gier edukacyjnych.

(*Senator Jan Żaryn: Na przykład we współpracy z IPN?*)

Na przykład, tak. Program jest zaplanowany na 3 lata, tak że te różne komponenty będą realizowane każdego roku.

Jeśli chodzi o polskie szkolnictwo, to pan senator pytał o zwiększenie wydatków. To zwiększenie wydatków dotyczy głównie realizacji nowego zadania o nazwie „Rodzina polonijna” i następuje właśnie w rozdziale 80135. „Rodzina polonijna” to projekt, który ma na celu współpracę szkół z zagranicy ze szkołami z Polski, polegającą na wymianie doświadczeń, jak również na wymianie młodzieży, tak że...

(*Senator Jan Żaryn: Może też z tych społecznych...*)

Tak, tak, on obejmuje dzieci ze wszystkich...

(*Senator Jan Żaryn: Z różnych systemów.*)

Tak, tak, z różnych systemów polonijnych.

Jeśli chodzi o rozdysponowanie tych środków, to w większości są to środki będące w dyspozycji Ośrodka Rozwoju Polskiej Edukacji za Granicą. To ośrodek je dystrybuje, rozdziela poszczególnym szkołom, tak że jest to właściwość naszej jednostki podległej.

Jeśli chodzi o podręczniki, to nie zakończyliśmy tego zadania. Środki na wsparcie zakupu podręczników oraz materiałów ćwiczeniowych i edukacyjnych zostały zapewnione w rezerwie 26. Będą one przekazywane jako dotacja za pośrednictwem wojewodów. Jest to kwota 404 milionów zł, tyle zaplanowano na rok 2018.

(*Senator Jan Żaryn: A więc nie została zmniejszona?*)

Nie została, nie, nie.

(*Senator Jan Żaryn: Źle zrozumiałem.*)

Wygasa tak jakby tylko „Nasz elementarz”, podręcznik dla klas I–III.

(*Senator Jan Żaryn: ...Początek.*)

Tak.

Jeśli chodzi o doskonalenie zawodowe nauczycieli, to sytuacja jest taka, że środki na ten cel planowane w części 30 wynoszą ponad 13 milionów zł, a u wojewodów jest jeszcze 7 milionów zł przewidzianych na rok 2018. Kwotę ok. 7 milionów mamy również zaplanowaną w ramach projektów Unii Europejskiej w części 30. Oczywiście, nowa ustawa o finansowaniu oświaty wprowadziła zmianę zasad finansowania. Minister edukacji będzie miał większy nadzór nad realizacją tego zadania. Do budżetu wojewodów zostaną też przesunięte dodatkowe środki na doradztwo metodyczne.

A, jeszcze Frontex. Jest to konsekwencja umowy zawartej przez rząd polski. To my finansujemy naukę dzieci pracowników zatrudnionych w agencji Frontex.

(*Przewodniczący Kazimierz Wiatr: Rozumiem, że rząd się zobowiązał do tego.*)

Tak, tak, w umowie zobowiązaliśmy się do tego.

(*Przewodniczący Kazimierz Wiatr: Ale Frontex ma swój własny budżet.*)

(*Senator Jan Żaryn: Własny, własny.*)

Tak, ale jest to zobowiązanie międzynarodowe wynikające z tej umowy. Finansujemy to już od kilku lat.

(*Senator Jan Żaryn: Ale to są polskie dzieci?*)

Nie, nie.

(*Senator Jan Żaryn: Jak to w praktyce wygląda? Ambasady dostają te środki?*)

Nie, nie, my to refundujemy. Agencja Frontex przedstawia nam koszty nauczania każdego dziecka i my to refundujemy. Te środki są...

(Wypowiedź poza mikrofonem)

Tak, tak, na podstawie faktur środki są przekazywane bezpośrednio do Frontexu.

(Senator Jan Żaryn: Dziękuję.)

Dziękuję bardzo.

I jeszcze pytania pana senatora Mikołajczyka. Jeśli chodzi o stypendia, to rzeczywiście zwiększyliśmy te środki. No, nastąpiło tu przesunięcie środków przeznaczonych na kolonie i obozy, ale wynikało to tylko z, że tak powiem, realnego zapotrzebowania. Widzieliśmy, że środki te nie były do końca wykorzystywane, dlatego zostało dokonane to przesunięcie na rzecz stypendiów.

(Senator Łukasz Mikołajczyk: Wizytatorzy.)

A, wizytatorzy. Jeśli chodzi o środki dla wizytatorów, to kuratoria oświaty otrzymały środki na zatrudnienie, na nowe etaty. Kwota w wysokości 1,6 miliona zł została przeznaczona na wynagrodzenia, jak również na zakup wyposażenia nowych stanowisk pracy. Łącznie w kuratoriach jest 26 nowych etatów.

(Senator Łukasz Mikołajczyk: W całej Polsce?)

W całej Polsce, we wszystkich kuratoriach.

Coś jeszcze?

(Głos z sali: Nagrody ministra.)

A, nagrody ministra. Kwota na nagrody ministra edukacji narodowej zaplanowana została w budżecie, w części 30, w wysokości 5 milionów 547 tysięcy zł. A jeśli chodzi o... Nie mamy niestety w tej chwili danych dotyczących tego, ile w 2017 r. zostało tych nagród przyznanych, ale możemy oczywiście przedstawić takie informacje na piśmie, jeśli pan senator...

(Wypowiedź poza mikrofonem)

Dobrze.

(Senator Jan Żaryn: Czy można poprosić...)

Przewodniczący Kazimierz Wiatr:

Proszę państwa, zostało nam 6 minut, więc proszę o pewną dyscyplinę.

Pani senator Kopiczko i pan senator Zajac. Bardzo proszę.

Senator Małgorzata Kopiczko:

Panie Przewodniczący! Szanowni Państwo!

Moje pytanie dotyczy wydatków majątkowych w budżetach wojewodów. Tu jest wyszczególnione województwo warmińsko-mazurskie. Kwota 85 tysięcy jest znacząca i bardzo się z tego cieszę. Chciałabym tylko zapytać, czy te środki wojewodów zostaną przeznaczone na zakup środków transportu. Szczególnie w gminach bardzo biednych nie ma środków transportu dowożących dzieci do szkół. To jest moje pierwsze pytanie.

Następne pytanie dotyczy organizacji obozów i kolonii dla dzieci mieszkających za granicą. No, my w Senacie rozdzielamy środki na takie cele również w Komisji Spraw Emigracji i Łączności z Polakami za Granicą. Chciałabym zapytać, czy państwo śledzicie, czy te kolonie i obozy się nie pokrywają.

Następne pytanie, takie króciutkie... Wiem, że nie ma czasu, ale chciałabym jednak zapytać, czy środki przeznaczone na zakup podręczników i pomocy dydaktycznych dla oświaty polonijnej są wystarczające w stosunku do potrzeb. Ja jeżdżę często za granicę, rozmawiam z nauczycielami i dochodzą do mnie sygnały, że jednak są jeszcze niezaspokojone potrzeby.

I następne pytanie. Przepraszam, jeszcze o jedno zapytam, bo to mnie nurtuje. Bardzo się cieszę, że w końcu ruszą szkoły ćwiczeń. Czy to już jest określony projekt? Czy już wiadomo, kto będzie prowadził te szkoły ćwiczeń dla studentów przygotowujących się, jak rozumiem, do zawodu nauczyciela, czy to na razie jest tylko na etapie planów?

I jeszcze... Może nie jest to nawet pytanie, tylko raczej taka sugestia. Myślę, że będziemy ją kierować do Ministerstwa Edukacji Narodowej. Jako senatorowie jesteśmy też bardzo zainteresowani programem „Niepodległa” i prosimy, żeby drogą e-mailową przekazywać nam, szczególnie członkom komisji nauki, materiały dotyczące konkursów ogłaszanych przez Ministerstwo Edukacji Narodowej, tak żebyśmy mogli na bieżąco informować o tym nasze szkoły. Dziękuję bardzo.

Przewodniczący Kazimierz Wiatr:

Dziękuję.

Jeszcze pan senator Zajac. Proszę, tylko szybciej.

Senator Józef Zajac:

Panie Przewodniczący! Szanowni Państwo!

Jest taki rodzaj aktywności szkolnej, jak olimpiady. Dopóki one odbywają się na poziomie, powiedzmy, powiatowym, wojewódzkim, nawet krajowym, szkoły podobno jakoś sobie radzą z kosztami. Niemniej jednak byłem w ubiegłym tygodniu na spotkaniu w Kraśniku, gdzie wyrosła reprezentacja Polski, która brała udział w olimpiadzie z zakresu robotyki, olimpiadzie w Stanach, i zajęła tam drugie miejsce. Kolejna kwalifikacja oznacza wyjazd do Chin na następne wydanie tej olimpiady, no i pojawił się problem pokrycia kosztów. To spotkanie było dosyć ogólne, ale poproszono mnie, żebym kiedyś, jeśli będzie okazja, zwrócił uwagę na to, że brakuje takiej pozycji w budżecie. To podobno dobrze działa, ale tylko na tym niższym poziomie. W przypadku, gdy się gdzieś wyjeżdża, a pobyt jest mniej więcej tygodniowy i trzeba pokryć wszystkie koszty, pojawia się problem znalezienia pieniędzy na pokrycie tych kosztów. Chciałabym zapytać, czy przewiduje się tu jakąś pozycję na wypadek takiej sytuacji, kiedy udział w olimpiadzie nabiera już znaczenia międzynarodowego. Czy będziemy dysponować jakimiś pieniędzmi na ten cel?

Przewodniczący Kazimierz Wiatr:

Czy są jeszcze jakieś pytania ze strony panów senatorów? Nie.

To w takim razie bardzo proszę o krótkie odpowiedzi.

Dyrektor Departamentu Ekonomicznego w Ministerstwie Edukacji Narodowej Konrad Hodzyński:

Panie Przewodniczący! Państwo Senatorowie!

Jeśli chodzi o pytania pani senator dotyczące zakupów majątkowych, to te środki zaplanowane w części 85 dotyczą kuratoriów oświaty. To są środki na zakup samochodów osobowych służących do realizacji zadań kuratoriów, tak że nie dotyczy to transportu uczniów do szkół.

Jeśli chodzi o organizację kolonii i obozów, to ministerstwo edukacji realizuje te zadania w trybie otwartych konkursów ofert. Chodzi o wypoczynek letni dla dzieci z zagranicy, dzieci polonijnych.

Co do środków na pomoce dydaktyczne to te wydatki planowane są w budżecie Ośrodka Rozwoju Polskiej Edukacji za Granicą. Staramy się dostosować plan do aktualnego zapotrzebowania i z roku na rok ta kwota w budżecie ORPEG wzrasta. Dodatkowo podręczniki kupowane są ze środków ujętych w rezerwie celowej w poz. 26, przeznaczonej na zakup podręczników i materiałów edukacyjnych.

Jeśli chodzi o szkoły ćwiczeń, to projekt jest już realizowany przez Ośrodek Rozwoju Edukacji, czyli przez naszą jednostkę podległą. W 2018 r. zaplanowano 3,5 miliona zł na realizację tego projektu.

I jeszcze zapytanie pana senatora odnośnie do olimpiad. W budżecie nie ma przewidzianych odrębnych środków na dofinansowanie wyjazdów za granicę. Realizujemy to zadanie w formie dotacji dla różnych organizacji, niemniej jednak nie mamy bezpośrednio wyodrębnionej kwoty na takie wyjazdy.

Przewodniczący Kazimierz Wiatr:

Proszę państwa, kończymy dyskusję nad tą częścią budżetową.

Muszę przypomnieć, że pani senator Kopiczko pytała o to, czy państwo to monitorujecie i czy te środki finansowe się nie dublują, ale proponuję, żeby krótkiej odpowiedzi udzielili państwo już na piśmie – także na pytanie w sprawie OSE, na które też nie otrzymaliśmy odpowiedzi.

I w ten sposób zakończylibyśmy tę część posiedzenia.

Czy panie i panowie senatorowie wyrażają na to zgodę? Tak.

Bardzo dziękujemy państwu z Ministerstwa Edukacji Narodowej.

Panów senatorów zapraszam do debaty na forum Senatu.

Za chwilę zajmiemy się kolejnymi częściami budżetowymi.

Dziękuję bardzo.

(Rozmowy na sali)

Przewodniczący Kazimierz Wiatr:

Przystępujemy do omówienia kolejnych części ustawy budżetowej: części 38 „Szkolnictwo wyższe” i załączników; części 28 „Nauka” i załączników; części 67 „Polska Akademia Nauk”.

Rozumiem, że połączenie części 20 i 38 to jest na razie marzenie. Na razie są odrębne. Prawda?

(Głos z sali: Na razie tak, ale jesteśmy w trakcie reformy i to jest przewidziane w projekcie ustawy...)

(Wypowiedzi w tle nagrania)

Bardzo serdecznie witam przedstawicieli Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego, przede wszystkim pana ministra, pana prof. Sebastiana Skuzę, podsekretarza stanu w Ministerstwie Nauki i Szkolnictwa Wyższego, a także pana Jarosława Oliwę, dyrektora Departamentu Budżetu i Finansów w Ministerstwie Nauki i Szkolnictwa Wyższego, panią Elżbietę Żebrowską, zastępcę dyrektora Departamentu Budżetu i Finansów w Ministerstwie Nauki i Szkolnictwa Wyższego. Witam pana prof. Stanisława Jerzego Czuczwarę, wiceprezesa Polskiej Akademii Nauk, pana Tadeusza Latałę, kanclerza Polskiej Akademii Nauk, panią Zofię Marczak, dyrektora Biura Finansów i Budżetu Polskiej Akademii Nauk, panią Stefanę Annę Adamiec, wicedyrektor Biura Finansów i Budżetu w Polskiej Akademii Nauk.

Jeśli państwo pozwolą, zaproponuję łączne rozpatrywanie części budżetowych „Nauka”, „Szkolnictwo wyższe” i „Polska Akademia Nauk”. Pana ministra poproszę o przedstawienie głównych pozycji tych części budżetowych i stosownych załączników. Przypomnę, że mamy tutaj plan finansowy Narodowego Centrum Badań i Rozwoju oraz plan finansowy Narodowego Centrum Nauki.

Bardzo proszę, Panie Ministrze.

Podsekretarz Stanu w Ministerstwie Nauki i Szkolnictwa Wyższego Sebastian Skuza:

Panie Przewodniczący! Wysoka Komisjo!

Korzystając z uprzejmości pana przewodniczącego – te części będziemy omawiać łącznie – pozwolę sobie zacząć od części 28 działu 730, czyli kwestii związanych z nauką.

Dochody w części 28 „Nauka” może nie są imponujące, ale nie jest intencją wyrobienie czy założenie tutaj jakiejś dużej kwoty dochodów. Dochody planuje się w kwocie 26 milionów – z tytułu niewykorzystanych dotacji podmiotowych i z innych rozliczeń umownych.

Jeżeli chodzi o nakłady na szeroko rozumiane badania i rozwój w dziale „Nauka” plus wydatki na B+R w innych działach, to zaplanowano je w kwocie 9 miliardów 263 milionów zł, z tego ze środków budżetu państwa jest 7 miliardów 979 milionów, a budżetu środków europejskich – 1 miliard 284,3 miliona. To jest nominalny wzrost o 9,9%. Udział nakładów na B+R w relacji do PKB jest na poziomie 0,45% PKB.

Planowane wydatki, jeżeli chodzi o całość nakładów na B+R, ujęto w części 28 „Nauka”. Tu jest największa część tych wydatków, bo 7 miliardów 782,8 miliona zł, z czego z budżetu państwa 6 miliardów 521,2 miliona, a z budżetu środków europejskich 1 miliard 261,6 miliona. Drugą taką istotną pozycją jest rezerwa celowa pozostająca w kompetencji ministra nauki i szkolnictwa wyższego, w części 83 w poz. 84, „Środki na zwiększenie nakładów w obszarze badań naukowych oraz w obszarze badań i rozwoju”. Tutaj muszę podkreślić, że nazwa tej rezerwy zmieniła się podczas prac Sejmu – rozszerzono jej nazwę o słowa odnoszące się do obszaru badań i rozwoju. Ta rezerwa po korektach sejmowych wynosi 353 miliony. W ramach

działu 730 w innych częściach budżetowych, czyli w części związanej z Polską Akademią Nauk oraz, z tego, co pamiętam, dotyczącej wydatków Polskiej Agencji Kosmicznej, zaplanowano wydatki w wysokości 92,4 miliona zł. W budżetach innych ministrów wydatki na działalność B+R zaplanowano w kwocie 1 miliarda 35 milionów, z tego prawie 826 milionów w ramach działalności badawczo-rozwojowej realizowanej przez Ministerstwo Obrony Narodowej.

Jeśli chodzi o część 28 „Nauka”, której dysponentem jest minister nauki i szkolnictwa wyższego, to dominujący udział w tej części mają wydatki w dziale 730 – 7 miliardów 514 milionów, co stanowi ponad 96% ogółu wydatków w tej części. W tej części znajdują się również wydatki związane z działami „Administracja publiczna” oraz „Obrona narodowa” i „Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego”. Wydatki w tych 3 działach w części 28 wynoszą niewiele ponad 268 milionów zł.

W części 28 na wydatki bieżące zaplanowano kwotę 6 miliardów 88,6 miliona zł, a na wydatki majątkowe kwotę 296,2 miliona zł. Wydatki na współfinansowanie projektów z udziałem środków europejskich to 136,4 miliona zł, a wydatki z budżetu środków europejskich – 1 miliard 261,6 miliona zł.

Łącznie na realizację wydatków z udziałem środków europejskich zaplanowano zatem kwotę 1 miliarda 398 milionów zł. W tej kwocie znajdują się środki przewidziane na takie programy operacyjne: „Inteligentny rozwój” – 1 miliard 322 miliony zł; „Polska cyfrowa” – niewiele ponad 11 milionów zł; „Pomoc techniczna” – 27,7 miliona zł; na inne projekty realizowane w ramach programów Unii Europejskiej współfinansowane ze środków zagranicznych niepodlegających zwrotowi – 37 milionów zł.

W części 28 przewidziano dotacje podmiotowe na kwotę 2 miliardów 434 milionów zł. Dotacje podmiotowe dla jednostek naukowych – 2 miliardy 336 milionów. Są to dotacje zarówno dla jednostek sektora finansów publicznych, jak i niezaliczanych do sektora finansów publicznych, w tym np. instytutów badawczych. Dalej: Narodowe Centrum Nauki, dotacja podmiotowa na taką bieżącą, statutową działalność – 43,1 miliona zł; Narodowe Centrum Badań i Rozwoju – niewiele więcej, a mianowicie 43,9 miliona zł; Centrum Nauki Kopernik – 9 milionów; Narodowe Muzeum Techniki – 2 miliony.

Drugą grupą dotacji są dotacje celowe, w kwocie 3 miliardów 89,6 miliona zł, z czego: dla jednostek naukowych – 574 miliony; na Narodowe Centrum Nauki – 1 miliard 309,7 miliona zł; na Ośrodek Przetwarzania Informacji – 20,1 miliona zł; na Narodową Agencję Wymiany Akademickiej – to jest nowa instytucja, która zaczęła funkcjonowanie w ubiegłym roku – 2 miliony zł. W przypadku Centrum Nauki Kopernik było zwiększenie na poziomie prac parlamentu, z tego, co pamiętam, o 2 miliony, i teraz ta dotacja wynosi 5,5 miliona zł. Dalej: Narodowe Centrum Badań i Rozwoju – 973,5 miliona zł w dziale „Nauka” oraz 204,8 miliona zł dla NCBiR w dziale 752 „Obrona narodowa”. W ramach działu „Administracja publiczna” w części 28 zaplanowano wydatki w kwocie 47,1 miliona zł.

Obligatoryjnie przedstawia się również informacje dotyczące programów wieloletnich. W ustawie budżetowej na 2018 r. w dziale 730 w rozdziale 73008 „Narodowe

Centrum Badań i Rozwoju” na realizację czwartego etapu programu „Poprawa bezpieczeństwa i warunków pracy” zaplanowano kwotę 11,5 miliona zł. Program ten został ustanowiony uchwałą Rady Ministrów z dnia 26 października 2015 r. Nadzór nad jego realizacją i wdrażaniem wyników tego programu sprawuje minister rodziny, pracy i polityki społecznej przy współpracy z ministrem nauki i szkolnictwa wyższego. Takie wykonanie na poziomie operacyjnym... Głównym wykonawcą i koordynatorem jest Centralny Instytut Ochrony Pracy.

Tak jak już mówiłem, w ustawie budżetowej na 2018 r. mamy rezerwę w części 83 w poz. 84 „Środki na zwiększenie nakładów w obszarze badań naukowych oraz obszarze badań i rozwoju”. Są to środki w wysokości 353 milionów zł. Środki te planuje się przeznaczyć m.in. na finansowanie działalności statutowej jednostek naukowych, mając w szczególności na względzie uwzględnienie w przyszłym roku skutków finansowych nowej kategoryzacji jednostek naukowych. Pod koniec tego roku były wyniki parametryzacji. Procedura odwoławcza od tych wyników oceny parametrycznej jeszcze... Niemniej jednak w przyszłym roku, jak myślę, wszystkie decyzje już będą prawomocne. Chodzi też o wzmocnienie konsolidacji instytutów badawczych, które będą prowadzić badania naukowe i prace rozwojowe, wzmocnienie umiędzynarodowienia nauki np. ramach programu dotyczącego powrotów wybitnych polskich naukowców z zagranicy. Chodzi też o programy i przedsięwzięcia ministra nauki zmierzające w szczególności do przygotowania uczelni i jednostek naukowych w kontekście planowanej od 1 października reformy nauki i szkolnictwa wyższego.

Może teraz kilka słów o projektach planów finansowych agencji wykonawczych, jakimi są Narodowe Centrum Badań i Rozwoju oraz Narodowe Centrum Nauki. Narodowe Centrum Badań i Rozwoju jest agencją wykonawczą w rozumieniu ustawy o finansach publicznych. W projekcie planu finansowego centrum zaplanowano środki pochodzące zarówno z części „Nauka”, jak również z części 38 „Szkolnictwo wyższe”, z części 34 „Rozwój regionalny” i części 27 „Informatyzacja”, a także bezpośrednie przychody, jakie otrzymuje Narodowe Centrum Badań i Rozwoju z Komisji Europejskiej. Dodatkowo w projekcie planu zostały ujęte środki, które mogą być pozyskane z rezerw celowych. Łączną kwotę wydatków w zakresie NCBiR oszacowano na 4 miliardy 6,7 miliona. W części 38 ustawy budżetowej zaplanowano środki w wysokości 2 miliardów 544,9 miliona zł, w tym: na dotację podmiotową na pokrycie bieżących kosztów działalności NCBiR – 43,9 miliona zł; na dotację celową na realizację strategicznych programów badań naukowych i prac rozwojowych – 1 miliard 176,3 miliona zł. Z tego zdecydowana większość zaplanowana jest w dziale „Nauka” – 971,5 miliona zł – oraz w dziale „Obrona narodowa”, gdzie zaplanowano 204,8 miliona. Dotacje celowe na współfinansowanie i finansowanie programów z udziałem środków europejskich takich jak POIR i Program Operacyjny „Pomoc techniczna” są w wysokości 97,7 miliona zł, a płatności z budżetu środków europejskich w ramach programu POIR – 1 miliarda 225 milionów zł. Z budżetu państwa w części 38 „Szkolnictwo wyższe” dla NCBiR zaplanowano w ustawie budżetowej

środki w wysokości 282,6 miliona zł, w tym na dotacje celowe na współfinansowanie projektów z udziałem środków Unii Europejskiej jest 46,6 miliona zł w ramach POWER i Programu Operacyjnego „Pomoc techniczna” oraz płatności z budżetu środków europejskich w ramach programów operacyjnych – 236 milionów w ramach POWER.

Ponadto w projekcie planu finansowego centrum zostały zaplanowane środki do pozyskania z rezerw celowych z części 83 w poz. 8 i 98 w łącznej kwocie 1 miliarda 148,3 miliona zł: w poz. 8 na współfinansowanie projektów realizowanych z udziałem środków europejskich jest kwota 43,9 miliona zł, a w poz. 98 na finansowanie programów z budżetu środków europejskich jest 1 miliard 104,4 miliona zł. Dodatkowo niewielką kwotę, w wysokości 800 tysięcy zł, przewiduje się z części „Rozwój regionalny” na realizację zadań w ramach Norweskiego Mechanizmu Finansowego. W ramach części 27 „Informatyzacja” kwota 25,9 miliona zł... Środki te byłyby przeznaczone na finansowanie projektu „e-Pionier – wsparcie uzdolnionych programistów na rzecz rozwiązywania zidentyfikowanych problemów społecznych lub gospodarczych”.

W projekcie planu finansowego NCBiR ujęto również środki w wysokości 4,2 miliona zł planowane do pozyskania jak gdyby bezpośrednio z Komisji Europejskiej w związku z udziałem Narodowego Centrum Badań i Rozwoju w projektach międzynarodowych siódmego programu ramowego „Horyzont 2020”.

Jeżeli chodzi o projekt planu finansowego Narodowego Centrum Nauki na rok 2018, to w ustawie budżetowej na dotację dla Narodowego Centrum Nauki zaplanowano kwotę 1 miliarda 358,7 miliona zł, w tym: na dotację podmiotową na pokrycie bieżących kosztów działalności centrum – 43,1 miliona; na dotacje celowe na zadania realizowane przez centrum – 1 miliard 232,1 miliona zł; na dotację celową na cele inwestycyjne, czyli zakup siedziby – 83,5 miliona zł. Dotacje celowe na zadania realizowane ustawowo przeznaczone byłyby na finansowanie badań podstawowych, w tym: 771,7 miliona zł to środki na kontynuację finansowania projektów w ramach umów zawartych w latach poprzednich; 454,4 miliony to środki na finansowanie projektów w ramach nowo zawartych umów; 6 milionów to środki planowanej rezerwy celowej ministra rozwoju i finansów na finansowanie projektów związanych z realizacją projektów współfinansowanych ze źródeł europejskich. Myślę, że to tyle na temat części 28 i planów finansowych agencji wykonawczych.

Część 38 „Szkolnictwo wyższe”. Może zacząć od działu 803 „Szkolnictwo wyższe”. Dochody w tym dziale nie są planowane na wysokim poziomie, bo planuje się je w kwocie ok. 5 milionów zł. Byłyby to środki ze zwrotów dotacji oraz płatności, w tym wykorzystanych niezgodnie z przeznaczeniem lub pobranych nienależnie świadczeń, i opłat za legalizację dokumentów.

Wydatki w zakresie działu 803 zaplanowano w łącznej kwocie 16 miliardów 574,9 miliona zł. Rozłożone one są w 9 częściach budżetowych. Na tę kwotę składają się środki w ramach budżetu krajowego wynoszące 16 miliardów 63,4 miliona zł oraz z budżetu środków europejskich w wysokości 511,5 miliona zł. W porównaniu do kwot z ustawy budżetowej na rok 2017 wydatki te wzrastają o 615,3 milio-

na zł, nominalnie o 3,9%. Udział tych wydatków w relacji do PKB prognozowanego na przyszły rok kształtuje się na poziomie nieco ponad 0,8%.

Planowane wydatki w dziale 803 ujęto głównie w części 38 „Szkolnictwo wyższe” będącej w dyspozycji ministra nauki i szkolnictwa wyższego. W tym dziale w części 38 byłaby to kwota 13 miliardów 296,1 miliona zł. W 8 dalszych częściach budżetowych, czyli w dyspozycji innych ministrów, którzy mają w swoich kompetencjach zadania związane ze szkolnictwem wyższym, zaplanowano łącznie 3 miliardy 278,8 miliona zł. Ponadto w ustawie budżetowej utworzono rezerwę, w poz. 18, „Środki na działalność Narodowej Agencji Wymiany Akademickiej”. Agencja ta powstała w roku ubiegłym.

W odniesieniu do części 38 „Szkolnictwo wyższe”, która znajduje się w gestii ministra nauki i szkolnictwa wyższego, wydatki ogółem planuje się na poziomie 13 miliardów 327,6 miliona zł. Z tego w budżecie środków krajowych zaplanowano kwotę 12 miliardów 923,3 miliona zł, a z budżetu środków europejskich – niewiele ponad 404 miliony zł.

W zakresie wydatków bieżących zaplanowano w części 38 kwotę 12 miliardów 601,5 miliona zł. Na te wydatki składają się głównie... Największą pozycją są dotacje podmiotowe w obszarze działalności dydaktycznej – 10 miliardów 285,2 miliona zł. Dotacje podmiotowe na pomoc materialną dla studentów i doktorantów zaplanowano w wysokości 1 miliarda 692,5 miliona zł, a dotacje podmiotowe na tzw. zadania projakościowe – w kwocie 448,1 miliona zł. Na zasilenie Funduszu Pożyczek i Kredytów Studenckich przeznaczono 37 milionów zł, a na dotacje dla NAWA – 34,5 miliona zł. To są takie większe pozycje, jeżeli chodzi o wydatki bieżące w dziale 803.

W zakresie wydatków majątkowych w dziale 803 planuje się łącznie kwotę 243,7 miliona zł. Z tego tytułu byłyby realizowane programy wieloletnie Uniwersytetu Warszawskiego oraz Uniwersytetu Adama Mickiewicza w Poznaniu. To byłyby odpowiednio kwoty ok. 26,6 miliona zł i 5,7 miliona zł. Inne zadania inwestycyjne szkół wyższych – tu są planowane wydatki na poziomie 215,1 miliona zł.

W zakresie wydatków na finansowanie i współfinansowanie projektów z udziałem środków europejskich zaplanowano kwotę 482,4 miliona zł, z czego ze środków budżetu państwa jest 78 milionów, a z budżetu środków europejskich – 404,4 miliona zł. W dziale „Szkolnictwo wyższe” zaplanowano – to jest z tej kwoty 482,4 miliona zł – kwotę 480,6 miliona zł z przeznaczeniem na POWER. Łączna kwota to 473 miliony: współfinansowanie ze środków budżetu państwa byłoby na poziomie 70,8 miliona, a z budżetu środków europejskich – 402,9 miliona. I jeszcze na Program Operacyjny „Pomoc techniczna” – 6,9 miliona. Obejmuje to wyłącznie współfinansowanie wynagrodzeń pracowników zaangażowanych we wdrażanie POWER.

Dodatkowo w dziale 750 „Administracja publiczna” na finansowanie i współfinansowanie projektów z udziałem środków UE zaplanowano kwotę 1 miliona 700 tysięcy zł, z czego ze środków budżetu państwa jest 300 tysięcy zł, a z budżetu środków europejskich – 1 milion 400 tysięcy. Byłyby to wydatki związane z POWER oraz programem Erasmus+.

I kolejna część omawiana na dzisiejszym posiedzeniu, a mianowicie część 67 „Polska Akademia Nauk”. Określone w ustawie budżetowej przyjętej przez Sejm na rok 2018 wydatki na działalność PAN wynoszą 82,4 miliona zł. Uległy one zwiększeniu na poziomie prac parlamentarnych poprzez zmniejszenie rezerwy celowej w poz. 84 o 800 tysięcy zł. W 2018 r. środki przekazane Polskiej Akademii Nauk w formie dotacji podmiotowych zaplanowano w kwocie 78 milionów zł, a dotacji celowych... Pozostała część... Czyli to byłoby 4 miliony 400 tysięcy zł. W ramach dotacji podmiotowej finansowane byłyby: działalność organów i korporacji uczonych Polskiej Akademii Nauk – 17,6 miliona zł; działalność pomocniczych jednostek naukowych i innych jednostek organizacyjnych Polskiej Akademii Nauk – 34,9 miliona zł; pozostała działalność, m.in. obsługa administracyjna – 25,5 miliona zł. Dotacje celowe na inwestycje – 3,7 miliona zł; dotacje celowe na zadania w zakresie kształcenia – 300 tysięcy zł. Dotację celową na wkład własny w wysokości 400 tysięcy zł planuje się przeznaczyć na współfinansowanie ze środków budżetu państwa projektu realizowanego przez Ogród Botaniczny – Centrum Zachowania Różnorodności Biologicznej w Powsinie w ramach programów operacyjnych 2014–2020.

Szanowny Panie Przewodniczący, Wysoka Komisjo, pozostajemy do dyspozycji w przypadku pytań. Prosimy o pozytywną rekomendację rozpatrywanych części budżetowych i planów finansowych agencji wykonawczych.

Przewodniczący Kazimierz Wiatr:

Panie Ministrze, bardzo dziękuję.

Korzystając z roli przewodniczącego, chciałbym zadać następujące pytania. Pierwsze pytanie. No, bardzo nas cieszy ten radykalnie spory, bo o 0,9 miliarda, prawie 1 miliard zł, wzrost finansowania nauki. Co prawda w przypadku oświaty ten wzrost wyniósł 1,5 miliarda, ale jeżeli weźmiemy pod uwagę liczby względne... Tam jest kwota rządu 45 miliardów, a w przypadku nauki to jest...

(Wypowiedź poza mikrofonem)

No, 8 do 9. Prawda? To jest wzrost duży. Poza wyrażeniem radości z tego powodu chciałbym zapytać, jakie obszary będą podlegały finansowaniu w ramach tej kwoty.

Drugie pytanie. Spójrzmy na te 4 kwoty: poziom finansowania Narodowego Centrum Nauki wzrasta z 1 miliarda 190 milionów do 1 miliarda 360 milionów w roku bieżącym, a poziom finansowania Narodowego Centrum Badań i Rozwoju spada z 2 miliardów 870 milionów do 2 miliardów 820 milionów. Jak opisać te zmiany? W przypadku NCN jest wzrost, a w przypadku NCBiR jest spadek. Czy to wynika z zapotrzebowania, czy ze złej jakości wydatkowania tych środków, czy może jeszcze z jakichś innych powodów?

I trzecie pytanie, które dotyczy szkolnictwa wyższego. W zasadzie można powiedzieć, że te 3 liczby wyrażone w procentach, czyli wzrost PKB, wzrost wydatków budżetu oraz... Ale to, powiedzmy, zostawmy na boku. Popatrzmy tylko na to, że wzrost finansowania szkolnictwa wyższego jest na poziomie 2,4%, podczas gdy wydatki budżetu na poziomie 3,2. Czyli jesteśmy troszeczkę w defensywie z tymi wydatkami na szkolnictwo wyższe. Czy to się wiąże

z tym, że środowisko akademickie będzie zasilone środkami na naukę i to tam chcemy mobilizować środowisko do większej aktywności? A może wynika to z jakiegoś niżu demograficznego albo jeszcze z czegoś innego?

I ostatnia sprawa, dotycząca Polskiej Akademii Nauk. Na pierwszy rzut oka wydaje się, że to finansowanie jest bez zmian. No, z drugiej strony 98% na organy akademii przy jednoczesnym wyraźnym trendzie rozwojowym państwa i jego finansów... Czy zatem Polska Akademia Nauk nie pozostaje jakoś, powiedziałbym, obok tych wzrostów? Bardzo proszę.

Podsekretarz Stanu w Ministerstwie Nauki i Szkolnictwa Wyższego Sebastian Skuza:

Pozwolę sobie odpowiedzieć na pytania w kolejności, a potem oddam głos moim współpracownikom i panu prezesowi, jeżeli będzie chciał zabrać głos.

Szanowni Państwo, cieszy nas docenienie tego wzrostu finansowania wydatków na naukę. Taka była deklaracja pana premiera Gowina, który powiedział, że będzie się starał zwiększać nakłady na naukę. W roku 2018 udało się to. Jeżeli chodzi o to, w jakich obszarach byłyby ponoszone te wydatki na naukę, to, tak jak powiedziałem, spora kwota, w wysokości ok. 70 milionów, jest na zwiększenie działań – w części 28 – w ramach programów ministra. Duża kwota jest, jak powiedziałem, w części rezerwy z poz. 83, która jest skorelowana, oznaczona na działania związane z nauką. I na takie rzeczy może być przeznaczona. Nie ma tu jeszcze, że tak powiem, takiej kierunkowej decyzji co do przeznaczenia tej rezerwy. Niemniej jednak mogę wskazać, jakie były działania podjęte pod koniec tego roku, gdy wystąpiły w części 28 oszczędności. To troszeczkę by się wiązało z kwestią, o której mówił pan przewodniczący, czyli finansowaniem PAN i jednostek podległych PAN, instytutów PAN-owskich. Gdy pojawiły się oszczędności w części 28, środki te zostały pod koniec roku przekazane instytutom PAN-owskim, instytutom badawczym oraz wydziałom, które miały najwyższą parametryzację, czyli A+. Pan premier Gowin mówi, że stawiamy – i jak najbardziej stawiamy; to ma swoje odzwierciedlenie również w algorytmie dotyczącym szkolnictwa wyższego – na kwestie związane z jakością.

Jeżeli chodzi o drugie pytanie, związane z planami finansowymi Narodowego Centrum Nauki oraz Narodowego Centrum Badań i Rozwoju, to z tego, co pamiętam, wynika, że nie było tam jakichś zmian strukturalnych. Te zmiany w finansowaniu wynikają z zapotrzebowania. Zwiększa się finansowanie Narodowego Centrum Nauki, bo w ubiegłym roku nie udało się, ze względu na wysokie ryzyka prawne, zakupić siedziby w Krakowie, w związku z czym te środki zostały za zgodą Komisji Finansów Publicznych przeznaczone na inne cele. Niemniej w tym roku... Z tego, co wiem, to ta kwestia jest już dopinana. To zwiększenie o 80 milionów zł jest związane...

(Przewodniczący Kazimierz Wiatr: Czy wiadomo, gdzie to będzie?)

Panie Przewodniczący, tak. Tylko że ja nie znam Krakowa, więc... Wiem, że to ma być – pan dyrektor Błocki pokazywał mi to miejsce – blisko tego centrum, w którym

odbywał się Narodowy Kongres Nauki we wrześniu tego roku. Ja niestety nie znam Krakowa, tak że nie powiem, gdzie dokładnie. Rada NCN już wydała zgodę na zakup tej nieruchomości.

(Wypowiedź poza mikrofonem)

Tak, w historycznym centrum Krakowa.

Tak że tutaj nie widziałbym jakichś konkretnych zmian systemowych.

Jeżeli chodzi o finansowanie szkolnictwa wyższego, to powiem tak. Kwestia dotacji podmiotowej, tej największej dotacji w szkolnictwie wyższym i tak... Słusznie pan przewodniczący zauważył, że ten wzrost nie jest tak imponujący jak np. w nauce. My mamy teraz dwojakie finansowanie – nauka jest finansowana przez dotacje statutowe na wydziały, a szkolnictwo wyższe jest finansowane na uczelnie z dotacji podmiotowej. Niemniej i tak uważamy, że udało nam się odnieść tutaj pewien sukces. Chciałbym zwrócić uwagę na zaplanowany wzrost wydatków na działania projakościowe – z dwustu kilkudziesięciu do ponad 400 milionów zł. Tu jest ok. 78%... Te środki są w wydatkach bieżących, tak że można je przeznaczyć na wydatki bieżące. Ale do czego zmierzam? Mamy dotację podmiotową w szkolnictwie wyższym, która składa się z 2 części: z części wynagrodzeniowej i z części rzeczowej. Niestety nie ma zwiększenia płac w 2018 r. w sferze budżetowej, a ta część największa, która wynosi ok. 80% części dotacji w szkolnictwie wyższym, jest waloryzowana właśnie wskaźnikiem wzrostu płac w sferze budżetowej. Tutaj z automatu nie było takiej waloryzacji. Zwaloryzowano tylko i wyłącznie niewielką część tej dotacji podstawowej – w tej części rzeczowej. Ta jest waloryzowana wskaźnikiem prognozowanej inflacji. Ale de facto przez zwiększenie tej dotacji projakościowej środki, które pójdą do systemu szkolnictwa wyższego jako dotacje, mniej więcej... Można powiedzieć, że nie było waloryzacji, ale skutek byłby prawie że taki sam. Oczywiście, że jak najbardziej byśmy chcieli zwiększać wydatki na szkolnictwo wyższe. No, jesteśmy w trakcie reformy. Ja również byłbym wielkim orędownikiem tego, żeby ta część była jedna, żeby była w miarę elastyczna, żeby była jedna część na naukę i szkolnictwo wyższe, bo jedno bez drugiego nie może istnieć. Niemniej jednak myślę, że... Tak jak tutaj powiedziałem, pan premier Gowin stawia na jakość. W tym roku, tak jak powiedziałem, jeżeli pojawiły się oszczędności w nauce, to były one wydawane na instytuty z najlepszą parametryzacją. A we wrześniu, w październiku, kiedy pan minister, wówczas pan minister, Morawiecki znalazł w budżecie oszczędności i pojawiła się kwestia zmiany przeznaczenia, utworzenia nowej rezerwy celowej w kwocie 95 milionów zł, jeszcze w roku 2017, to rezerwa ta została przekazana do dyspozycji ministra nauki i szkolnictwa wyższego, ale pod warunkiem przeznaczenia jej na potrzeby jednostek, które, powiedziałbym, trzymają jakość. W Ministerstwie Nauki i Szkolnictwa Wyższego podjęliśmy wówczas decyzję, że środki te zostaną przeznaczone na te jednostki, które w ostatniej parametryzacji poprawiły ocenę parametryczną, czyli które były lepsze. Gdy wygospodarowaliśmy swoje oszczędności z części rezerwy podmiotowej w szkolnictwie wyższym, to również staraliśmy się przekazywać to tym jednostkom, które co najmniej utrzymały ocenę parametryczną na niezmiennym

poziomie, nie pogorszyły parametryzacji, bądź pozyskały dla Polski grant ERC, bardzo rzadki w Polsce. Tak że jakiś naukowiec na danej uczelni pozyskał grant ERC... Z tego, co pamiętam, wynika, że w 2017 r. takie granty pozyskała chyba Politechnika Poznańska oraz SGGW.

Jeżeli chodzi o kwestie związane z finansowaniem Polskiej Akademii Nauk, to przedstawiciele Polskiej Akademii Nauk, jak myślę, potwierdzą stanowisko, iż zgodnie z intencją Polskiej Akademii Nauk zostało dokonane przesunięcie o kwotę 800 tysięcy zł. Z tego, co pamiętam, to miało to być przeznaczone na finansowanie pobytu u nas wybitnych naukowców w dziedzinach humanistycznych, na stypendia dla nich. Chodziło o to, żeby tutaj przyjeżdżali, żeby byli w Polsce przez jakiś dłuższy czas. Ale samo finansowanie PAN nie oznacza braku finansowania jednostek PAN, instytutów PAN-owskich. Tak jak powiedziałem, myślę, że pod koniec roku instytutu PAN-owskie, które miały ocenę parametryczną A+, powinny być bardzo zadowolone z tego dodatkowego zastrzyku kapitałowego na rok 2017 i 2018, bo dotacja statutowa w nauce jest do wykorzystania przez 2 lata. Dziękuję.

Przewodniczący Kazimierz Wiatr:

Bardzo dziękuję, Panie Ministrze.

Odnoszę się do tej ostatniej myśli. Rozumiem, że chodzi o to, iż instytuty PAN-owskie są finansowane z części 28...

(Głos z sali: Tak.)

...i to z tego wynika. Ja bym tutaj zogniskował naszą uwagę na jednej kwestii. Pan minister powiedział o tych działaniach projakościowych, o tym, że to jest wzrost finansowania z 200 do 400 milionów. Musimy jednak pamiętać o tym, że nowy algorytm zawiera w sobie bardzo mocne mechanizmy projakościowe, których wcześniej nie było. Wiemy o tym, że finansowanie dotacji statutowej, która jest w przypadku uczelni relatywnie niewielka, uwzględniło ocenę parametryczną, natomiast dotacja dydaktyczna była od tego niezależna. W tej chwili bodajże 40% dotacji dydaktycznej, stacjonarnej czy jak ona się nazywa, dla szkolnictwa wyższego jest uzależniona od kategorii, a zatem tutaj działania projakościowe zostały, powiedziałbym, zakodowane w tym podstawowym działaniu.

Panie i Panowie Senatorowie, bardzo proszę o pytania. Pan senator Żaryn, bardzo proszę.

Senator Jan Żaryn:

Tak, ja mam pytania. Odczuwam pewien dyskomfort, bo to, co pan mówił, Panie Ministrze, było bardzo konkretne, a jednocześnie w jednym aspekcie, dla mnie szalenie ważnym, trochę rozmiągające się z tym, co otrzymaliśmy, jeśli chodzi o część 28 „Nauka”. Nie chodzi, rzecz jasna, o cyfry, tylko o ideę. Mam takie przeświadczenie, że jest zdecydowana nierówność traktowania szeroko pojętej nauki w działach nauk ścisłych – biologicznych i informatycznych – i nauk humanistycznych. Jest to, moim zdaniem, bardzo narzucający się wniosek po lekturze tegoż dokumentu. Są tego przykłady bardzo jednoznaczne takie jak sumy, które są przeznaczone dla Narodowego Centrum Badań i Rozwoju, i programy, które mają być dotowane: Infostrateg, Strategmed, Biostrateg,

Techmatstrateg, Gospostrateg... I ja mogę tak długo wymieniać, bo tu jest tego dużo.

(Wypowiedź poza mikrofonem)

Niestety w ogóle nie widzę w tym humanistyki. To wiąże się także z takimi niby-detalicznymi kwotami i programami jak np. program Naukobus – bardzo fajna inicjatywa – który będzie prowadziło Centrum Nauki Kopernik. Proszę mi wytłumaczyć, dlaczego podobna inicjatywa, też w formie takiego naukobusa, np. nie mogła być podjęta w stulecie odzyskania niepodległości. To jest jedna sfera pytań. Dlaczego ma się wrażenie po lekturze, że szeroko pojęta humanistyka została uznana za jakąś mniej istotną dziedzinę nauki? Na tym tle bardzo ładnie wygląda Polska Akademia Nauk. To, co zostało tutaj wprowadzone, czyli przede wszystkim PIAS, Polski Instytut Studiów Zaawansowanych, inicjatywa, jak rozumiem, bardzo mądra, z 2016 r...

(Wypowiedzi w tle nagrania)

To jest jedno pytanie, a w zasadzie, można powiedzieć, seria pytań, bo ja podaję tutaj tylko przykłady.

Druga kwestia, pytanie o Niepodległą, to znaczy o uroczystości z roku 2018. Dlaczego ministerstwo nauki nie przewiduje swojego udziału w tychże projektach? Czy dlatego, że Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego, że tak powiem, przejęło całość? A może istnieje tu zapis tego dotyczący, choć, że tak powiem, niewidoczny? Jeśli tak, to proszę go wydobyć z tychże danych.

I następne pytanie. Mam pewne domniemanie... W dotacji celowej jest m.in. suma 369 milionów zł, w tym m.in. na restrukturyzację jednostek naukowych. Jak rozumiem, będą także restrukturyzowane instytuty badawcze. Jak państwo doskonale wiedzą, środowisko instytutów badawczych, mówiąc ogólnie, lęka się tejsze restrukturyzacji, bo wiąże się to z domniemaniem zwolnień z pracy i tworzenia wyższych struktur instytutowych m.in. po to, żeby nie powielać badań, żeby je zintensyfikować. Ja nie chcę teraz rozstrzygać, czy jest to projekt dobry, czy zły. Ale czy w tych danych dotyczących budżetu mieści się, jest już zawarta pewna oszczędność wynikająca z tejsze restrukturyzacji instytutów badawczych, czy tylko jest to informacja dotycząca dotacji, które mają wpłynąć na jakość tychże instytutów? Co będzie się z nimi działo, jeśli chodzi o oszczędność wynikającą z domniemania, że będą one podlegały tej czy innej reformie?

Mam też taką prośbę. Ma być dofinansowane 21 kontynuowanych inwestycji budowlanych. Czy moglibyśmy otrzymać listę tych inwestycji?

I ostatnia kwestia, wsparcie młodych naukowców na okres ok. 3 lat. Bardzo dobry program. Czy państwo mają – rozumiem, że to jest kontynuacja – w tej chwili wiedzę, co to naprawdę oznacza, to znaczy ile konkretnie osób mieści się w tymże projekcie i czy jest tendencja do utrzymania jakości, czy do zwiększenia liczby? Czy ta przewidywana tu kwota ma jakiś związek z doświadczeniem, czy ona po prostu pojawiła się, bo po prostu skądś wiadomo, że tylu i tylu będzie tych młodych naukowców? Czy jest to w jakiś sposób przemyślana kwota?

To tyle. Najważniejsze pytanie dotyczy humanistyki. To jest dla mnie priorytet.

(Podsekretarz Stanu w Ministerstwie Nauki i Szkolnictwa Wyższego Sebastian Skuza: Dziękuję...)

Przewodniczący Kazimierz Wiatr:

Bardzo proszę, Panie Ministrze.

Podsekretarz Stanu w Ministerstwie Nauki i Szkolnictwa Wyższego Sebastian Skuza:

Dziękuję bardzo, Panie Przewodniczący.

Wysoka Komisjo, jeżeli chodzi o kwestię humanistyki, to może rzeczywiście nie było to w dokumencie tak wprost pokazane, ale przecież mamy Narodowy Program Rozwoju Humanistyki. Jest planowany wzrost środków na programy i przedsięwzięcia ministra o kwotę ok. 125,5 miliona zł. Tak że te środki są. Z tego, co ja wiem, wynika, że problematyka humanistyki są zawsze uwzględniane, jeżeli chodzi... I jest szeroka dyskusja o tym, żeby nauki humanistyczne wspierać. Narodowy Program Rozwoju Humanistyki jak najbardziej funkcjonuje i jest istotnym programem, jeżeli chodzi o działania ministra nauki i szkolnictwa wyższego.

Jeżeli chodzi o kwestie dotacji statutowych, to zwróćmy uwagę, że te dotacje są na badania podstawowe i stosowane. I w tym kierunku one są przeznaczone. Nie ma tutaj takiego podziału, że akurat te środki mają być przeznaczone na humanistykę.

(Wypowiedź poza mikrofonem)

(Senator Jan Żaryn: Na humanistykę też mogą być.)

No, mogą być przeznaczone.

(Senator Jan Żaryn: Rozumiem.)

Mogą być, jak najbardziej, przeznaczone na humanistykę.

Jeżeli chodzi o drugie pytanie, o kwestię zaangażowania Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego w obchody stulecia odzyskania niepodległości, to Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego jak najbardziej w tym uczestniczy. Uczestniczymy także w spotkaniach u pana prezydenta w tym zakresie, jako że to pan prezydent... Rzeczywiście ministerstwo dziedzictwa narodowego to prowadzi. Niemniej mamy na to środki i te środki są, że tak powiem, zaszyte w programach i przedsięwzięciach ministra. Tak że jak najbardziej jesteśmy uczestnikami, aktywnym uczestnikiem obchodów stulecia niepodległości i są na to środki.

(Senator Jan Żaryn: Czyli bezpośrednio w tym dziale, którym dysponuje minister.)

Tak.

(Senator Jan Żaryn: Tak?)

Dokładnie tak.

Kwestia instytutów badawczych i ich restrukturyzacji. No, powiem tak. Restrukturyzacja następuje tylko i wyłącznie na wniosek instytutu. To instytuty składają wnioski, że mają jakiś problem i chciałyby pozyskać od nas środki na restrukturyzację. To nie jest tak, że z góry zakładamy jakieś problemy instytutów. To po prostu jest decyzja instytutów – to one składają wnioski o restrukturyzację, z których wynika, że... Nie mogą być to wnioski sensu stricto inwestycyjne. Chodzi o to, że poprawia się ich jakość, że czegoś nie mają, że chcą coś stworzyć nowego, że chcą zwiększyć liczbę, nie wiem, publikacji wysoko punktowanych, chcą lepiej wypaść w następnej parametryzacji. Cały rok trwa nabór takich wniosków. Tak że restrukturyzacja następuje na wniosek instytutu. Na to jest ta kwota.

Jeżeli chodzi o kwestię związaną z listą inwestycji, to z tego, co pamiętam, to proszono nas o to również w Sejmie. Tak że taką listę...

(Wypowiedź poza mikrofonem)

...aktualną, jak najbardziej, na ręce...

(Senator Jan Żaryn: To bardzo prosimy.)

...pana przewodniczącego przekażemy.

Jeżeli chodzi o młodych naukowców...

(Wypowiedzi w tle nagrania)

Następuje tu delikatne podwyższenie kwoty – z 38 do 40 milionów zł. Z tego, co pamiętam, to w ubiegłym roku, pod koniec roku, pojawiła się lista młodych naukowców, którzy otrzymali te stypendia. Te stypendia są jak na doktoraty stosunkowo wysokie, bo są na poziomie – z tego, co pamiętam – wynagrodzenia...

(Senator Jan Żaryn: Profesora zwyczajnego.)

...profesora zwyczajnego...

(Senator Jan Żaryn: To bardzo dobrze.)

...które teraz wynosi 5 tysięcy 390. Z tego, co wiem, to ta jakość jest utrzymywana. Nie ma tutaj dużego zwiększenia liczby. Z tego, co pamiętam, wynika, że trzeba było mieć dużo, dużo powyżej dziewięćdziesięciu kilku punktów, żeby być na liście najlepszych.

(Senator Jan Żaryn: A ile to jest osób?)

Nie pamiętam kwoty, ale wydaje mi się, że to jest...

(Senator Jan Żaryn: Nie kwoty, tylko liczby beneficjentów.)

Tak, liczby. Wydaje mi się... Nie chciałbym wprowadzić w błąd. Przekażę to na piśmie.

(Senator Jan Żaryn: Okej.)

Wydaje mi się, że to jest ok. 200, ale nie chciałbym wprowadzić w błąd.

(Wypowiedź poza mikrofonem)

Przewodniczący Kazimierz Wiatr:

Już, już, tylko chciałbym wygłosić taki głos polemiczny w stosunku do wypowiedzi mojego przyjaciela, pana prof. Żaryna. Otóż jest pewien kłopot z tymi badaniami podstawowymi i stosowanymi. Podstawowe i stosowane – jak sobie to notowałem, to się „pis” z tego zrobił...

(Wesołość na sali)

Otóż historycznie to wygląda tak. Na początku swojej działalności Naukowe Centrum Nauki powiedziało tak: my jesteśmy od badań podstawowych. Nauki techniczne tu się nie mieszczą, no więc nauki techniczne idą do NCBiR. A NCBiR powiedziało tak: a my jesteśmy od badań stosowanych. To nie jest nauka – to jest gospodarka; tak naprawdę to są wdrożenia, tu nie ma nauk technicznych, i tak naprawdę my jesteśmy w gorszej sytuacji od humanistyki...

(Głos z sali: Niestety.)

...bo się ani tu, ani tu nie mieścimy. I to jest kłopot. Tendencja dotycząca tego, ile nauki jest w NCBiR, zmienia się w czasie. W tej chwili, na co zresztą wskazuje także plan Morawieckiego, to się coraz bardziej do tej gospodarki przesuwa. Z drugiej strony mam nadzieję, że wzrost finansowania NCN, choć w tym roku symboliczny, jak popatrzymy na te kwoty... No, dostrzeżenie tego obszaru nauk technicznych, a także to, że w NCBiR te nauki sto-

sowane coraz bardziej... Adresatem tego mojego myślenia są obie te agendy. One powinny to dostrzec, bo to jednak jest problem.

Chciałbym, żeby pan prezes Polskiej Akademii Nauk się wypowiedział.

(Wypowiedź poza mikrofonem)

Bardzo proszę, Panie Profesorze.

Wiceprezes Polskiej Akademii Nauk Stanisław Czuczwar:

Panie Przewodniczący! Panie Ministrze! Wysoka Komisjo!

Ja muszę powiedzieć, że z zadowoleniem witamy propozycję, to znaczy nie propozycję, tylko już ustawę budżetową, w której przewiduje się zwiększenie finansowania Polskiej Akademii Nauk o kwotę 800 tysięcy zł. Ta kwota może się wydawać mała, ale muszę powiedzieć, że przeznaczona jest na niezwykle ważny cel, o którym wspomnieli tutaj pan senator i pan minister, to jest na Polski Instytut Studiów Zaawansowanych. To jest niezwykle ważna inicjatywa obecnych władz Polskiej Akademii Nauk, która, jak już wspomnieli pan minister i pan senator, polega na zapraszaniu wiodących naukowców z dziedzin nauk humanistycznych do naszego kraju. Oni przez okres jednego lub dwóch semestrów realizują swoje badania, spotykają się z naszymi humanistami. W naszym mniemaniu tego typu działalność może znacznie ułatwić naszym naukowcom staranie się o granty ERC, które są grantami z jednej strony prestiżowymi, a z drugiej wysokonakładowymi. To mogłoby spowodować fakt większej ilości pieniędzy w systemie nauk humanistycznych. Muszę też powiedzieć, że Polska Akademia Nauk finansuje szkolenia humanistów także za granicą np. w Austrii. W tamtejszym instytucie nauk o człowieku organizowane są dla naszych naukowców kursy, jak starać się o granty Komisji Europejskiej.

W podsumowaniu muszę powiedzieć, że kwota 800 tysięcy zł zostanie naprawdę dobrze spożytkowana w ramach Polskiej Akademii Nauk. Czy ktoś z państwa chciałby dodać tutaj parę słów? Nie? Myślę, że to tyle, jeśli chodzi o głos z Polskiej Akademii Nauk. Jak wiadomo, instytuty finansowane są także z części „Nauka”. Ten wzrost nakładów na naukę także zostanie skonsumowany przez nasze instytuty, z innej ścieżki finansowania. Dziękuję bardzo.

Przewodniczący Kazimierz Wiatr:

Bardzo dziękuję panu prezesowi.

Pan senator Żaryn się niecierpliwi, ale proszę o chwilę... Pan senator Kamiński chciałby zadać pytanie. Chciałbym przeprosić za tę ruchliwość pań i panów senatorów, ale w tej chwili równolegle odbywa się wiele posiedzeń komisji, a senatorowie zasiadają nie tylko w tej jednej. Dlatego proszę o wyrozumiałość.

A pan senatora proszę o wypowiedź.

Senator Andrzej Kamiński:

Dziękuję bardzo, Panie Przewodniczący.

Panie Ministrze, ja mam jedno pytanie, bo będę musiał wyjść. Chodzi mi o rezerwę celową w części 38. Tam

jest 20 milionów z przeznaczeniem na Narodową Agencję Wymiany Akademickiej. Jest to łącznie dosyć duża kwota, ponieważ jest też dotacja dla NAWA, która wynosi ponad 34 miliony. Jaki jest cel tej rezerwy? Tu jest zaznaczone jedynie, że na działalność. Takie krótkie moje pytanie. Dziękuję bardzo.

Przewodniczący Kazimierz Wiatr:

Bardzo prosimy, Panie Ministrze.

Podsekretarz Stanu w Ministerstwie Nauki i Szkolnictwa Wyższego Sebastian Skuza:

Panie Przewodniczący! Szanowni Państwo!

Jest to dotacja, którą będziemy wykorzystywać jako dotację celową, w miarę rozwoju NAWA i realizowania przez nią projektów. W tym kierunku byśmy szli.

Jeżeli chodzi o cały budżet NAWA, to była na ten temat dyskusja na poziomie sejmowej komisji. I tam, Panie Senatorze, były głosy a contrario – uczelnie, środowiska akademickie podnosiły, że bardzo dobrym pomysłem jest utworzenie NAWA i że środki, które na NAWA zostały przyznane w roku 2018, jeszcze nie są, że tak powiem, adekwatne, wystarczające do takiego pełnego rozkręcenia działalności tej instytucji. Rektorzy uczelni, zwłaszcza dużych, akademickich, podnosili też, że nawet duże uczelnie akademickie nie byłby w stanie same z siebie utrzymać takich kontaktów zagranicznych i takiej wymiany międzynarodowej, jak to robi NAWA.

A wracając do pytania, powiem tak. Byłaby to dotacja celowa. Generalnie tak byśmy chcieli... Jeżeliby NAWA miała jakiś program, jeżeli to jest... NAWA może być finansowana i z części 28, i z części 38. Chcielibyśmy... Mamy taki program „Polskie powroty”, który umożliwia polskim naukowcom, że tak powiem, zagospodarowanie się po powrocie z zagranicy do Polski. Tak że myślimy o takim scenariuszu.

Jeżeli moi współpracownicy chcieliby to jeszcze uzupełnić, to poproszę.

Dyrektor Departamentu Budżetu i Finansów w Ministerstwie Nauki i Szkolnictwa Wyższego Jarosław Oliwa:

Jeśli można, to dosłownie kilka słów. Taki minimalny poziom planu NAWA to 36,5 miliona zł. W tej chwili taki wstępny plan został zaakceptowany przez ministra właściwego do spraw nauki, pana premiera Gowina. Dodatkowe 20 milionów to są środki...

(Wypowiedź poza mikrofonem)

...na programy...

(Głos z sali: To będzie na programy celowe.)

W razie potrzeby jesteśmy gotowi dodatkowo zwiększyć plan NAWA...

(Wypowiedź poza mikrofonem)

...o ile NAWA rzeczywiście...

(Wypowiedź poza mikrofonem)

To jest, praktycznie rzecz biorąc, podmiot in statu nascendi, de facto dopiero powołany. W związku z powyższym w zależności od tego, jak szybko będzie nowe inicjatywy wprowadzał w życie, będziemy starali się wspierać ten nowy byt.

(Senator Andrzej Kamiński: Dziękuję bardzo.)

Przewodniczący Kazimierz Wiatr:

Bardzo dziękuję.

I pan senator Żaryn.

Senator Jan Żaryn:

Tak, ja mam do pana profesora pytanie w związku z pańską wypowiedzią, ale także w związku z tym, co tutaj przeczytałem. Jest w tej chwili 7 instytutów poza granicami kraju. Czy państwo przewidujecie – od razu powiem, że ja jako senator będę to wspierał – rozpoczęcie rozmów z Ministerstwem Nauki i Szkolnictwa Wyższego na temat ustanowienia ósmego instytutu, w miejscu oczywistym, to znaczy w Stanach Zjednoczonych? W związku z wymianą naukową, ale i z prestiżem nauki amerykańskiej w świecie wydaje się to jak najwłaściwszy kierunek. Polska Akademia Nauk jest predestynowana do tego. Rozumiem, że to jest odległość, ale jednak nie chodzi o oszczędność w tym przypadku, tylko o to, żeby nauka polska miała możliwość przebiccia się na rynku podstawowym, którym, pomimo tego, co tu przeczytałem, nie jest Bruksela, tylko Stany Zjednoczone.

(Wiceprezes Polskiej Akademii Nauk Stanisław Czuczwar: Panie Senatorze...)

Przewodniczący Kazimierz Wiatr:

Bardzo proszę, Panie Prezesie.

Wiceprezes Polskiej Akademii Nauk Stanisław Czuczwar:

Panie Senatorze, bardzo dziękuję za gotowość wspierania w tej niewątpliwie słusznej inicjatywie. Z naszej strony przymiarki do utworzenia zagranicznych stacji naukowych, poza tymi siedmioma w Europie, są. Rozważamy kierunek amerykański z racji tego, jak słusznie zauważył pan senator, że nauka amerykańska to jest szczyt nauki światowej, ale także z nieco bardziej prozaicznego powodu – istotnej roli Polonii amerykańskiej i jej kontaktów z krajem. Ja muszę powiedzieć, że z zadowoleniem witam tego typu inicjatywę. Liczymy na wsparcie pana senatora. Mam nadzieję, że będziemy mogli liczyć na ewentualne poparcie także ze strony pana ministra. Muszę powiedzieć, że na najbliższym posiedzeniu ścisłego kierownictwa Polskiej Akademii Nauk ten problem zostanie znacznie szerzej przedyskutowany, z uwzględnieniem deklaracji pana senatora. Bardzo dziękuję.

Przewodniczący Kazimierz Wiatr:

Rozumiem, że to się wiąże z dodatkowymi środkami.

(Wypowiedzi w tle nagrania)

Proszę.

Senator Małgorzata Kopiczko:

Panie Przewodniczący! Panie Ministrze!

Ja mam pytanie dotyczące osób przebywających poza granicami, oczywiście młodzieży polskiego pochodzenia – nie tylko ze Wschodu, ale też z Zachodu – która coraz częściej deklaruje chęć studiowania w Polsce. Zapisałam sobie, że ten program „Polskie powroty” to jest program skierowany do naukowców. A czy jest przewidziany jakiś program rekrutacji młodzieży, która mogłaby podjąć u nas studia? Oni oczywiście i tak podejmują te studia. Ja wiem, że są tacy studenci i że jest ich bardzo dużo, ale... Na spotkaniu w Paryżu spotkałam się z takimi pytaniami. Oni chętnie przyjechaliby, gdyby była, że tak powiem, taka organizacja ze strony ministerstwa. To jedno pytanie. Czy coś takiego jest przewidziane?

I drugie moje pytanie. Ja bardzo się cieszę, że powstają nowe programy kształcenia, szczególnie nauczycieli. Ponieważ jestem wieloletnim nauczycielem, dyrektorem szkoły, wiem, że te programy powinny ulec zmianie. Jak tutaj widzę, te programy będą. Nie wiem, czy te nabory zostały już ogłoszone. Chciałabym zapytać, czy już trwają te programy, czy dopiero się rozpoczynają.

I następne moje pytanie. Czy zostały zwiększone środki na uniwersytety młodego odkrywcy lub uniwersytety trzeciego wieku? Jest to bardzo ważna forma skierowana do niestandardowych odbiorców. Ja pochodzę z Mazur i wiem, jak bardzo ważne jest tam dla osób starszych – tam brakuje tych uniwersytetów – to kształcenie. W roku ubiegłym w województwie warmińsko-mazurskim tylko 1 taki uniwersytet dostał dofinansowanie. To jest naprawdę zbyt mało, bo zapotrzebowanie rośnie. Do mnie jako do senatora zwracają się uniwersytety trzeciego wieku z prośbą o przeznaczenie jakichś środków. Czasami są to, że tak powiem, śmiesznie środki, ale dla nich bardzo ważne. Dziękuję bardzo.

Przewodniczący Kazimierz Wiatr:

Pan senator Wach. Bardzo proszę.

Senator Piotr Wach:

Ja mam pytanie w zakresie współpracy międzynarodowej. Chodzi o opłacanie składek na rzecz instytucji lub organizacji międzynarodowych. To jest mniej więcej 230 milionów zł, a tych organizacji jest 17. W tym czasie, w którym ja jestem senatorem, myśmy dyskutowali i głosowali przynajmniej w kilku takich sprawach, m.in. w sprawie naszego uczestnictwa w ESA czy w CERN, jak również w kwestii budowy i utrzymywania infrastruktury astronomicznej. To jest właściwie jedyna okazja, bo zwykle o tym nie mówimy, żeby... Gdyby pan minister był uprzejmy powiedzieć, które z tych członkostw uważamy za ważne i efektywne w sensie takim, że po pewnych latach działania możemy powiedzieć, że ono wiele daje naszej nauce i naszym kontaktom międzynarodowym... Chodzi o uczestnictwo w tych 17 organizacjach. Niektóre są drobne, przynajmniej w sensie finansowym, a niektóre

są znaczące. Pamiętam, jak głosowaliśmy i debatowaliśmy na temat ESA, jak również na temat tych organizacji astronomicznych, o ile się nie mylę.

Przewodniczący Kazimierz Wiatr:

Bardzo proszę, Panie Ministrze.

Mamy 2 grupy pytań. Bardzo proszę.

**Podsekretarz Stanu
w Ministerstwie Nauki
i Szkolnictwa Wyższego Sebastian Skuza:**

Dziękuję bardzo. Pozwolę sobie odpowiedzieć, a potem oddam głos moim współpracownikom.

Jeżeli chodzi o Uniwersytet Młodego Odkrywcy, to, o ile się orientuję, są to kwestie finansowane przez Narodowe Centrum Badań i Rozwoju, tzn. od tego roku będą finansowane przez narodowe centrum.

Kwestia finansowania uniwersytetów trzeciego wieku. Robimy to w ramach programów ministra. Jak najbardziej pochylimy się nad prośbą pani senator, żeby zwrócić uwagę na ich dofinansowanie.

Było jeszcze jedno pytanie, o kwestie finansowania...

(*Senator Małgorzata Kopiczko: ...programu kształcenia nauczycieli, programu „Powroty”.*)

Aha, kształcenie nauczycieli. Tak jak powiedziałem, program „Powroty” dotyczyłby tylko naukowców. Na razie planujemy tylko program pilotażowy obejmujący naukowców, którzy są za granicą, a którzy chcieliby tutaj mieć perspektywę. Myślimy o tym, żeby to robiła NAWA, tzn. jeszcze zastanawiamy się nad tym, bo może mogłoby to być w ramach przedsięwzięć ministra.

Przewodniczący Kazimierz Wiatr:

Ja myślę, że jeżeli chodzi o pytanie dotyczące studentów, to ono w mniejszym stopniu wiąże się z finansami, a w większym z metodologią. Prawda? Co zrobić, żeby stworzyć warunki łatwego podejmowania tych studiów?

**Podsekretarz Stanu
w Ministerstwie Nauki
i Szkolnictwa Wyższego Sebastian Skuza:**

No to powiem tak. Co do kwestii algorytmu, o czym pan przewodniczący już mówił, to jest tak, że kwestia tego, czy mamy tutaj studentów z zagranicy na pełnych cyklach, czy tylko na częściowych, jest ważąca w algorytmie, jeśli chodzi o dotację podstawową. Tak naprawdę cały czas uczestniczymy w procesie bolońskim i cały czas korzystamy z dobrodziejstw programów Erasmus. Myślę, że jakaś porównywalność... No, jest możliwość odbycia całego cyklu studiów czy przynajmniej części cyklu studiów na uczelniach zagranicznych i, porównując to ze swoimi latami studenckimi, uważam, że obecnie to jest już tylko kwestia woli studentów, czy oni chcą studiować w Polsce, czy chcą studiować za granicą, przynajmniej przez 1 semestr.

(*Senator Małgorzata Kopiczko: Sytuacja dotyczy najbardziej młodzieży, która mieszka poza granicami, jest polskiego pochodzenia i chce studiować w Polsce.*)

W takim razie powiem tak: o ile wiem, są np. prywatne uczelnie, które...

(*Senator Małgorzata Kopiczko*: No tak, oczywiście...)

Ale nie, one naprawdę oferują... Znam takie placówki, które w Brukseli i w Londynie otwierają, powiedziałbym, filie, jakby przedstawicielstwa, jest e-learning i z tego się korzysta. Ale to jest już kwestia, tak myślę, decyzji zarządczych samych uczelni, nie Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego, decyzji o tym, czy to jest, że tak powiem, zasadne z ich punktu widzenia, żeby otwierać placówki za granicą.

Senator Małgorzata Kopiczko:

Przepraszam, a czy uczelnie, które wyjdą z propozycją takiego systemu rekrutacji, będą premiowane? Pytam, bo można by to zaproponować uczelniom, gdyby były na to dodatkowe środki.

Przewodniczący Kazimierz Wiatr:

Pani Senator, to są wbrew pozorom dość złożone sprawy, ponieważ my określamy, że to dotyczy uczelni, która działa na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej. To po pierwsze. Po drugie, z tym e-learningiem też trzeba ostrożnie, bo my podajemy w procentach, ile tego e-learningu może być. Tak więc to wszystko jest dość zawiłe, być może powinniśmy zrobić na ten temat jakieś dodatkowe posiedzenie.

(*Senator Małgorzata Kopiczko*: Dobrze.)

Albo pan minister udzieli odpowiedzi na piśmie.

(*Senator Małgorzata Kopiczko*: Bardzo bym prosiła.)

Aczkolwiek związek z naszym dzisiejszym tematem jest tylko częściowy.

Podsekretarz Stanu w Ministerstwie Nauki i Szkolnictwa Wyższego Sebastian Skuza:

Jeżeli chodzi o kwestie związane z opłacaniem składki na rzecz instytucji lub organizacji międzynarodowych, to myślę, że najważniejszym naszym osiągnięciem jest uczestnictwo w Europejskiej Organizacji Badań Jądrowych w Genewie, czyli CERN, na który składka wynosi 126 milionów zł. Oprócz tego, tak jak powiedział pan senator, jest kwestia Europejskiej Organizacji Badań Astronomicznych na Półkuli Południowej – w tym przypadku planujemy składkę w wysokości 35 milionów zł. Dziękuję.

Senator Piotr Wach:

Ja wiem, że jeśli chodzi o ESO, to jest to właściwie początek działalności, ale mamy już jakieś, że tak powiem, przemysłowe osiągnięcia w zakresie zamawianej i instalowanej aparatury badawczej. Jeżeli chodzi o nasz udział, który zresztą nie jest taki kosztowny, to jest chyba 12 milionów zł... Czy można pozytywnie ocenić nasz udział, mimo że nie jesteśmy długo członkiem tej organizacji, bo dopiero kilka lat? Jak ministerstwo ocenia nasz udział?

(*Głos z sali*: Czy ta kwota 35 milionów zł dotyczy udziału w ESA?)

Nie, nie.

Podsekretarz Stanu w Ministerstwie Nauki i Szkolnictwa Wyższego Sebastian Skuza:

Nie, nie. Chodzi o ESO. ESO, 35 milionów zł.

(*Głos z sali*: To jest ogromny teleskop w Chile służący do badania z półkuli południowej.)

Senator Piotr Wach:

Jeżeli pan przewodniczący pozwoli, to zapytam dodatkowo: czy nasi naukowcy nadal korzystają z instytutu w Dubnej? Czy on jest efektywny w sensie współpracy międzynarodowej?

Podsekretarz Stanu w Ministerstwie Nauki i Szkolnictwa Wyższego Sebastian Skuza:

Mogę powiedzieć, że nasze uczestnictwo w Europejskiej Agencji Kosmicznej oceniamy jak najbardziej pozytywnie.

Co do kwestii Dubnej to trwają dyskusje w ministerstwie na ten temat, zwłaszcza w kontekście, o czym mówiłem, uczestnictwa w CERN. Ten temat był nie tak dawno poruszany na szczepku kierownictwa Ministerstwa Finansów. Może nie ma jeszcze jakichś rozwiązań kierunkowych, niemniej jednak... Panie Senatorze, rzeczywiście to jest temat do dyskusji, zwłaszcza w kontekście naszego uczestnictwa w CERN.

Senator Piotr Wach:

Ala ja pytam właściwie bez podtekstu politycznego – Dubna działa od lat i to jest znany ośrodek. Mnie raczej chodzi o to, czy ludzie nadal tam jeżdżą i czy po prostu jest z tego pożytek. Jak państwo to oceniacie? No, kiedyś to miejsce miało kolosalne znaczenie, Rosjanie niewątpliwie są liderem w tego typu badaniach. Tylko jest pytanie: czy nasze uczelnie i nasze instytuty... Czy obrany przez nas kiedyś kierunek w sensie wykorzystania tych możliwości, pobytów tam, wspólnych badań i korzystania z infrastruktury... Czy to nadal ma miejsce? Ja raczej o to pytałem.

Podsekretarz Stanu w Ministerstwie Nauki i Szkolnictwa Wyższego Sebastian Skuza:

Panie Senatorze, powiem tak, to jest akurat komórka naszego międzynarodowego działu. Jakies dane dotyczące uczestnictwa polskich naukowców w Dubnej przysłemy wraz z listą inwestycji oraz kwestiami związanymi z liczbą doktorantów, którzy uzyskali stypendia. Prześlemy to wszystko w formie pisemnej.

(*Senator Piotr Wach*: Dziękuję bardzo.)

Przewodniczący Kazimierz Wiatr:

Ja ze swojej strony dodam, że poziom badań w CERN jest tak absolutnie wysoki, że... Co prawda specyfika Dubnej jest inna, niemniej jednak myślę, że to, co się dzieje w CERN, jest naprawdę nieporównywalne.

Pan minister powiedział tutaj o tych 35 milionach zł na astronomię. Wiem skądinąd, że w tym obszarze – nie wiem tylko, czy w ramach tej samej kwoty – jest też program CTA, czyli, mówiąc w skrócie, teleskopy Czerenkowa, w ramach którego bardzo dużo sprzętu powstaje właśnie w Polsce. Wiem też, że będą tworzone 2 farmy tych teleskopów, bodajże gdzieś w Afryce i w Chile. Generalnie założenie tego typu programów jest takie, żeby odbierać składkę. W ramach tych programów część zadań jest zlecana Polsce...

(Wypowiedź poza mikrofonem)

Tak, tak.

No, generalnie mówi się, żeby to była składka 1:1, ale nie zawsze potrafimy zaoferować takie badania czy działania. W przypadku ESA jest podobnie, prawda? Budujemy przemysł kosmiczny, ale w taki sposób, że to oni nam zlecają zadania, które wynikają z ich programu. Wiem, że polskie teleskopy w ramach programu CTA na pewno były bardzo ciekawe, chociaż tu konkurowaliśmy, nie wiem, z Niemcami czy Włochami, ale w jakimś stopniu nasze były ciekawe.

Państwo Senatorowie, czy macie jeszcze pytania? Nie widzę chętnych.

Panie Ministrze, bardzo dziękujemy za przedstawienie nam informacji.

Panie Prezesie, Szanowni Państwo Dyrektorzy, dziękujemy. Dziękujemy wszystkim państwu według różnych godności i urzędów. Bardzo dziękujemy za przedstawienie tej części budżetowej, dziękujemy za obecność.

Ogłaszam przerwę w obradach Komisji Nauki, Edukacji i Sportu do godziny 14.00 w tej samej sali. Bardzo dziękuję.

(Przerwa w obradach)

Przewodniczący Kazimierz Wiatr:

Szanowni Państwo!

Wznawiamy pięćdziesiąte dziewiąte posiedzenie Komisji Nauki, Edukacji i Sportu Senatu Rzeczypospolitej Polskiej dotyczące rozpatrzenia ustawy budżetowej na rok 2018 w częściach właściwych przedmiotowemu zakresowi działania komisji – druk senacki nr 700.

W tym momencie przystępujemy do omówienia części 25 „Kultura fizyczna” a także planu finansowego Centralnego Ośrodka Sportu, planu finansowego Funduszu Rozwoju Kultury Fizycznej, planu finansowego Funduszu Zajęć Sportowych dla Uczniów – i nowości – planu finansowego Polskiej Agencji Antydopingowej. Jeśli dobrze pamiętam, po raz pierwszy będziemy się tym zajmować.

Bardzo serdecznie witam naszych gości, w szczególności z Ministerstwa Sportu i Turystyki. Witam pana ministra Jana Wierę, podsekretarza stanu w Ministerstwie Sportu i Turystyki; panią Monikę Jakóbczyk, dyrektor Departamentu Ekonomiczno-Finansowego w Ministerstwie Sportu i Turystyki, panią Honoratę Krysiewicz, dyrektor Departamentu Infrastruktury Sportowej w Ministerstwie Sportu i Turystyki; panią Annę Kuder, zastępcę dyrektora Departamentu Sportu Wyczynowego w Ministerstwie Sportu i Turystyki; pana Marcina Brzychcego, naczelnika Wydziału Upowszechniania Sportu Dzieci i Młodzieży w Departamencie Sportu dla Wszystkich; panią Renatę

Czerwińską, starszego specjalistę w Departamencie Ekonomiczno-Finansowym w Ministerstwie Sportu i Turystyki; pana Mariusza Kałużnego, zastępcę dyrektora Centralnego Ośrodka Sportu; panią Katarzynę Konarską, głównego specjalistę w Dziale Finansowo-Księgowym w Centralnym Ośrodku Sportu. Witam także kolejnych przybyłych na nasze obrady przedstawicieli Ministerstwa Finansów. Jest z nami pani Grażyna Surawska, główny specjalista w Departamencie Finansowania Sfery Budżetowej w Ministerstwie Finansów; jest też pani Elżbieta Broda, starszy specjalista w Departamencie Finansowania Sfery Budżetowej w Ministerstwie Finansów. Nie wiem, czy to już wszyscy. Chyba tak.

W takim razie przystępujemy do omówienia projektu ustawy budżetowej w części 25 „Kultura fizyczna” i budżetów kolejnych funduszy.

Prosimy pana ministra o przedstawienie projektu. Bardzo proszę.

Podsekretarz Stanu w Ministerstwie Sportu i Turystyki Jan Wiera:

Dziękuję bardzo.

Panie Przewodniczący! Wysoka Komisjo! Szanowni Państwo!

Uchwalona przez Sejm Rzeczypospolitej Polskiej ustawa budżetowa na rok 2018 przewiduje na realizację zadań Ministerstwa Sportu i Turystyki w obszarze kultury fizycznej łącznie 1 miliard 249 milionów 684 tysiące zł, co stanowi 113,3% planu według ustawy budżetowej na 2017 r., tj. o 146 milionów 531 tysięcy zł więcej. Przy czym w części 25 „Kultura fizyczna” zabezpieczono kwotę 287 milionów 214 tysięcy zł, tj. 94,8% planu według ustawy budżetowej na rok 2017, czyli o 15 milionów 755 tysięcy zł mniej. Kwota 20 milionów zł zgodnie z wytycznymi ministra sportu, ministra rozwoju i finansów zostanie sfinansowana ze środków Funduszu Rozwoju Kultury Fizycznej pozostałych z okresów poprzednich na dofinansowanie zadań związanych z przygotowaniem w 2018 r. kadry narodowej do udziału w igrzyskach olimpijskich i mistrzostwach świata lub mistrzostwach Europy.

Fundusz Rozwoju Kultury Fizycznej to kwota 933 milionów 600 tysięcy zł, co stanowi 119,9% planu według ustawy budżetowej na 2017 r., tj. o 154 miliony 926 tysięcy zł więcej. Fundusz Zajęć Sportowych dla Uczniów – 28 milionów 870 tysięcy zł. Stanowi to 134,2% planu według ustawy budżetowej na rok 2017, tj. o 7 milionów 360 tysięcy zł więcej.

W projekcie ustawy budżetowej na 2018 r. zapewniono zwiększone finansowanie we wszystkich najważniejszych obszarach działania Ministerstwa Sportu i Turystyki, takich jak sport powszechny, w tym sport powszechny osób z niepełnosprawnościami, sport wyczynowy, w tym sport wyczynowy osób z niepełnosprawnościami, walka z dopingiem i infrastruktura sportowa.

Jeśli chodzi o sport powszechny, to na realizację zadań w tym obszarze mających na celu upowszechnianie sportu dzieci i młodzieży oraz aktywizację społeczeństwa zapewniono na 2018 r. środki na finansowanie lub dofinan-

sowanie zadań w formie dotacji w wysokości 226 milionów 585 tysięcy zł, w tym 18 milionów 700 tysięcy zł na sport powszechny osób z niepełnosprawnościami. Nakłady na sport powszechny w tym roku stanowią 131% w stosunku do ustawy budżetowej na rok 2017. Wzrost nakładów finansowych pozwoli na kontynuację i rozwój inicjatyw cieszących się ogromną popularnością, są to m.in. program „Szkolny klub sportowy”, rządowy program „Klub”, program „Sport wszystkich dzieci”, zajęcia sportowe dla uczniów w ramach projektu powszechnej nauki pływania, a także na dotacje celowe w zakresie upowszechniania sportu w rodzinie oraz różnych grupach społecznych, w środowisku wiejskim, w środowisku akademickim, na współpracę z Polonią i Polakami za granicą oraz upowszechnianie sportu osób niepełnosprawnych.

Jeśli chodzi o sport wyczynowy, wprowadzamy tu systemowe zmiany, które mają się przyczynić do sportowych sukcesów oraz budowania silnej pozycji Polski na arenie międzynarodowej. Tworzymy spójną piramidę szkoleniową, dążąc do tego, by sportowcy spotykali się z ministerialnym wsparciem na każdym etapie kariery zawodniczej. Zaczynamy od dofinansowania sportu najmłodszych, jest to program SKS, rządowy program „Klub”, poprzez kadry wojewódzkie, młodzik, juniora młodszego, juniora i młodzieżowca, a kończymy na dofinansowaniu kadry narodowej. Pamiętamy także o pracy szkoleniowców, stąd inicjatywa „Pierwszy trener”. Zwiększyliśmy też dofinansowanie wynagrodzenia dla szkoleniowców kadr narodowych oraz dodatki do pensji dla wybitnych trenerów. Zwracamy jednocześnie uwagę na fakt, że w sporcie wyczynowym liczą się wyniki, dlatego największy strumień środków kierujemy do tych, którzy osiągają najlepsze rezultaty sportowe.

Na realizację zadań w obszarze sportu wyczynowego w 2018 r. zabezpieczono środki w wysokości 395 milionów 425 tysięcy zł, w tym 29 milionów 115 tysięcy zł na sport wyczynowy osób z niepełnosprawnościami. W 2018 r. nakłady na sport wyczynowy stanowią 106% w stosunku do nakładów z ustawy budżetowej na 2017 r.

Zabezpieczono środki na dotacje celowe w z zakresie przygotowania do igrzysk olimpijskich, program szkolenia i współzawodnictwa sportowego młodzieży uzdolnionej, wspieranie sportów nieolimpijskich, na dotacje celowe w zakresie wspierania promocji sportu poprzez dofinansowanie organizacji imprez mistrzowskich i zawodów z cyklu Puchar Świata, promocji Polski w pionierskich osiągnięciach sportowych na świecie, na upowszechnianie kariery dwutorowej sportowców, doskonalenie kadr kultury fizycznej, wspieranie procesów szkolenia zawodników kadry narodowej oraz wspieranie sportu wyczynowego osób z niepełnosprawnościami.

Walka z dopingiem. Zwiększamy nakłady w obszarze walki z dopingiem, w ramach której realizowane są kontrole i badania antydopingowe oraz działania edukacyjne. W zeszłym roku, dokładnie 1 lipca ub.r. weszła w życie ustawa o zwalczaniu dopingu w sporcie, na mocy której powstała Polska Agencja Antydopingowa. Zaplanowano w niej m.in. funkcjonowanie pionu śledczego. Utworzenie POLADA stanowi ważny krok na drodze do funkcjonowania nowoczesnego i wiarygodnego systemu antydo-

gowego w Polsce. Na dotacje w zakresie dofinansowania realizacji zadań publicznych w obszarze walki z dopingiem na 2018 r. zapewniono środki w wysokości 9 milionów 200 tysięcy zł, z czego 5 milionów 200 tysięcy dla Instytutu Sportu na utrzymanie akredytacji WADA, w tym wykonanie badań antydopingowych, 3 miliony 200 tysięcy na dotacje podmiotową i celową dla Polskiej Agencji Antydopingowej i 800 tysięcy zł na zakup sprzętu dla Instytutu Sportu – Państwowego Instytutu Badawczego służącego do przeprowadzania badań antydopingowych, jest to dotacja majątkowa.

Szanowni Państwo, dbamy również o infrastrukturę sportową. Nie ma rozwoju sportu bez rozwoju infrastruktury sportowej, dlatego też sukcesywnie zwiększamy budżet na budowę, modernizację i remonty obiektów sportowych. Zależy nam na tym, aby wszyscy Polacy, niezależnie od miejsca zamieszkania, mieli dostęp do bezpiecznych, nowoczesnych i funkcjonalnych obiektów. Na realizację zadań w obszarze infrastruktury sportowej na 2018 r. zapewniono środki w rekordowej wysokości – 516 milionów 140 tysięcy zł w ramach Funduszu Rozwoju Kultury Fizycznej. Nakłady te stanowią 116% w stosunku do nakładów z ustawy budżetowej na 2017 r.

W ramach środków z Funduszu Rozwoju Kultury Fizycznej zaplanowano dofinansowanie podjętych inicjatyw w obszarze inwestycji strategicznych i lekkoatletycznych oraz realizację nowych programów. Jest tu program rozwoju małej infrastruktury sportowo-rekreacyjnej o charakterze wielopokoleniowym – Otwarte Strefy Aktywności, tzw. OSA, który zakłada budowę ogólnodostępnych, wielofunkcyjnych plenerowych miejsc sportu, rekreacji i odpoczynku, mających sprzyjać podejmowaniu aktywności fizycznej i międzypokoleniowej integracji; jest tu „Sportowa Polska” – program rozwoju lokalnej infrastruktury sportowej zakładający wsparcie rozwoju poprzez modernizację, przebudowę oraz budowę wielu rodzajów infrastruktury sportowej służącej klubom sportowym, obiektów przyszkolnych oraz obiektów ogólnodostępnych, realizowanych na potrzeby społeczności lokalnych oraz o charakterze ponadlokalnym.

Ponadto budżet w części 25 „Kultura fizyczna” na 2018 r. został zwiększony o 4 miliony 900 tysięcy zł w ramach dotacji majątkowych dla jednostek samorządu terytorialnego, w wyniku przyjęcia poprawek poselskich, z przeznaczeniem na realizację inwestycji regionalnych. Do tych inwestycji zakwalifikowaliśmy zadanie boiska Orlik w Rawiczu, przebudowę i rozbudowę Międzyszkolnego Ośrodka Sportowego w Ełku, budowę zadaszonej hali tenisowej z zapleczem socjalnym w Ełku, modernizację Hali Sportowej MOSiR w Zgierzu, modernizację stadionu Klubu Sportowego RKS Raków w Częstochowie i modernizację infrastruktury stadionu w Węgrowie.

Pozostałe środki przeznaczone na finansowanie lub dofinansowanie realizacji zadań publicznych stanowią kwotę 25 milionów 661 tysięcy zł, w ramach których zaplanowano: 24 miliony 171 tysięcy na dotacje celowe dla Centralnego Ośrodka Sportu, 1 milion 90 tysięcy na dofinansowanie projektu „Kibice razem” i 400 tysięcy zł na zadanie pod nazwą Narodowa Baza Talentów, realizowane przez Instytut Sportu – Państwowy Instytut Badawczy.

Pozostałe wydatki w obszarze kultury fizycznej zaplanowano w kwocie 71 milionów 773 tysięcy zł, w ramach których zapewniono m.in. środki na wydatki związane z utrzymaniem i bieżącym funkcjonowaniem urzędu, na nagrody dla zawodników, trenerów, instruktorów oraz innych osób wyróżniających się szczególną aktywnością i uzyskujących wybitne osiągnięcia w działalności w zakresie sportu, na świadczenia dla medalistów igrzysk olimpijskich, paraolimpijskich, zawodów „Przyjaźń’84” oraz na inne wydatki związane z działaniem w zakresie kultury fizycznej.

Szanowna Komisjo, myślę, że to tyle. Jeśli są pytania, jesteśmy do państwa dyspozycji.

Przewodniczący Kazimierz Wiatr:

Bardzo dziękuję panu ministrowi.

Patrząc na te kwoty, trzeba przyznać, że rzeczywiście ten wzrost jest imponujący, bo prawie o 13% w stosunku... Przepraszam, patrzę na sumę...

(*Głos z sali:* Tak, 13%.)

Tak, to jest wzrost o 12,8%.

Nie ukrywam, że dla mnie sport powszechny zawsze był ważnym aspektem. Muszę powiedzieć, że długo szukałem tego w tych materiałach i w zasadzie najbardziej w oczy mi się rzuciło – zaraz, gdzie to jest – że na sport dla wszystkich są 24 miliony, 2% całego budżetu. Dopiero głębsza analiza spowodowała, że zobaczyłem sport dzieci i młodzieży z kwotą 359 milionów i poszczególne składniki. No, to jest ponad 25% całej puli, to jest bardzo duża kwota. Ja muszę powiedzieć, że mnie to bardzo cieszy, bo tu jest i sport dla wszystkich, i młodzież sportowo uzdolniona, i sport dla wszystkich dzieci, i szkolne kluby sportowe, i AZS. Muszę powiedzieć, że to mnie bardzo, bardzo cieszy. Ja pamiętam, że był też program dla tych klubików, szkolnych czy innych. No, to są bardzo, bardzo dobrze wydatkowane środki.

Tak że bardzo się cieszę, chociaż tak się zastanawiam, czy nie można było tego jeszcze jakoś bardziej wybić w tym tekście, żeby on był bardziej... Bo to jest pierwszy wiersz na stronie 26, w zasadzie trudno to zauważyć, jak to się szybko przegląda.

Panie i Panowie Senatorowie, bardzo proszę, pan senator Komarnicki, świeża krew na dzisiejszym posiedzeniu komisji, więc dużo energii.

Bardzo prosimy.

Senator Władysław Komarnicki:

Dziękuję, Panie Przewodniczący.

Ja przepraszam szanowną komisję i gości, ale jestem niepodzielny, a rano musiałem być na posiedzeniu Komisji Gospodarki Narodowej i Innowacyjności, gdzie też byłem referentem, w związku z tym zameldowałem się w określonym czasie.

Chciałbym w tym gronie powiedzieć, że bardzo serdecznie dziękuję, Panie Ministrze. Analizowałem to nie sam, ale z dwukrotnym mistrzem olimpijskim, znanym chyba panu osobiście, Tomaszem Kucharskim, posłem, i wspólnie doszliśmy do wniosku, o czym mogę dzisiaj powiedzieć z całą dumą i stanowczością, że program przygotowany jest w sposób wzorowy.

Ja nie będę powtarzał słów pana ministra, tego, co pan powiedział, niemniej jednak powiem, że zgadzam się z panem przewodniczącym – ja też to sobie tu zakreśliłem – że planowana realizacja programu „Klub” w ramach tych środków to wspaniały pomysł. Proszę podziękować panu ministrowi Bańce, dlatego że to jest pomysł, który od lat był oczekiwany.

Chciałbym jeszcze zwrócić uwagę na fenomenalną sprawę, na to, co państwo podkreślaliście w swoich materiałach, mianowicie na to, że Fundusz Rozwoju Kultury Fizycznej rośnie. To jest budująca rzecz. Osiągnięcie poziomu 119,9% bardzo cieszy, dlatego że to są wpływy z gier losowych stanowiące monopol państwa.

Mam jedną uwagę i jedną prośbę. Panie Ministrze, Panie Przewodniczący, od czego mam zacząć? Jedna uwaga i jedna prośba.

(*Przewodniczący Kazimierz Wiatr:* Proszę bardzo.)

Uwaga, Panie Ministrze, jest taka. Uważam, że ciągle jest taki niedosyt, mamy ogromnie dużo zdolnej młodzieży, a polski związek tenisa ziemnego jest niedofinansowany. Znam to z autopsji, gram w tenisa 40 lat. Mamy talenty, które znikają, gdyż nie mogą się przebić do tzw. elity światowej, bo niestety rodzice nie wytrzymują finansowo, a większa część tych osób pochodzi z biednych rodzin.

A prośba jest taka, prośba i pytanie. Czy w tym pięknym programie dotyczącym infrastruktury, w tym programie inwestycyjnym, który pan przedstawił, Panie Ministrze, jest umieszczona ta słynna hala sportowa w Gorzowie? I to jest wszystko. Dziękuję, Panie Przewodniczący.

Przewodniczący Kazimierz Wiatr:

Bardzo dziękuję.

Kto z państwa ma pytania?

Pan senator Mikołajczyk. Bardzo proszę.

Senator Łukasz Mikołajczyk:

Dziękuję pięknie.

Panie Przewodniczący! Szanowni Państwo!

Podkreślę to jeszcze raz, że gdy opozycja chwali, to znaczy, że jest cudownie. Bardzo dobrze, że zauważa to, że w ministerstwie sportu naprawdę bardzo dobrze się dzieje. Z tego miejsca oczywiście ogromne podziękowania dla ministra i wszystkich pracowników ministerstwa, bo jest to niezwykle miłe, że możemy mówić o budżecie w samych superlatywach.

W bieżącym roku szczególnie cieszą Otwarte Strefy Aktywności, ten program OSA, do którego, mam nadzieję, przystąpi wiele samorządów. Jak rozumiem, finansowanie zależy tu od wielkości samorządu. To jest niejako pytanie, prośba, żeby jeszcze raz uściślić, zaakcentować, jak wygląda to finansowanie. Oczywiście jest to bardzo ciekawy program, bardzo ciekawy pomysł i fajnie, że kolejne samorządy będą miały nową infrastrukturę sportową, która jest dziś tak ważna, szczególnie w kontekście tego, żeby dać alternatywę dzieciom, młodzieży, młodym ludziom, żeby mogli oni aktywnie spędzać czas wolny. Dotyczy to oczywiście również seniorów. To niezmiernie cieszy.

Chcę też powiedzieć o tym – jest to pewna ciekawostka – co w tym roku wydarzyło się w mieście, w którym mieszkam, w Ostrowie Wielkopolskim. Otóż w Ostrowie Wielkopolskim otworzyliśmy lodowisko. Różne głosy się pojawiały na temat tego lodowiska. Cieszy niezmiernie fakt, że zainteresowanie jest tak duże, że dzieci i młodzież czekają po 2 godziny, żeby się dostać na to lodowisko, bo wiadomo, że jest tam określona przepustowość. Ale myślę o tym w kontekście pewnego pomysłu, o rozważeniu tego jako programu być może na kolejny rok albo kolejne lata dla ministerstwa. Mianowicie to lodowisko jest w tym sezonie oczywiście lodowiskiem, a później powstaje z tego rolnikowisko, bo tak jest przygotowana baza, więc to też bardzo cieszy. A do tego pani prezydent ma pomysł, aby w perspektywie 3, 4 miesięcy, może 5 miesięcy funkcjonowania zrobić tam po prostu strefę dla dzieci, gdzie będą różnego rodzaju zamki dmuchane, tego typu elementy, które stworzą z tego lodowiska-rolnikowiska na ten czas bajkoland. Pomysł uważam za bardzo fajny, zainteresowanie jest ogromne, dlatego myślę, że warto, aby to wybrzmiewało w kontekście pewnych rozwiązań systemowych i infrastrukturalnych w małych czy w średniej wielkości miejscowościach, bo wydźwięk tego jest bardzo dobry. Cieszę się osobiście, bo wiem, że dzieci proszą rodziców o to, aby im kupili łyżwy, chcą jeździć, bo gdzieś tam jest odpowiednie do tego miejsce. Tak że tyle w kontekście programu OSA.

Jeszcze raz serdecznie dziękuję za to, co państwo robicie. Jestem przekonany, że w kolejnych latach opozycja będzie jeszcze lepiej mówić o ministerstwie sportu.

Przewodniczący Kazimierz Wiatr:

Bardzo dziękuję.
Pani senator Kopiczko.

Senator Małgorzata Kopiczko:

Panie Przewodniczący! Panie Ministrze!

Pan minister wymieniał obiekty infrastruktury sportowej w Elku, ale ja nie zdążyłam sobie ich zapisać. Gdyby pan minister mógł powtórzyć, to bardzo o to proszę.

Chciałabym też zapytać o Centralny Ośrodek Sportu w Giżycku, bo to jest na moim terenie. Z tego, co wiem, wynika – zresztą widziałam go osobiście – że ten ośrodek jest niestety w bardzo złym stanie. Czy w przyszłości są tam planowane jakieś remonty? Dziękuję bardzo.

Przewodniczący Kazimierz Wiatr:

Czy są jeszcze pytania?
Bardzo proszę, Panie Ministrze.

Podsekretarz Stanu w Ministerstwie Sportu i Turystyki Jan Widera:

Jeśli można, to od razu odpowiem pani senator.

Mówiłem o przebudowie i rozbudowie Międzyszkolnego Ośrodka Sportowego w Elku wraz z utwardzeniem nabrzeża oraz budowie pomostów. Na to ma być przeznaczonych 400 tysięcy.

Jeśli chodzi o Giżycko, o Centralny Ośrodek Sportu...
(*Głos z sali:* Przepraszam, jeszcze jedno w Elku.)

Aha, tak. Budowa zadaszonej hali tenisowej wraz z zapleczem socjalnym w Elku – 900 tysięcy. Takie 2 inwestycje.

(*Senator Małgorzata Kopiczko:* Czy ten Międzyszkolny...)

(*Głos z sali:* Nie mamy jeszcze szczegółowych informacji. Została zgłoszona poprawka poselska, więc w takiej formie ma być...)

(*Senator Małgorzata Kopiczko:* To drugie to jest kort tenisowy?)

Tak. Budowa zadaszonej hali tenisowej.

(*Senator Małgorzata Kopiczko:* Dobrze. Dziękuję bardzo.)

Jeśli chodzi o Centralny Ośrodek Sportu w Giżycku, to jak najbardziej w tym roku zostaną podjęte inwestycje dotyczące budowy hotelu, zresztą zaraz pan dyrektor może to uzupełnić. My wiemy, że tam w najgorszym stanie jest baza socjalna, bo obiekty sportowe są bardzo w dobrym stanie i okolica jest wspaniała.

Jest z nami pan dyrektor Centralnego Ośrodka Sportu. Prosiłbym o uzupełnienie mojej wypowiedzi.

Zastępca Dyrektora Centralnego Ośrodka Sportu Mariusz Kałużny:

Panie Przewodniczący! Pani Senator!

Może w dwóch zdaniach. Rzeczywiście uzyskaliśmy dofinansowanie z Funduszu Rozwoju Kultury Fizycznej z ministerstwa na ten rok. Inwestycja zaplanowana jest na 2 lata, jest to budowa hotelu. Jej koszt to 11 milionów. Już mamy podpisaną umowę z ministerstwem i rozpoczynamy realizację tej inwestycji w tym roku.

W ramach środków własnych Centralnego Ośrodka Sportu już 1 stycznia rozpoczęliśmy realizację innej inwestycji, remont 3 chat, bo tam są takie stare chaty, też zaniedbane. Te chaty remontujemy w ramach środków własnych. Myślę, że te 2 lata upłyną pod znakiem naprawy infrastruktury, że tak powiem, internatowej w Giżycku.

Myślimy też o boisku piłkarskim oraz o wyremontowaniu portu w najbliższych latach.

Senator Małgorzata Kopiczko:

Bardzo dziękuję.

Przy okazji chciałabym powiedzieć, że na Mazurach to jest jedyny ośrodek z tak długą linią brzegową i sportowcy skarżyli się – słyszałam, bo miałam okazję być tam parę dni – że niestety te warunki... Dzisiaj każdy chciałby trenować w lepszych warunkach. Tak że bardzo dziękuję państwu za podjęcie tych działań.

Jeszcze dodam od siebie słowo, jeżeli mogę. Otóż myślę, że przy projektowaniu tego warto zaplanować coś dla małych dzieci, bo przyjeżdża tu coraz więcej rodzin z małymi dziećmi. Starsze rodzeństwo coś tam trenuje, a chodzi o to, żeby małe dzieci też były w jakiś sposób, że tak powiem, zagospodarowane. Tak że bardzo proszę, żeby tam uwzględnić też jakiś plac zabaw. Dziękuję bardzo.

Przewodniczący Kazimierz Wiatr:

Bardzo proszę.
Kto jeszcze chciałby zabrać głos?
Proszę.

**Podsekretarz Stanu
w Ministerstwie Sportu i Turystyki
Jan Widera:**

Może odpowiem jeszcze na pytania pana senatora. Zacznę od Polskiego Związku Tenisowego. Polski Związek Tenisowy jest coraz bardziej chętny do współpracy z ministerstwem sportu w celu upowszechnienia tenisa w Polsce. Chodzi nam przede wszystkim o to, żeby ten sport, żeby tenis nie był sportem elitarnym, a powszechnym. Z poprzednim związkiem prowadziłem wiele rozmów i były to bardzo trudne rozmowy, bo zawsze zaczynały się od tego, ile mamy pieniędzy, a na co pójdą te pieniądze, to trudno było powiedzieć.

(Głos z sali: Są nowe władze, Panie Ministrze...)

Tak jest. I z tymi nowymi władzami współpraca układa się bardzo dobrze, czego efektem jest budżet Polskiego Związku Tenisowego na ten rok, to jest 1 milion 800 tysięcy zł. W dodatku możemy powiedzieć, że to jest tylko część budżetu, bo nie została jeszcze podzielona ta 20-milionowa część z ustawy o budżecie, a do tego jeszcze dojdzie część z Funduszu Rozwoju Kultury Fizycznej na sport dzieci i młodzieży.

Jeżeli chodzi o inwestycje, to myślę, że pan senator nie pomylił... My również mocno wspieramy inwestycje tenisowe. Teraz jest na ukończeniu, a gotowa będzie w marcu inwestycja w postaci czterokortowej hali tenisowej w Bytomiu, którą dofinansowaliśmy w 50%, co pokazuje, że tenis jest dla nas bardzo ważny, jeśli chodzi o inwestycje sportowe.

A jeśli chodzi o Gorzów, to ta inwestycja jest ujęta w planie wieloletnim, w planie strategicznym rozwoju sportu polskiego. Teraz czekamy na przedstawienie wszystkich niezbędnych dokumentów, by wpisać ją do planu wieloletniego. Do 15 marca ten proces musi się zakończyć, czyli muszą być przygotowane wszystkie dokumenty związane z programem, cała dokumentacja, pozwolenia na budowę, projekt hali itd. Jeżeli to wszystko zostanie przedłożone, to ta inwestycja będzie mogła znaleźć się w planie wieloletnim i być w najbliższych latach realizowana.

(Senator Władysław Komarnicki: Dziękuję.)

Jeśli chodzi o upowszechnianie, to nie wszystko, Panie Senatorze. Mamy również program upowszechniania sportu dzieci i młodzieży realizowany przez polskie związki sportowe. Polski związek tenisa ziemnego w ubiegłym roku również wystąpił z taką ofertą i dostał 340 tysięcy zł. Dzięki temu utworzono w 16 województwach małe szkolki, do których zapisują się, przychodzą małe dzieci, 5-, 6-, 7-letnie dzieci, i one nie muszą już wносить żadnej odpłatności, bo to jest w ramach tego programu. To też jest bardzo ważne. Dziękuję.

(Senator Władysław Komarnicki: Bardzo dziękuję, Panie Ministrze.)

Przewodniczący Kazimierz Wiatr:

Bardzo dziękuję panu ministrowi.
Bardzo proszę, pan senator Gawel.

Senator Robert Gawel:

Tak się przysłuchuję, Panie Ministrze, i mam takie pytanie. Jaki jest klucz? Jak to jest, że jedne ośrodki czy bazy sportowe mają dofinansowanie zapisane w budżecie, a inne muszą w konkursach starać się o pieniądze?

Przewodniczący Kazimierz Wiatr:

Bardzo dziękuję.

Czy jeszcze ktoś z państwa ma pytania?

Chciałbym przy okazji powitać pana wicemarszałka Senatu, pana Michała Seweryńskiego. Witamy serdecznie.
(Wypowiedź poza mikrofonem)

Tak, ale muszę powiedzieć, że nie odwróciłem głowy w tamtą stronę, za co przepraszam.

Czy są jeszcze pytania?

Panie Ministrze, bardzo proszę.

**Podsekretarz Stanu
w Ministerstwie Sportu i Turystyki
Jan Widera:**

Praktycznie wszystkie środki, prawie wszystkie środki, które wydajemy, wydajemy na zasadzie konkursów. Tutaj mieliśmy do czynienia z poprawkami poselskimi, które zostały zgłoszone do budżetu, i myśmy je po prostu uwzględnili. Każdy poseł ma prawo zgłaszać poprawki.

(Głos z sali: ...Na posiedzeniu plenarnym Senatu poprawkę...)

Tak, jeżeli zostanie przegłosowana przez komisję finansów.

Przewodniczący Kazimierz Wiatr:

Muszę powiedzieć, że ja już uczestniczyłem w dyskusji na temat środków pozakonkursowych i była taka interpretacja, że ustawa budżetowa to jest takie *lex specialis*, które daje takie... Ale może nie będę tego komentował.

(Senator Michał Seweryński: Jeszcze jedno pytanie.)

Bardzo proszę, Panie Profesorze.

Senator Michał Seweryński:

Panie Ministrze, czy może pan zdradzić, ile Polska wyda na olimpiadę zimową w Pjongczangu? Wysyłamy sportowców, nie wszyscy jadą na własny koszt, niektórzy jadą na koszt państwa. Chciałbym się dowiedzieć, jaki jest udział państwa w finansowaniu naszego udziału w olimpiadzie.

(Głos z sali: W zimowych igrzyskach.)

**Podsekretarz Stanu
w Ministerstwie Sportu i Turystyki
Jan Widera:**

Szanowni Państwo! Wysoka Komisjo!

Ministerstwo Sportu i Turystyki przygotowuje zawodników do udziału w mistrzostwach Europy, mistrzostwach

świata i igrzyskach olimpijskich, czyli proces szkolenia i zdobywania kwalifikacji odbywa się, że tak powiem, na garnuszku Ministerstwa Sportu i Turystyki, ale sam wyjazd na igrzyska olimpijskie, czy to letnie, czy zimowe, finansuje Polski Komitet Olimpijski, a jego środki nie pochodzą z budżetu państwa, są to środki sponsorskie.

(*Głos z sali:* Przeważnie od darczyńców.)

Jeśli zaś chodzi o mistrzostwa świata i mistrzostwa Europy...

(*Głos z sali:* Ministerstwo.)

...to finansuje to ministerstwo, i dla pełnosprawnych, i dla niepełnosprawnych, zarówno przygotowania, jak i udział. Tylko udział w igrzyskach olimpijskich zimowych i letnich finansowany jest przez Polski Komitet Olimpijski. To jest jego wyłączne zadanie, misja, jego zadaniem jest stworzenie warunków pobytu i startu na igrzyskach olimpijskich.

Senator Michał Seweryński:

To ja jeszcze wobec tego zapytam w ten sposób. Czy to znaczy, że ministerstwo sportu w żaden sposób nie partytuje w kosztach przygotowywania naszych reprezentacji do olimpiady?

Podsekretarz Stanu w Ministerstwie Sportu i Turystyki Jan Widera:

W przygotowaniach uczestniczy w 100%, w przygotowaniach – 100%, ale od momentu, w którym zawodnik wsiada do samolotu i rusza na igrzyska olimpijskie, do momentu jego powrotu wszystko jest finansowane przez Polski Komitet Olimpijski.

Senator Michał Seweryński:

Źle zadałem pytanie. Moja dociekliwość idzie w tę stronę. To nie może być tak, że komitet olimpijski za wszystko płaci, a rząd w tym w ogóle nie uczestniczy, rząd uczestniczy. Moje pytanie powstało na tle pewnej dyskusji w środowisku sportowym. Tam oczywiście często się spotyka zarzuty, że rząd niedostatecznie łoży na sport. Czy zatem można by pana zdaniem – może dzisiaj nie można, ale może można by to jakoś obliczyć – powiedzieć, chociażby w przybliżeniu, jaki jest udział finansowy państwa w przygotowywaniu naszej ekipy olimpijskiej? Nie chodzi o przelot samolotem i zamieszkanie na miejscu, tylko o ten wielki wysiłek przygotowawczy. Czy to się da zrobić? Trzeba wziąć pod uwagę to, że to się odbywa stopniowo, następuje selekcjonowanie młodzieży, czasami to trwa więcej niż 4 lata itd. No, można postawić takie pytanie. Ile państwo wkłada w to, żebyśmy mieli olimpijczyków? Czy to się da jakoś określić?

Podsekretarz Stanu w Ministerstwie Sportu i Turystyki Jan Widera:

Oczywiście można to w bardzo prosty matematyczny sposób policzyć, ale te kwoty będą różne, bo jeden związek przygotowuje, powiedzmy, 6 czy 7 zawodników, na ten

związek dajemy np. 17,5 miliona zł rocznie, wtedy dzielimy przez... Mówimy tu tylko o sporcie wyczynowym, nie mówimy o sporcie dzieci i młodzieży finansowanym ze środków Funduszu Rozwoju Kultury Fizycznej. Podzielimy to...

(*Wypowiedź poza mikrofonem*)

Możemy podać dokładne kwoty, możemy to przygotować, bo polskie związki sportowe są w stanie przygotować nam taką dokumentację i pokazać, ile na każdego olimpijczyka w danym roku przeznaczono środków finansowych, także w ciągu 4 lat. To nie jest problem, Panie Senatorze.

Senator Michał Seweryński:

Panie Przewodniczący, ostatnie pytanie.

Moja dociekliwość sprowadza się właściwie do tego, czy nie powinno być tak – jeżeli tak nie jest – że w polityce sportu, która ma wielkie znaczenie wizerunkowe, promocyjne dla Polski, pewne dyscypliny, te olimpijskie, w których mamy szansę na medale, powinny być w jakiś sposób wyodrębnione i wtedy kiedy związki sportowe dostają pieniądze, a wiadomo, że jest to związek... no, nie wiem...

(*Głos z sali:* Curlingu.)

...dyscypliny, w której teraz nie będziemy mieli medali, ale może za jakiś czas... Czy nie powinno być tak, że te związki powinny mieć jakąś wyodrębnioną linię przygotowań strictly olimpijskich? Założmy, że w jakimś związku jest 3 olimpijczyków w całej Polsce. Czy dla nich nie powinny być zagwarantowane jakieś pieniądze? Gdy one się rozejdą na inne rzeczy, to ci olimpijczycy...

Podsekretarz Stanu w Ministerstwie Sportu i Turystyki Jan Widera:

Panie Senatorze, jest dokładnie tak, jak pan mówi. Te środki są wyodrębnione. W polskich związkach sportowych istnieją kadry olimpijskie, jest kadra olimpijska A1, kadra olimpijska A2, i każdej z kadr przysługują odpowiednie środki na przygotowania.

(*Senator Michał Seweryński:* To pan o tym decyduje czy oni sami...)

Generalnie my opracowujemy zasady funkcjonowania i związki je akceptują. Pani dyrektor może to szczegółowo przedstawić.

Dyrektor Departamentu Ekonomiczno-Finansowego w Ministerstwie Sportu i Turystyki Monika Jakóbczyk:

Szanowni Państwo, odpowiadając na to pytanie, muszę powiedzieć tak. Oczywiście polskie związki sportowe opracowują na dany rok programy przygotowań dla zawodników, ale my mamy taki zespół metodyczny, zespół fachowców, ekspertów, doświadczonych trenerów, który te programy opiniuje. Dopiero po uzyskaniu pozytywnej opinii programu... Te programy są przygotowywane dla poszczególnych grup, często dla indywidualnych zawodników, dla wybitnych sportowców, przykładem może być Anita Włodarczyk, dla której opracowywany jest indywi-

dualny, jej własny program. Jeżeli ten program zostaje zaakceptowany, wtedy my w ramach umowy podpisujemy ten program, zatwierdzamy go. Jest on szczegółowo opisany, jest tam harmonogram działań, wskazane są zgrupowania, miejsca, terminy, wyjazdy, zakup sprzętu itd. Tak że mamy dość ścisłą kontrolę nad przygotowaniem tych najlepszych zawodników. A więc my to... W każdym razie na koniec, finalnie pan minister to akceptuje, podpisując umowy.

**Podsekretarz Stanu
w Ministerstwie Sportu i Turystyki
Jan Widera:**

Jeśli można jeszcze uzupełnić, to podam bardzo ważną informację, bo o tym nie mówiliśmy. Powiedzieliśmy, że wszystko odbywa się w procedurze konkursowej, ale jest wyjątek, wyjątkiem są polskie związki sportowe olimpijskie, które dostają od nas środki na podstawie algorytmów. Tak jak pan senator powiedział, te lepiej funkcjonujące związki sportowe, te, które mają już medalistów lub w których jest szansa na zdobycie medali olimpijskich, dostają więcej środków niż te, w których tych szans nie ma, wspominaliśmy tu przykładowo o curlingu. To jest jedyny wyjątek, jedyny przykład tego, że polskie związki sportowe dostają pieniądze poza procedurą konkursową, jednak zawsze zaznaczamy, że dotacja jest przywilejem, a nie prawem. Wcześniej trzeba spełnić dużo warunków, żeby uzyskać środki, które tym związkom przyznajemy.

Przewodniczący Kazimierz Wiatr:

Dziękuję bardzo.

(*Podsekretarz Stanu w Ministerstwie Sportu i Turystyki Jan Widera:* Ja też dziękuję.)

Bardzo dziękujemy.

Jak rozumiem, wyczerpaliśmy listę pytań. Przewidzieliśmy trochę więcej czasu na te zachwyty, kończymy 7 minut przed czasem.

Ja bardzo dziękuję panu ministrowi i państwu za obecność, za przygotowanie sprawozdania. Oczywiście trzymamy kciuki, ażeby te środki przyniosły oczekiwane, a nawet większe efekty. Wszystkiego dobrego w nowym roku. Dziękuję bardzo.

A dla komisji ogłaszam przerwę techniczną, 7 minut. Jednocześnie przypominam, że jutro o 9.00 w sali nr 101 w Sejmie mamy posiedzenie na temat edukacji na rzecz Polonii i Polaków za granicą. To jutro o 9.00 rano.

Panu ministrowi i państwu bardzo dziękuję.

Ogłaszam przerwę do godziny 14.45.

(*Przerwa w obradach*)

Przewodniczący Kazimierz Wiatr:

Szanowni Państwo, wznawiamy obrady Komisji Nauki, Edukacji i Sportu Senatu Rzeczypospolitej Polskiej, pięćdziesiąte dziewiąte posiedzenie, dotyczące rozpatrzenia ustawy budżetowej na rok 2018 w częściach właściwych przedmiotowemu zakresowi działania komisji; druk senacki nr 700.

Przystępujemy do omówienia części 27 „Informatyzacja”.

Witam serdecznie na naszym posiedzeniu pana ministra Marka Zagórskiego, sekretarza stanu w Ministerstwie Cyfryzacji, wraz z delegacją Ministerstwa Cyfryzacji w osobach: Michała Widelskiego, dyrektora generalnego Ministerstwa Cyfryzacji, Marty Zaremby, zastępcy dyrektora Departamentu Budżetu i Finansów Ministerstwa Cyfryzacji oraz pani Haliny Tymczyszyn, zastępcy dyrektora Departamentu Budżetu i Finansów Ministerstwa Cyfryzacji.

Witam także – to już goście do kolejnej części budżetowej, części 61 – prezes Urzędu Patentowego Rzeczypospolitej Polskiej, panią Alicję Adamczak, oraz Monikę Więckowską, dyrektora generalnego Urzędu Patentowego Rzeczypospolitej Polskiej, Elżbietę Korlak, dyrektor Biura Finansowo-Księgowego Urzędu Patentowego Rzeczypospolitej Polskiej, i panią Monikę Więckowską, dyrektora generalnego... A, to dwa razy to samo, przepraszam. Pani dwa razy się wpisała, więc dwa razy przeczytałem i jesteśmy, że tak powiem, zgodni z tym, co tu jest napisane.

Panie Ministrze, bardzo proszę o przedstawienie tej części.

**Sekretarz Stanu
w Ministerstwie Cyfryzacji
Marek Zagórski:**

Dziękuję bardzo.

Panie Przewodniczący! Wysoka Komisjo!

Krótko zasygnalizuję niektóre wielkości wydatków przewidzianych na 2018 r. w części budżetowej 27 „Informatyzacja”. Zaczę jednak od dochodów, które są symboliczne, wynoszą 1 milion 83 tysiące zł, głównie z tytułu zwrotu środków wykorzystanych niezgodnie z przeznaczeniem lub wykorzystanych z naruszeniem procedur, o których mowa w art. 184 ustawy o finansach publicznych, czyli tak naprawdę dotyczy to budżetu środków europejskich.

Jeśli chodzi o wydatki, to zaplanowano je w kwocie 1 miliarda 468 milionów 847 tysięcy zł, z tego z budżetu państwa jest 248 milionów 281 tysięcy zł, a z budżetu środków europejskich – 1 miliard 220 milionów 566 tysięcy zł. Wydatki realizowane będą przez ministerstwo oraz podległą ministrowi cyfryzacji jednostkę budżetową Centrum Projektów „Polska Cyfrowa”, obsługującą Program Operacyjny „Polska Cyfrowa”. Z tej kwoty 248 milionów 281 tysięcy zł, która przypada na budżet państwa, na współfinansowanie projektów z udziałem środków Unii Europejskiej jest kwota 71 milionów 654 tysięcy zł, to jest prawie 29% planu, a na dotacje jest 9 milionów 682 tysiące zł. Wydatki bieżące to 139 milionów 873 tysiące zł, a wydatki majątkowe to 27 milionów 13 tysięcy zł.

W ramach dotacji zaplanowano dotacje celowe dla Instytutu Łączności – Państwowego Instytutu Badawczego w wysokości 4 milionów 526 tysięcy zł na finansowanie zadań polegających na wsparciu naukowym, badawczym i technicznym Ministerstwa Cyfryzacji w zakresie planowania polityki państwa dotyczącej rozwoju społeczeństwa informacyjnego, i dla Naukowej Akademickiej Sieci Komputerowej – Państwowego Instytutu Badawczego

w wysokości 3 milionów 156 tysięcy zł. Oprócz tego dla NASK przewidziano dodatkową kwotę 2 milionów zł na finansowanie zadań w zakresie implementacji wymagań rozporządzenia dotyczącego wdrożenia węzła transgranicznego eIDAS.

Ponadto w ramach wydatków bieżących wynagrodzenia z pochodnymi stanowią 42 miliony 887 tysięcy zł, a pozostała kwota 96 milionów 986 tysięcy zł jest przeznaczona na realizację zadań związanych z zapewnieniem technicznego utrzymania i rozwoju systemów, na zakup towarów i usług, delegacje służbowe krajowe i zagraniczne, szkolenia pracowników, różne opłaty i składki oraz wynagrodzenia bezosobowe.

W ramach wydatków majątkowych przewidujemy realizację inwestycji czy dokończenie realizacji inwestycji budowlanej na 4,5 miliona zł, w ramach której realizowane będą zadania związane z budynkiem położonym przy ulicy Królewskiej 27 – to jest siedziba ministerstwa.

Ponadto planowane są zakupy inwestycyjne o wartości 22 milionów 498 tysięcy zł z przeznaczeniem m.in. na rozwój i utrzymanie systemów infrastruktury na potrzeby Ministerstwa Cyfryzacji, zakup oprogramowania informatycznego, na Krajowy Węzeł Identyfikacji Elektronicznej i integrację dostawców usług z węzłem krajowym, rozwój systemu rejestrów państwowych, m.in. PESEL, oraz rozwój funkcjonalny, zgodnie z katalogiem rozwojowym, różnego oprogramowania.

Ponadto przewidujemy wydatki na współfinansowanie projektów z udziałem środków Unii Europejskiej w kwocie, jak wcześniej sygnalizowałem, 1 miliarda 292 milionów 220 tysięcy zł, w tym z budżetu państwa 71 milionów 654 tysiące zł. W tym dla ministerstwa jest kwota 103 milionów 793 tysięcy zł z przeznaczeniem na realizację takich projektów, jak m.in.: kampanie edukacyjno-informacyjne na rzecz upowszechniania korzyści związanych z wykorzystaniem technologii cyfrowych, redukcja kosztów budowy sieci szerokopasmowych, projekt „Kronika”, czyli Krajowe Repozytorium Obiektów Nauki i Kultury, projekt „Otwarte dane”, Platforma Integracji Usług i Danych, rozwój systemów rejestrów państwowych, a także na realizację zadań, jakie pełni ministerstwo jako instytucja otoczenia umowy partnerstwa. Reszta środków, w kwocie 1 miliarda 188 milionów 427 tysięcy zł, będzie przeznaczona dla Centrum Projektów „Polska Cyfrowa”, czyli na realizację zadań w związku z pełnieniem funkcji instytucji pośredniczącej, czyli na dofinansowanie projektów unijnych.

Na wynagrodzenia zaplanowaliśmy środki w kwocie 53 milionów 689 tysięcy zł oraz na pochodne od wynagrodzeń środki w wysokości 10 milionów 571 tysięcy zł – na sfinansowanie prognozowanego średniorocznego poziomu zatrudnienia w postaci 652,99 etatu; z tego 429 osób to członkowie korpusu służby cywilnej, 6 osób to osoby zajmujące kierownicze stanowiska państwowe, 216 z czymś osób to osoby nieobjęte mnożnikowymi systemami wynagrodzeń.

W ramach informacji, pamiętając naszą dyskusję sprzed roku, chciałbym powiedzieć, że w tej kwocie wydatków bieżących... W ogóle różnica, jeśli chodzi o konstrukcję budżetu, polega na tym, że w tym roku wszystkie środki, które w latach poprzednich były umieszczone w rezerwie

celowej, są ujęte w budżecie ministra. W tym budżecie jest także kwota 13 milionów zł na budowę i utrzymanie Ogólnopolskiej Sieci Edukacyjnej, czyli projekt, w przypadku którego etap prac parlamentarnych dzięki przychylności parlamentu został sfinalizowany. Ustawa jest przyjęta i ten projekt już jest w fazie realizacji. Przy tym kwota 13 milionów zł jest przeznaczona w tym roku na podłączenie 1,5 tysiąca szkół. W następnych latach wydatki będą rosły do kwoty 164 milionów zł na utrzymanie sieci. Na budowę sieci i wszystkich komponentów z tym związanych, systemów towarzyszących przewidywana jest kwota... Przewidujemy sfinansowanie tych wydatków szacowanych łącznie na blisko 600 milionów zł brutto. Będzie to sfinansowane z Programu Operacyjnego „Polska Cyfrowa”.

To tyle, jeśli chodzi o podstawowe informacje. Jeżeli są pytania państwa senatorów, jesteśmy oczywiście do dyspozycji.

Przewodniczący Kazimierz Wiatr:

Bardzo dziękuję panu ministrowi.

Bardzo proszę o pytania. Nie ma...

Chciałbym jeszcze powiedzieć, że my zazwyczaj analizujemy te wydatki, porównując rok do roku. I muszę powiedzieć, że te wydatki na informatyzację słabo się poddają takim porównaniom, ponieważ w zasadzie w jednym roku jest 350 milionów zł, w innym jest, jak właśnie w tym, 1,2 miliarda zł. Tu w ogóle w tej chwili jest ta kwota... Ciężko to się analizuje... Ta strona 2... Muszę powiedzieć, że to te boldy trzeba zsumować, żeby wyszło to, co nie jest zaznaczone boldem. Zazwyczaj jest na odwrót, ale to... Tak że muszę powiedzieć, że ciężko to zrobić, tym bardziej że, no, jakby dodatkowo... Wydawałoby się, że ustawa budżetowa opisuje środki z budżetu państwa, a tutaj następuje najpierw proces inkorporacji środków europejskich i w zasadzie to jest bardzo mylące, no bo wpływy do budżetu to jest jakby odrębna pozycja. Ja muszę powiedzieć, że na początku dzisiejszego posiedzenia właśnie patrzyliśmy na PKB, na wpływy do budżetu, potem na wydatki budżetu. No ale to jest tak jakby trochę obok, prawda? Bo tych pieniędzy europejskich... Domyślam się, że ten właśnie program „Polska Cyfrowa” jest realizowany w całości ze środków europejskich, prawda? Poza tym trzeba tutaj być świadomym, i stąd może taka ostrożność, przynajmniej moja, w wypowiedzaniu się, że w zasadzie, jak wydawałoby się, gdy się czyta tytuł, zajmujemy się tutaj informatyzacją państwa w ogóle, podczas kiedy to jest tylko pewien fragment, w szczególności ten fragment, którym zajmuje się minister cyfryzacji, i to tylko w kontekście ustawy budżetowej. Stąd jakby trudno jest się odnosić, tym bardziej że jakieś sprawy szczegółowe, które często pojawiają się przy okazji tych dyskusji budżetowych... Np. OZE – no, tu jest szereg pytań. Można było inaczej, można było taniej, można było kogoś tam wykorzystać. Podobnie z NASK.

No, to są takie moje gorące myśli. Nie wiem, czy panowie senatorowie i panie senator chcą jednak o coś zapytać, czy pozostajemy na tym, co zostało przez pana ministra nam tu przedłożone, a przez Sejm uchwalone. Nie ma pytań, tak?

Sekretarz Stanu w Ministerstwie Cyfryzacji Marek Zagórski:

Nie chcę oczywiście przedłużać, ale mogę tylko gwoli wyjaśnienia odnieść się do tych środków budżetu i tego, dlaczego jest ten... Jeżeli oczywiście pan przewodniczący pozwoli...

(Przewodniczący Kazimierz Wiatr: Proszę bardzo.)

My musimy być świadomi tego, że rzeczywiście środki europejskie są tutaj ważne i jest to związane z realizacją Programu Operacyjnego „Polska Cyfrowa” oraz z dynamiką jego wdrażania. Te środki, które były w poprzednich latach, były niższe, dlatego że ten program startował. W tym roku mamy pewną kumulację, zresztą nie tylko w przypadku Programu Operacyjnego „Polska Cyfrowa”, ale i innych, i stąd jest ten znaczący wzrost. Co więcej, z tych środków, o których powiedziałem, w ramach Programu Operacyjnego „Polska Cyfrowa” ministerstwo skorzysta tylko w drobnej części, dlatego że większość to są projekty realizowane przez różne podmioty, w tym podmioty prywatne, i dla nich dofinansowywane. Największa pula środków w ramach pierwszej osi Programu Operacyjnego „Polska Cyfrowa” idzie na budowę sieci szerokopasmowych realizowanych przez operatorów telekomunikacyjnych, ale w osi drugiej są także środki, które są przeznaczone na rozwój różnych systemów informatycznych różnych podmiotów administracji publicznej. Bardzo wiele tych projektów jest w tej chwili w fazie rozpatrywania. Najczęściej jest podpisywana umowa. Tak że to tylko tak gwoli wyjaśnienia. Rzecz jasna rozmawiamy o tej części, za którą bezpośrednio lub pośrednio odpowiada minister informatyzacji, ale wydatki na informatyzację państwa to są wydatki, które są w różnych podziałkach, w dyspozycji bardzo wielu dysponentów środków budżetowych, tak że to jest tylko drobna część tych wydatków.

Przewodniczący Kazimierz Wiatr:

Muszę powiedzieć, że miałem okazję zapoznawać się też z tym konkursem „Kronika”, był ogłoszony nabór wniosków do różnych repozytoriów. Ten konkurs został unieważniony, potem ogłoszono następny. Tak więc te przygody informatyczne trochę znam, ale może nie czas i miejsce, żeby je tutaj opowiadać, tym bardziej że, jak widać, senatorowie nie mają jakichś wątpliwości, więc własne pozostawię na inną okazję.

W takim razie, Panie Ministrze, bardzo dziękujemy za obecność, za przedstawienie nam tych spraw. Życzymy wszystkiego dobrego w nowym roku... Przepraszam, że tak przez stół... Dziękuję bardzo.

Panią prezes może tu poprosimy, bo tutaj mamy przygotowany taki fotel dla głównego mówcy...

(Wypowiedź poza mikrofonem)

Proszę państwa, to, co kto lubi, pozostawiamy przed drzwiami tej sali. Tutaj rozpatrujemy bardzo poważne sprawy państwowe i temu mamy się podporządkować.

Szanowni Państwo, przystępujemy do rozpatrzenia części 61 „Urząd Patentowy Rzeczypospolitej Polskiej”.

Chciałbym gorąco powitać panią prezes i osoby współpracujące. Chciałbym powiedzieć pani prezes, że to już

jest kolejny nasz budżet. Panowie senatorowie i pani senator znają już mniej więcej zagadnienia ogólne, dlatego prosilibyśmy o takie krótkie – bo my już długo od rana się męczymy – przedstawienie spraw budżetowych Urzędu Patentowego.

Bardzo proszę.

Prezes Urzędu Patentowego Rzeczypospolitej Polskiej Alicja Adamczak:

Dziękuję.

Panie Przewodniczący! Szanowna Komisjo!

Chciałabym na wstępie zauważyć czy poinformować państwa, że nie tylko mamy w tym roku tak ważne stulecie odzyskania niepodległości przez Polskę, ale również stulecie Urzędu Patentowego, który jeden miesiąc i dwa dni po odzyskaniu niepodległości został powołany dekretem tymczasowym marszałka Piłsudskiego. Tym dekretem został utworzony Urząd Patentowy Rzeczypospolitej Polskiej, jak również powołany został zawód rzecznika patentowego. Stąd bardzo doniosłą kwestią jest budżet Urzędu Patentowego na rok niepodległości, który cały będzie przebiegał pod auspicjami, patronatem honorowym prezydenta Rzeczypospolitej, pana Andrzeja Dudy. Wszystkie nasze inicjatywy, w liczbie ok. 50, obejmujące całą Polskę, będą realizowane. Rzecz tylko w tym, że mamy problem, za co to realizować.

Nasz budżet w kategoriach wydatków został uchwalony na kwotę 55 milionów 699 tysięcy zł, to jest nieznacznie mniej niestety niż w roku poprzednim, podczas gdy dochody zostały zaprojektowane na kwotę 68 milionów zł, którą zdecydowanie przekroczymy, podobnie jak w latach minionych. W każdym roku od ponad 10 lat te nadwyżki wpłacane do budżetu państwa wynoszą 9–15 milionów zł w skali roku. Nie udało nam się niestety, mimo pozytywnych opinii zarówno komisji nauki, jak i komisji gospodarki, w których jednogłośnie zostało przyjęte, żeby nasz budżet w kategoriach wydatków i dochodów podwyższyć o tę samą kwotę, którą skromnie wyliczyliśmy na 9 milionów zł z pewnym marginesem... No, niestety, nie spotkało się to z uznaniem Komisji Finansów Publicznych, stąd właśnie zostajemy z budżetem projektowanym wstępnie przez Ministerstwo Finansów. W ubiegłym roku wykonaliśmy dochody oczywiście jak zwykle w większej kwocie, mianowicie w kwocie 75 milionów 964 tysięcy zł, przy planowanych dochodach na kwotę 73 milionów zł.

Większość tych środków, w kwocie 47 milionów zł, jest przeznaczona na wynagrodzenia, a pozostała kwota jest podzielona stosownie pomiędzy wydatki majątkowe, wydatki inwestycyjne oraz wydatki bieżące, z których musimy utrzymać w ruchu Urząd Patentowy, co jest bardzo trudne, zwłaszcza m.in. w kategorii opłat za usługi pocztowe, na które nam permanentnie brakuje funduszy z uwagi na fakt, że w związku z oczekiwanym i przez nas realizowanym szybszym trybem rozpatrywania zgłoszeń ta liczba korespondencji się zwiększa.

Poza tym powołaliśmy 2 lata temu Wyszehradzki Instytut Patentowy, który realizuje tak bardzo oczekiwaną w strategii na rzecz zrównoważonego rozwoju funkcję umiędzynarodowienia zgłoszeń, czyli ochrony za granicą na podsta-

wie procedury międzynarodowej PCT, poprzez Światową Organizację Własności Intelektualnej. I tutaj zaproponowaliśmy, co zostało przyjęte, że pierwsza faza tego postępowania będzie odbywała się w urzędach patentowych krajów należących do Grupy Wyszehradzkiej dla własnych zgłaszających, co oznacza eliminowanie z tej funkcji Europejskiego Urzędu Patentowego, który wykonuje tę usługę za ponad 1 tysiąc 800 euro. My wykonujemy to za minus 40%. W związku z tym jest to bardzo trafne posunięcie.

Poza tym uruchomiliśmy, i tu też potrzebne są nam pieniądze na utrzymanie i rozwój, Centrum Informacji o Ochronie Własności Przemysłowej, które jest obsługiwane nie tylko w językach polskim i angielskim, ale również w języku migowym. W tej chwili pracujemy nad możliwością uruchomienia informacji dla osób niewidzących i niedowidzących.

Muszę jednocześnie powiedzieć, że mamy szansę na uzyskanie w ramach rezerwy celowej kwoty 1 miliona 900 tysięcy zł, która zostanie przeznaczona na utrzymanie rezultatów projektu systemowego dotyczącego podnoszenia świadomości o możliwościach ochrony własności przemysłowej i intelektualnej wśród zwłaszcza przedsiębiorców, a szczególnie wśród małych i średnich przedsiębiorstw. Ten projekt skończył się w roku 2015 i zgodnie z zasadą rezultat musi być utrzymany przez jeszcze co najmniej 5 lat. Obserwujemy skutki braku w ostatnich 2 latach pieniędzy na realizację tej funkcji, którą oczywiście realizowaliśmy, ale nie w takiej skali jak w czasie realizacji projektu systemowego. O tym świadczą wyniki urzędu patentowego za rok 2017, bo obserwujemy spadek liczby zgłoszeń w stosunku do roku 2016. Wzrosła natomiast liczba udzielanych praw w całej ogólności w Urzędzie Patentowym, przy czym jeśli chodzi o udzielone prawa na wynalazki i wzory użytkowe, nastąpił spadek ze względu właśnie na realizację tej funkcji Wyszehradzkiego Instytutu Patentowego i nie tylko, bo i ze względu na brak ekspertów, zwłaszcza w dziedzinach związanych z zaawansowanymi technologiami typu informatyka, elektronika, również chemia, biotechnologia i mechanika, szczególnie w zakresie automatyki i robotyzacji. Nie mamy niestety możliwości zatrudnienia aplikantów i wykształcenia ich, włączenia do korpusu eksperckiego z tego względu, że na to potrzebne są fundusze. Poza tym, jak wynika z naszych kolejno ogłaszanych konkursów, mamy wprawdzie 3 wakaty na stanowiska aplikantów, ale nie jesteśmy w stanie ich zapłacić z tego względu, że maksymalna kwota, jaką możemy dać aplikantowi, to kwota ok. 3 tysięcy 600 zł, podczas gdy każdy inżynier z tych dziedzin techniki, który stara się startować w konkursie czy informować się o konkursie, o jego warunkach, uważa, że nie powinien zarabiać mniej niż 4 tysiące 200 zł. Jest to dla nas ogromny problem, jak również fakt, że gdybyśmy nawet dysponowali tymi kwotami, musielibyśmy podwyższyć wynagrodzenia dla kolejnego szczebla w tym łańcuchu eksperckim, dla asesorów, których wynagrodzenie w tej chwili wynosi od 3 tysięcy 900 zł do 4 tysięcy 500 zł, ale w bardzo rzadkich przypadkach jest to ta górna granica ze względu na brak funduszy.

Tak że bardzo są nam, że tak powiem, niezbędne dodatkowe nakłady. Mam nadzieję, że pan premier Morawiecki będzie w stanie przyznać nam w ramach kolejnej rezerwy

właśnie fundusze co najmniej na zatrudnienie ekspertów, ponieważ ich limity pracy, rozpatrywanej liczby zgłoszeń są dosyć wysokie, wyższe o 23% w stosunku do limitów ekspertów zatrudnionych w Europejskim Urzędzie Patentowym, którzy zarabiają średnio 10 tysięcy euro bez podatku w skali miesiąca. W związku z tym jest to problem dla rozwoju Urzędu Patentowego, mimo że de facto urząd się rozwija, ale potrzebujemy właśnie rozpatrywać więcej zgłoszeń, jeszcze szybciej, niż to robimy, bo będzie to skutkowało nie tylko spełnieniem oczekiwań zgłaszających, ale również spełnieniem oczekiwań strategii na rzecz zrównoważonego rozwoju, w której zakłada się nie tylko właśnie wzrost liczby zgłoszeń, ale również wyższe tempo rozpatrywania zgłoszeń, jak również umiędzynarodowienie zgłoszeń, co związane jest z funkcjonowaniem m.in. tego Wyszehradzkiego Instytutu Patentowego. Ja wiem, że to jest trudne, a może niemożliwe, żebyśmy mieli jeszcze w ramach budżetu państwa na rok 2018 dodatkowe pieniążki, niemniej przynajmniej będę miała tzw. czyste sumienie wobec gospodarki i wobec moich współpracowników, że wyzaliłam się przed tak znakomitą komisją.

Obserwujemy również spadek liczby zgłoszeń ze strony sektora „nauka”, który jeszcze kilka lat temu dominował, jeśli chodzi o liczbę zgłoszeń. W tej chwili, na koniec roku ubiegłego „gospodarka” wniosła do Urzędu Patentowego 52,3% wszystkich zgłoszeń w kategorii wynalazków i wzorów użytkowych, a „nauka” 36,11%, podczas gdy te proporcje były praktycznie prawie że dokładnie odwrotne w latach poprzednich. Cieszy jednocześnie fakt, że z „gospodarki” jest większa liczba zgłoszeń, bo jest to większa szansa na komercjalizację własnych rozwiązań, a nie zakupywanie licencji czy zakupywanie praw wyłączonych do różnych rozwiązań niezbędnych dla rozwoju podmiotów gospodarczych.

Straciliśmy troszeczkę w rankingach, które prowadzi Światowa Organizacja Własności Intelektualnej z siedzibą w Genewie, z tego względu, że byliśmy do tej pory, do końca roku ubiegłego na czternastej pozycji, jeśli chodzi o liczbę zgłoszeń wynalazków, a na piętnastej pozycji, jeśli chodzi o liczbę udzielonych praw. W tej chwili jesteśmy na miejscu siedemnastym, czyli z czternastego przesunęliśmy się na siedemnaste, jeśli chodzi o liczbę zgłoszeń do Urzędu Patentowego, która rzeczywiście spada ze względu na brak bardzo intensywnej pracy w regionach w zakresie właśnie edukowania o procedurach, o możliwościach ochrony, o możliwościach unikania naruszeń itd., itd. Tak że to nas smuci. Stąd w ramach planu pracy na rok 2018 chcemy zorganizować w każdym województwie specjalne seminarium, które będzie poświęcone zagadnieniom ochrony i kwestii dochodzenia roszczeń, rozstrzygania sporów. Rozpoczynamy ten rok stulecia ochrony własności przemysłowej wydarzeniem w Krakowie, na Akademii Górniczo-Hutniczej, które odbędzie się 23 stycznia z udziałem ekspertów krajowych z Urzędu Patentowego, jak również ze Światowej Organizacji Własności Intelektualnej. W następnym dniu jest takie wydarzenie na Politechnice Śląskiej w Gliwicach, a w trzecim dniu ten temat będzie kontynuowany również na Politechnice Wrocławskiej. Tak że tymi 3 wydarzeniami rozpoczynamy rok stulecia Urzędu Patentowego Rzeczypospolitej Polskiej, a oprócz

tego w każdym województwie będzie organizowane co najmniej jedno wydarzenie właśnie dla przedsiębiorców, dla osób fizycznych, oczywiście również zainteresowanych ochroną, jak i dla świata nauki. Tak że to zamierzamy organizować głównie we współpracy z uczelniami, uczelniami technicznymi i uniwersytetami, które stając się naszymi partnerami, finansują elementy typu lunch czy coffee break dla uczestników, na co nas niestety nie stać. Ale to już mamy załatwione. Rektor Słomka i pozostali rektorzy też potrząsnęli kiesą i są naszymi partnerami, tak że wszystko zrealizujemy zgodnie z planem. Szukamy aktualnie wszelkich chętnych podmiotów, godnych oczywiście podmiotów, które byłyby partnerami Urzędu Patentowego w realizacji całego planu zamierzeń, liczącego ok. 50 pozycji w skali roku skierowanych do szeroko rozumianego społeczeństwa. Dziękuję bardzo.

Przewodniczący Kazimierz Wiatr:

Bardzo dziękuję, Pani Prezes.
Czy panowie senatorowie i panie...
Pan senator Wach. Bardzo proszę.

Senator Piotr Wach:

Ja chciałbym zapytać, bo właściwie jest problem finansowy i ogólnie budżetu urzędu, kto jest dla pani prezes pierwotnym, w pierwszej kolejności partnerem do rozmów dotyczących budżetu. Zapewne Ministerstwo Finansów i dopiero potem minister finansów przedkłada Radzie Ministrów ten budżet, ale wstępny zarys czy też prośbę pani składa w Ministerstwie Finansów i w wyniku tych rozmów powstaje coś, co jest przedłożone rządowi jako element budżetu. Proszę mi wobec tego wyjaśnić, jaki w pierwotnych rozmowach, po pierwszych pismach, które pani składała, powód był podany. Bo to jest zdumiewająca sprawa, która zresztą ma miejsce nie pierwszy raz w tym roku, ale chyba pierwszy raz jest tak, że budżet całkowity jest niższy niż był. On zawsze jest niższy niż wpływy, niż dochody. To jeden z nielicznych, jeśli nie jedyny urząd, który ma wyraźną przewagę dochodów nad wydatkami, a jednocześnie bardzo restrykcyjny budżet, jak by się wydawało również na podstawie historii. To jest jakoś uzasadniane. Co pani słyszy w Ministerstwie Finansów w odniesieniu do zapewne podobnych, tylko szerszych argumentacji, które pani tam składa?

Prezes Urzędu Patentowego Rzeczypospolitej Polskiej Alicja Adamczak:

Szanowny Panie Przewodniczący! Wysoka Komisjo!

W rzeczywistości wygląda to w ten sposób, że limit wydatków i dochodów jest określany wstępnie przez Ministerstwo Finansów i mamy możliwość ewentualnie zgłaszania na tej podstawie naszych potrzeb i uzasadnień tych potrzeb.

Ja dysponuję pulą kilkunastu pism kierowanych zarówno do pana premiera Morawieckiego jako ministra rozwoju i finansów, jak również później do pani minister

Czerwińskiej, z którą zresztą miałam dzięki jej otwartości okazję się spotkać. I było dzielone ze mną to zmartwienie, w jaki sposób zapewnić właśnie wpływy do naszego budżetu z uwzględnieniem mojej prośby, żeby jednocześnie podwyższyć nasze dochody przekazywane do budżetu państwa, żeby zrównoważyć to. A było jeszcze moje zobowiązanie, i tego byśmy dochowali, że gdybym mogła zatrudnić dodatkowych ekspertów, te wpływy będą jeszcze większe, czyli my je podwoimy, tę nadwyżkę. Było bardzo miło, było na zasadzie: szukamy, pilnujemy, będziemy popierać, jeżeli będą tylko pieniądze. Ostatecznie dowiedzieliśmy się, że nie ma środków finansowych.

Senator Piotr Wach:

Ale z tego, co pani prezes mówi, wynika, że nawet nie ma potrzeby szukania, ponieważ pani przychodzi właśnie...

(Prezes Urzędu Patentowego Rzeczypospolitej Polskiej Alicja Adamczak: Tak.)

...z gotową ofertą, która zapewne jest wiarygodna, ponieważ pani jest wieloletnim prezesem i zawsze... Ja nie wiem, czy zawsze, to jest pytanie...

(Prezes Urzędu Patentowego Rzeczypospolitej Polskiej Alicja Adamczak: Zawsze, zawsze.)

Zawsze pani ma wpływy większe...

(Prezes Urzędu Patentowego Rzeczypospolitej Polskiej Alicja Adamczak: Tak.)

...niż one były planowane.

(Prezes Urzędu Patentowego Rzeczypospolitej Polskiej Alicja Adamczak: To jest 9–15 milionów zł w skali roku.)

I nie ma na to wyjaśnienia?

(Prezes Urzędu Patentowego Rzeczypospolitej Polskiej Alicja Adamczak: Nie.)

(Wypowiedź poza mikrofonem)

Prezes Urzędu Patentowego Rzeczypospolitej Polskiej Alicja Adamczak:

Pani minister Czerwińska powiedziała: będę państwa popierać, jeżeli będzie pozytywny wynik prac komisji, aprobata. No i dwie komisje, połączone zresztą, jednogłośnie przyjęły poprawkę dotyczącą naszego budżetu, właśnie taką, o jakiej tu rozmawiamy, ale na posiedzeniu Komisji Finansów Publicznych pan przewodniczący Sasin powiedział: rad bym nieba przychylić, jeżeli tylko posłowie powiedzą. Posłowie nie przegłosowali.

Przewodniczący Kazimierz Wiatr:

Proszę bardzo, pan senator Zajac.

Senator Józef Zajac:

Trzeba powiedzieć jedno, że to rodzaj *sad song* dla wynalazczości w Polsce. Już myślałem, że wynalazczość, a zwłaszcza nauki techniczne jakoś tam się odbiły, ale wygląda na to, że niestety nie. A szkoda. Bo to, co tutaj pani powiedziała o tym rozejściu się spraw publikacji i patentowania, to jest drugi *sad song*. Naukowcy uciekają od

patentowania, które jest twardym sprawdzeniem, czy ktoś ma jakiś konkretny wynik, zwłaszcza w tych dziedzinach technicznych, czy też go nie ma. Odchodzą do grupy tych, którzy publikują w swoim gronie: kolega napisze recenzję, praca pójdzie, a co tam zawracać sobie głowę patentem pokazującym, czy to, co wymyśliłem, jest coś warte, czy też zwyczajnie lepiej do szuflady to schować. Szkoda, ogromna szkoda. Muszę powiedzieć, że apelowałbym do wszystkich, którzy cokolwiek mają z tym do czynienia, żeby naprawdę poprawić tę sytuację. Nie znajdujemy się na jakimś szczytowym miejscu na świecie, jeśli chodzi o patentowanie. To nie jest...

(Prezes Urzędu Patentowego Rzeczypospolitej Polskiej Alicja Adamczak: W liczbach... Przepraszam, czy mogę wejść w słowo?)

Tak.

Prezes Urzędu Patentowego Rzeczypospolitej Polskiej Alicja Adamczak:

Jeśli chodzi o dane... Boże, zapomniałam w tej chwili, jak to powinno się matematycznie określić... Jeśli chodzi o dane statystyczne, ale w całościowym ujęciu, to jesteśmy na tym siedemnastym miejscu, byliśmy na czternastym. Ale jeśli chodzi o liczbę zgłoszeń wynalazków na 100 tysięcy mieszkańców, to mamy 11 wynalazków na 100 tysięcy mieszkańców. Niemcy mają 56, Czesi mają 9, Wielka Brytania – 36.

Senator Józef Zając:

Ale my czym innym się zajmujemy, nie techniką na ogół. Jeszcze trochę pewnie będziemy tym się zajmowali. Dopóki nam pieniędzy wystarczy...

(Prezes Urzędu Patentowego Rzeczypospolitej Polskiej Alicja Adamczak: Ale to jest nasz cel.)

...będzie zabawa kwitła...

(Głos z sali: Panie Senatorze, do mikrofonu proszę mówić.)

...podczas gdy właśnie sprawy techniczne to jest coś naprawdę nieprawdopodobnie wartościowego. Gdziekolwiek się zwrócić, do kogokolwiek w Polsce, że ma się patent, ma się wynalazek, w zasadzie nikt nie jest zainteresowany, bo wszyscy mówią: a my sobie kupimy. Wszyscy kupują. Dlaczego tak emocjonalnie? Ponieważ jestem państwa klientem.

(Prezes Urzędu Patentowego Rzeczypospolitej Polskiej Alicja Adamczak: Problem polega na tym, jeśli mogę tak z panem senatorem rozmawiać...)

(Przewodniczący Kazimierz Wiatr: Ale pan senator skończył już? Bo pan senator...)

Tak, to ja może tylko zakończę.

(Prezes Urzędu Patentowego Rzeczypospolitej Polskiej Alicja Adamczak: Bardzo przepraszam.)

Oczywiście po korespondencji z państwa urzędem muszę powiedzieć, że czuję też to, że przydałoby się trochę fachowych ludzi, bo czasami odbieram korespondencję, której w odniesieniu do zgłoszonej rzeczy nie rozumiem.

A rozumiem, dlaczego nie pojawiają się inżynierowie, fachowcy: oni po prostu dzisiaj znajdują sobie miejsce w otwartej Europie i mają znacznie wyższe pobory.

Ale dlaczego trzeba tak bardzo cenić patenty? Ponieważ przede wszystkim jeszcze nie dotknęła patentowania restrykcyjna ustawa o szkolnictwie wyższym, która jednym pozwala prowadzić badania, a drugim faktycznie nie pozwala. U państwa jeszcze tego nie ma, chwalić Boga, dzięki czemu mogę do was wysłać wynalazki. Jednak idziemy w odwrotną stronę, aniżeli idzie świat i to jest bardzo smutne. Dlatego wydaje mi się, że cokolwiek by można zrobić, to byłoby to bardzo wartościowe, żebyśmy szczególnie poszli w stronę zachęcania do patentowania, bo to jest najlepszy sprawdzian tego, czy ktoś coś potrafi, czy nie potrafi, a nie to, że nabazgroli się jakąś publikacją, ktoś to opublikuje i już jesteśmy zadowoleni. Stąd pani statystyka wypływa. Tak że życzę naprawdę tego, aby sytuacja się zmieniła, bo będziemy nadal uciekali od wynalazków, za które państwo może brać dobre pieniądze, a szkoda, bo są ludzie. I wiem, bo mam krąg znajomych, którzy zajmują się patentowaniem, że ci, którzy już nabrali doświadczenia, uciekają za granicę z patentowaniem.

(Prezes Urzędu Patentowego Rzeczypospolitej Polskiej Alicja Adamczak: I w ten sposób pracujemy na rzecz obcych gospodarek.)

Przewodniczący Kazimierz Wiatr:

Ale przepraszam bardzo, ja muszę powiedzieć... Korzystając z uprawnień przewodniczącego, jednak muszę się odnieść do tego, co pan senator powiedział, nie po raz pierwszy zresztą. Ja nie znam takiej ustawy, która by zabraniała komukolwiek prowadzenia badań naukowych. Panie Senatorze, pan to mówi nie po raz pierwszy, a ja nie po raz pierwszy protestuję, bo to nie jest zgodne z prawdą. Proszę powiedzieć, jaki jest stan faktyczny, a nie mówić takie rzeczy, ponieważ nie ma takiej ustawy, która by komukolwiek w Polsce zabraniała prowadzić badania naukowe. Owszem, wprowadzono w ustawie o finansowaniu nauki możliwość korzystania ze środków budżetowych przez osoby fizyczne, więc to jest jakby dokładnie przeciwne temu, co pan senator mówi.

Pani Prezes, bardzo proszę.

Prezes Urzędu Patentowego Rzeczypospolitej Polskiej Alicja Adamczak:

Dla mnie kwestia zwiększenia świadomości o możliwości ochrony, o korzystaniu właśnie z różnych procedur, o korzyściach i o zagrożeniach wynikających z posiadania lub nieposiadania praw, umiejętność nabycia wiedzy na temat komercjalizacji... Te zagadnienia są szalenie ważne i staramy się to wszystko realizować i przybliżać w różnych grupach społecznych i zawodowych, ale to jest za mała skala, wciąż niewystarczająca. A wydaje mi się, że kwestia ochrony patentowej czy generalnie ochrony własności przemysłowej, czy intelektualnej jest kwestią bezpieczeństwa narodowego. Powinniśmy właśnie zapewniać te prawa i je komercjalizować w Polsce, skupić się na tym. Według

mnie strategia na rzecz zrównoważonego rozwoju pana premiera Morawieckiego mówi na ten temat i przywiązuje wagę do zgłoszeń, do udzielania praw, do komercjalizacji. Tak że wydaje mi się, że my realizujemy czy staramy się realizować część tej strategii i jest bardzo ważne, żeby nie zaprzestać. Dziękuję.

Przewodniczący Kazimierz Wiatr:

Pani Prezes, właśnie z tych powodów, o których pani prezes powiedziała w ostatnim zdaniu, my jesteśmy zdziwieni, że nastąpiła ta zniżka finansowania. Bo to jest jakby wbrew tendencjom. Mieliśmy małą ustawę o innowacyjności, dużą ustawę o innowacyjności. My sami też jesteśmy, jak widać, po obu stronach politycznych czy parlamentarnych, trochę tym zadziwieni. Ja muszę powiedzieć, że nie rozmawialiśmy nigdy wcześniej o tym – myślę o obecnym budżecie – na ten temat i stąd tak trochę jesteśmy rozdarci w kwestii, co dalej.

(Senator Jan Żaryn: Można?)

Proszę bardzo, pan senator Żaryn.

Senator Jan Żaryn:

Nie wiem, czy ja na pewno dobrze wceluję w problem, bo wiadomo, że już ta ustawa budżetowa w tym zakresie nie zostanie poprawiona. Ale czy nie warto byłoby spróbować jakimś wysiłkiem nadzwyczajnym z państwa strony jednak wzmocnić proces edukacyjny? A zabawa polega na tym, kto powinien być tym przedmiotem edukacji. Zastanawialiśmy się z panem senatorem, panem profesorem, że chyba jednak powinniście państwo uderzyć jakąś ostrą dawką informacyjną do wszystkich wyższych uczelni, do rektorów, do dziekanów wydziałów, szczególnie właśnie uczelni technicznych, tak żeby pokazać, że tak powiem, w bilansie zysk dotyczący kontaktu i współpracy z Urzędem Patentowym, tak żeby to było w jakiejś mierze bezwzględnie owocujące, a nie żeby państwa urząd był tym przeszkadzającym. Ja przepraszam, bo nie chodzi o to, że urząd przeszkadza, tylko chodzi o to, żeby wychować co do, że tak powiem, oczywistego funkcjonowania urzędu jako czegoś, co jest w swoim zakresie wnętrzem każdej uczelni de facto, w której odbywa się proces zabezpieczania myśli naukowej i wynalazczości tworzenia. No, po to są wyższe uczelnie, Polska Akademia Nauk itd., a szczególnie uczelnie techniczne.

Przewodniczący Kazimierz Wiatr:

Panie Senatorze, ja polemicznie. Myślę, że wszyscy to wiedzą. Przede wszystkim rektorzy nie tworzą ustawy budżetowej. Myślę, że przez ostatnie lata dużo na tym polu się wydarzyło. Są centra zaawansowanych technologii, są te wszystkie inkubatory. Na uczelniach, szczególnie technicznych, bardzo dużo wokół tego się dzieje. Z drugiej strony nie podejrzewam ani pana premiera Morawieckiego, ani pana wicepremiera Gowina, czy pani minister Emilewicz, czy także pani minister Czerwińskiej, żeby nie wiedzieli, jak to jest ważny trybik w tej machinie. Bo to tak trzeba powiedzieć, że te wszystkie plany mają prawo powodzenia pod warunkiem, że logistyka działa. A Urząd Patentowy jest

jednym z elementów ważnej logistyki czy ważnym elementem całej logistyki. Sam nie wiem, z czego to wynika, że to tak się poukładało. My już parokrotnie dyskutowaliśmy o tym na naszych posiedzeniach komisji. W dużej mierze podzielam to, co pan senator Żaryn powiedział, i myślę, że to powinno być jakimś przedmiotem naszej odrębnej refleksji, bo to rzeczywiście szkoda. Co prawda jest pewna nadzieja w tej rezerwie, o której pani prezes mówiła, bo ona jakby jakoś częściowo to rekompensuje, no ale zobaczymy.

Ja rozumiem, że...

Bardzo proszę, pan senator Komarnicki.

Senator Władysław Komarnicki:

Panie Przewodniczący, ja się podpisuję oburącz pod tym, co pan powiedział przed chwilą, dlatego że pamiętam wystąpienie pana premiera Gowina na naszym posiedzeniu komisji, który dużą nadzieję w swoim wystąpieniu w tych sprawach, jeżeli chodzi o polskie patenty, pokładał... Mówił też o nauce i o mocnym sprzężeniu. Ja pamiętam to wystąpienie, sam zabierałem głos, kiedy powiedziałem: nareszcie nauka wychodzi do przedsiębiorstw. Ja jestem przedsiębiorcą od 25 lat i się bardzo ucieszyłem. Panie Przewodniczący, może byśmy wnieśli poprawkę, żeby przynajmniej zasygnalizować tę sytuację, poprawkę, którą by pani prezes nam przygotowała? Żeby zasygnalizować, bo ja nie mówię, że my na 100% z tą poprawką jakby przejdziemy, że to jest poważny problem. My mieliśmy podobny problem przed chwilą na posiedzeniu Komisji Gospodarki Narodowej i Innowacyjności, gdy właśnie tego typu instytucje mówiły o tzw. niedopatrzeniu w momencie, kiedy był składany ten budżet. Namawiam, Panie Przewodniczący, do tego. Bo ja się zgadzam z panem, że to nijak ma się do wystąpienia pana premiera Gowina, który przykładał ogromną wagę do tego, że my w Polsce nie mamy tych patentów, że szkolnictwo wyższe nie pracuje z przedsiębiorcami i przedsiębiorstwami. Wystąpienie pani prezes – i bardzo dziękuję, że pan podobnie to widzi, Panie Przewodniczący – uzmysłowiło nam, że co innego się mówi, a co innego się robi.

Przewodniczący Kazimierz Wiatr:

Pan senator Zając... Przepraszam, Panie Senatorze. Pan się zgłaszał? Nie? Dobrze.

(Głos z sali: Pan senator Wach.)

Pan senator Wach. Proszę.

Senator Piotr Wach:

Ja właśnie o tym samym myślałem, o ewentualnej poprawce, ale to właściwie pan przewodniczący powinien temu również sprzyjać. Ja nie wiem, jakie są szanse tej poprawki, bo po tym, co pani mówiła, ja właściwie widzę jakiś brak zrozumienia czy klimatu dla tego. Ale to jest o tyle niezrozumiałe, że to jest urząd, który właściwie po obu stronach tego bilansu... jest w stanie i dostarczyć pieniędzy, i skutecznie ich użyć, z korzyścią. Nie ma co się łudzić, że dodanie np. 2 milionów zł do tego budżetu po obu stronach spowoduje wzrost liczby czy też lawinę patentów

w Polsce, bo nie w tym rzecz. Jednak przyspieszy to tok postępowania i spowoduje to, że pani prezes i w ogóle urząd, bo to nie chodzi o panią prezes, nie będzie w roli petenta, który musi prosić o to, żeby kawa była na konferencjach, które prowadzi. To jest po prostu poniżające dla urzędu w pewnym sensie, jeżeli pani tego rodzaju rozmowy musi prowadzić, aby odbywać konferencje i jakieś spotkania popularyzatorskie.

Jeżeli jednak ja mam być jedynym głosującym za... Ja bym proponował podniesienie kwoty po stronie dochodów nie o 3 miliony zł, jak pani prezes mówiła, tylko o 2 miliony zł, np. do 70 milionów zł, a po stronie wydatków do 57 milionów 700 tysięcy zł, bo zdumiewająca jest w projekcie budżetu ta kwota 55 milionów 699 tysięcy zł, gdyż z tego by wynikało, że ktoś umie to tak dokładnie policzyć. No, za przeproszeniem to wygląda, że tak powiem, na fantazję. Kto to wymyślił: 55 milionów 699 tysięcy zł jako wydatki w budżecie? No bo ja rozumiem, jakby pani zgłosiła taki budżet, to on by taki był, ale to ktoś pani wymyślił taką wysokość. To jest zdumiewające. Ja byłbym bardzo za, ale bez właściwie inicjatywy i poparcia pana przewodniczącego to nie ma sensu, bo to będzie jeden głos i tylko papiery z tego zostaną.

Przewodniczący Kazimierz Wiatr:

Ja muszę powiedzieć, że ja... Ja bym powiedział tak: trudno nam jako komisji wnikać w to... że my będziemy wnioskowali, aby były wyższe przychody Urzędu Patentowego. My nie możemy takiego wniosku, wydaje mi się, postawić. Ja muszę powiedzieć, że ja w takim razie formalnie zgłaszam wniosek o poprawkę zwiększającą wydatki z budżetu o 2 miliony zł.

(Głos z sali: Musi być jeszcze określony cel, Panie Przewodniczący.)

To byśmy prosili panią legislator o sformułowanie tego wniosku, bo my o 17.00 musimy to mieć na piśmie przygotowane, gdyż o 17.00 jest posiedzenie komisji.

Główny Legislator w Biurze Legislacyjnym w Kancelarii Senatu Danuta Drypa:

Panie Przewodniczący, jeżeli ta pozycja poprawki będzie zmierzała do zwiększenia wydatków w jakiejś części, to jednocześnie trzeba wskazać, z której części tę kwotę się zabiera. Albo ewentualnie można przemyśleć taką poprawkę i zgłosić ją na posiedzeniu plenarnym, jeżeli nie będzie...

Przewodniczący Kazimierz Wiatr:

To znaczy myślę, że jakby intencja nasza jest taka, żeby zgłosić ją jako komisja. Mogę powiedzieć, że tradycyjnie byśmy to wzięli z obsługi zadłużenia zagranicznego.

(Głos z sali: Tak jest, to jest elastyczny element, jedyny elastyczny element, oczywiście...)

(Wypowiedź poza mikrofonem)

Proszę?

(Głos z sali: Z Ministerstwa Finansów...)

Nie, nie, to za bardzo skomplikowane.

(Głos z sali: Czyli z obsługi zadłużenia?)

Tak.

(Głos z sali: Tak.)

(Prezes Urzędu Patentowego Rzeczypospolitej Polskiej Alicja Adamczak: Jeśli można, Panie Przewodniczący...)

Proszę państwa, w takim razie ja zgłaszam taką poprawkę.

(Rozmowy na sali)

Proszę państwa, zgłaszam taką poprawkę. I prosiłbym, aby osoby, które ją popierają, podniosły rękę.

(Głos z sali: Głosujemy w tej chwili...)

Proszę policzyć. (8)

Kto jest przeciwny? (0)

Kto się wstrzymał? (0)

Dziękuję bardzo.

Proszę państwa, chciałbym też w tym momencie poddać pod głosowanie wszystkie pozostałe części budżetowe. Łącznie je przegłosujemy. Ponieważ nie padły żadne inne wnioski, domyślam się, że państwo chcieli, aby pozostałe części budżetowe przyjąć bez poprawek, i taki wniosek stawiam.

Kto jest za przyjęciem? Proszę o podniesienie ręki. (8)

(Głos z sali: Za pozytywnym zaopiniowaniem tego.)

Tak.

Kto jest przeciwny? (0)

Kto się wstrzymał? (0)

Proszę państwa, pozostaje nam jeszcze ustalenie sprawozdawcy komisji, sprawozdawcy Komisji Nauki, Edukacji i Sportu na posiedzenie komisji budżetowej, która się zbierze i będzie to analizowała. Ja się zgłaszam. Jeśli państwo uznacie, że będę osobą godną zaufania... Nie będziemy głosowali nad tym, bo jeśli nie ma innych wniosków, to nie głosujemy.

I teraz udzielam głosu pani prezes, która już niecierpliwie na mnie patrzy.

Prezes Urzędu Patentowego Rzeczypospolitej Polskiej Alicja Adamczak:

Dziękuję bardzo, Panie Przewodniczący.

Dziękuję wszystkim panom i... no, pań już nie ma, ale też bardzo serdecznie dziękuję – za tę otwartość i zrozumienie. Ja dodam, że ostatnia poprawka dla nas pozytywna, jaka przeszła, na kwotę ok. 1 miliona 900 tysięcy zł, powstała dzięki inicjatywie państwa komisji, kiedy w składzie była pani senator Fetlińska, która przez noc razem z nami opracowała poprawkę do budżetu. Dostaliśmy wtedy 1 milion 900 tysięcy zł na rozwój etatowy. Wtedy mieliśmy chyba 49 etatów eksperckich. Wtedy było tragicznie, a dzięki państwa komisji... No, już w historii właśnie takie wydarzenie miało miejsce.

Ja chciałabym ustosunkować się do propozycji pana senatora Żaryna i pana senatora Wacha. Właśnie takie działania... Dziękuję, że oczekiwania panów są spójne z tym, co faktycznie Urząd Patentowy robi. My jesteśmy w bardzo bliskiej współpracy z uczelniami, zwłaszcza z uczelniami technicznymi, ale nie tylko, również z uniwersytetami, wszędzie tam, gdzie jest szansa na nowe rozwiązania.

Rektorzy, na szczęście rozumiejąc nasze potrzeby, starają się dofinansowywać działania Urzędu Patentowego w tym względzie. My dajemy wkład merytoryczny, dajemy bezpłatne materiały, różne doradztwo, a właśnie koszty utrzymania są po stronie uczelni. Robimy znakomite sympozjum, po raz szesnasty w tym roku będzie, na które bardzo będę pragnęła serdecznie wszystkich państwa zaprosić. Jest to tzw. sympozjum w Krakowie poświęcone transferowi technologii z uniwersytetów do przemysłu, a od 3 lat robimy to razem z ambasadą Izraela i ambasadą Stanów Zjednoczonych, być może w tym roku partnerem będzie również ambasada Chin. Każdy z nich w ramach współpracy dostarcza, czyli my za to nie płacimy, eksperta bądź ekspertów, wszystkie koszty bierze na siebie – to jest istotna pomoc dla nas – jak również uczelnie: AGH, Uniwersytet Jagielloński, Politechnika Krakowska. Teraz rektor Uniwersytetu Ekonomicznego sam zaproponował, żebym do niego wystąpiła o to, żeby również był naszym partnerem, więc też część kosztów weźmie na siebie. Takie wydarzenie dla 350 osób kosztuje około 200 tysięcy zł, w związku z czym wyjęcie tego z naszego budżetu jest niemożliwe. My płacimy za naszych ekspertów, którzy tam jadą, to też są koszty utrzymania. W związku z tym bardzo dużo robimy na rzecz uczelni. Staramy się również na rzecz środowiska studenckiego robić wiele inicjatyw i to się nam udaje, ale też to jest na zasadzie prośby o partnerstwo różnych podmiotów, które współfinansują różnego rodzaju elementy tych naszych przedsięwzięć. Tak że jest tego dużo, ale wciąż jest to niewystarczające.

Wczoraj komisja do spraw nauki przy prezydencie Rzeczypospolitej zaprosiła mnie i panią minister Emilewicz oraz pana ministra Dardzińskiego na dyskusję co do właśnie zwiększenia stopnia komercjalizacji ochrony patentowej, na temat całkowitego uwłaszczenia naukowców, czyli przekazania im praw własności do rozwiązań, które powstają na uczelniach. No, była bardzo burzliwa dyskusja w tym

względzie. Jeden z profesorów mówił, że on uważa, że wszystko powinno należeć tylko do właśnie naukowców, nie powinno być własnością uczelni. Ale to jest kwestia również bezpieczeństwa narodowego, czy te rozwiązania nie będą wtedy – przepraszam za taką supozycję – transferowane za granicę, bo zagranica da więcej pieniędzy za konkretne rozwiązanie. Nie możemy doprowadzić do sytuacji, że będziemy kupować licencje na własne rozwiązania, które powstały dzięki inteligencji i wiedzy naszych twórców. A i tak bardzo dużo naszych twórców, naukowców, którzy pracują w zespołach międzynarodowych finansowanych przez zagranicę... Niestety, nie mamy praw własności do tych rozwiązań. Szkoda, bo dobro Rzeczypospolitej nade wszystko, a Rzeczpospolita to my.

Przewodniczący Kazimierz Wiatr:

Pani Prezes, bardzo dziękujemy.

Szanowni Państwo, uprzejmie informuję, że wyczerpaliliśmy porządek naszego posiedzenia.

Bardzo dziękuję pani prezes, dziękuję naszym gościom, dziękuję panom senatorom, dziękuję pani sekretarz, pani legislator.

Zamykam pięćdziesiąte dziewiąte posiedzenie Komisji Nauki, Edukacji i Sportu Senatu Rzeczypospolitej Polskiej.

Uprzejmie przypominam, że jutro o 9.00 mamy jubileuszowe, sześćdziesiąte posiedzenie.

(Głos z sali: W sali nr 101?)

W sali nr 101 w Sejmie.

Bardzo dziękuję za cierpliwość.

(Prezes Urzędu Patentowego Rzeczypospolitej Polskiej Alicja Adamczak: Również jestem wdzięczna panu senatorowi Komarnickiemu za to, że jest łaskawy dla mnie.)

(Senator Władysław Komarnicki: Pominęła mnie pani, ale wybaczam...)

(Wesołość na sali)

(Koniec posiedzenia o godzinie 15 minut 44)

Kancelaria Senatu

Opracowanie:

Biuro Prac Senackich, Dział Stenogramów

Druk i łamanie: Biuro Informatyki, Dział Edycji i Poligrafii